

Putevi odrasle vjere

ZAPOČETI IZNOVA

Seminar župne zajednice

Priručnik za predavača

Sadržaj

1. cjelina
SLIKE O BOGU POKAZUJU UČINAK
2. cjelina
KRIZE VJERE POSTAJU PRILIKE
3. cjelina
SUSRET S ISUSOM OMOGUĆUJE NOVOST
4. cjelina
POMIRENJE OSLOBAĐA
5. cjelina
ŽIVOT DOBIVA BUDUĆNOST
6. cjelina
DUH BOŽJI STVARA NOVI POČETAK
7. cjelina
POGLED NAPRIJED – KAKO DALJE?

„ZAPOČETI IZNOVA“

PRIRUČNIK POV ZA PREDAVAČA

Korisnicima seminara o vjeri „Započeti iznova“

Mnogi odgovorni u pastoralu zajednice osjećaju već dugo da prokušane aktivnosti odavno više ne donose plodove koje bi trebalo očekivati u odnosu na snage i investicije. Poneki sanjaju stoga o nečemu drugome: „Moralo bi se jednostavno moći započeti iznova!“

Seminar „Započeti iznova“ predstavlja jedan takav novi početak. Upravo odrasli koji čeznu za jednim novim pristupom u svojoj vjeri mogu preko ovoga seminara doći do novoga početka u svome odnosu prema Bogu. Na jednostavan, a ipak dubok način uvodi ovaj seminar o vjeri korak po korak u oslobađajući kršćanski život. Svi seminari ovoga projekta imaju za cilj sudionike seminara dovesti u odnos sa živim Bogom Isusa Krista.

Seminar „Započeti iznova“ dio je sveobuhvatna koncepta „Putevi odrasle vjere (POV) s ciljem da u župnoj zajednici izgradi novo zajedništvo.

Priručnik za predavača (dulja i kraća verzija) s power-prezentacijom, Bilježnica za sudionike i Radna bilježnica dio su radnoga materijala kao pomoć predavačima i sudionicima seminara.

Kako izlagati?

Cilj je buđenje vjere. Tako je naša zadaća pomoći da iskra u srcu sudionika seminara vrcne i ovi se upuste u nutarnji proces.

Pavao piše: „*I besjeda moja i propovijedanje moje ne bijaše u uvjerljivim riječima mudrosti, nego u pokazivanju Duha i sile, da se vjera vaša ne temelji na mudrosti ljudskoj nego na sili Božjoj*“ (1 Kor 2,4-5). Zadaća je Duha Svetoga da u srcima objavi Božju istinu i ljubav.

Naša zadaća jest biti „poticaj Duha Svetoga“. To znači pozivati ga da govori i djeluje po našim riječima i našem životu. Stoga se prema izlaganjima treba odnositi slobodno. Nije dostatan potpuni tekst sam po sebi, nego da Duh Sveti može „doći kroz njega“. To znači:

1. Dobra sadržajna priprava

Važno je usvojiti sadržaj i prenijeti ga svojim vlastitim riječima – po mogućnosti slobodno. Nutarnja sigurnost s obzirom na sadržaj omogućuje slobodu i opuštenost.

2. Moliti da budemo ispunjeni Duhom Svetim,

otvoreni za njegovo djelovanje i ja kao predavač i svi sudionici seminara.

3. Biti svjedok, svjedokinja

Isus govori o tome da trebamo biti njegovi svjedoci (usp. Lk 24,48). Svjedoci govore o onome što su iskusili. Vjera se dariva samo onomu tko sasvim stoji iza onoga što kaže. Drugim riječima: samo vjernici mogu probuditi vjeru. Tu je važno naše svjedočanstvo, naša osobna iskustva u vjeri. Vlastitim iskustvima govorimo i potičemo katkad više od razmjerno vrlo sadržajnih dijelova izlaganja. Iz ovoga razloga unio sam u tekst (svoja) iskustva. Ona hoće poslužiti samo kao model vlastitim iskustvima. Pritom sam svjestan da majka, otac, zaposlena žena, zaposleni muškarac stječu iskustva koja su sudionicima seminara bliža od mojih svećeničkih iskustava. Zato vam želim odvažnosti za svjedočenje vaših vlastitih iskustava.

4. Izabrati vlastiti stil

Svaka osoba ima svoj vlastiti stil. Netko radije pjeva pjesme, drugi manje. Nekima je važno započeti s jednom molitvom, drugi su u tome suzdržaniji. Važno je dakle da svaka osoba koja vodi susret, unese svoj vlastiti stil.

U skicama pojedinih susreta pjesmu nalazimo najčešće na samom početku i ponovno nakon uvoda. Možda ima više smisla obje pjesme zapjevati jednu za drugom. To može omogućiti bolji tijek.

Neka ovaj seminar pridonese tome da mnogi ljudi našega vremena ponovno započnu sa živim Bogom i otkriju da njihov život u zajedništvu s trojedinim Bogom dobiva neslućenu dimenziju.

I neka ovaj seminar nadalje pomogne da proces prenošenja vjere prema konceptu POV donosi plodove. Želim vam prilikom pripreve i provođenja mnogo radosti i bogat Božji blagoslov.

Leo Tanner

Slike o Bogu pokazuju učinak

1. Uvod

Pozdrav – Uvod – Pjesma

2. Poticaj

Iskustva oblikuju – oblikovanje pokazuje učinak

Kako nastaju slike o Bogu?

- Negativna iskustva roditelja mogu se ukorijeniti u osjećajima
- Kroz životna iskustva trpljenja
- Oblikovanja naviještanjem i medijima
- Glazba

Koraci na putu do ozdravljenja

- Prepoznati slike koje opterećuju – pripustiti osjećaje
- Ozdravljenje treba odluku, htjeti vjerovati u Božju ljubav
- Odvažiti se za nova iskustva
- Kratka tišina ili glazba

3. Razmjenjivanje u malim grupama, 40 minuta

- Opće napomene
- Pitanja za razmjenu

4. Završetak razgovora u grupama, 25 minuta

- Pjesma

Meditacija:

Razmatranje slike: Mojsije iskusi Boga

- Glazba

Upozoriti na radnu bilježnicu

- Pitanja i napomene
- Pjesma i blagoslov

Predlošci za kopiranje

- Kartoni „Ja sam tu“

Cilj

Cilj ove prve cjeline jest govoriti o nastanku slika o Bogu i pokazati puteve kako mogu rasti spasonosne i ljekovite slike o Bogu. Ljudska iskustva često se prenose (projiciraju) na sliku o Bogu. U Isusu, Sinu Božjemu, nalazimo jamca oslobađajuće i prave slike o Bogu. Njegovoj slici Boga treba se prilagoditi naša slika Boga.

Materijal za ovu cjelinu: – Kartoni „Ja sam tu“

Standardni materijal: Folije – grafoskop – CD-player (i glazba za vrijeme tišine) – projekcijsko platno – popratne bilježnice za seminar – knjižice s tekstovima seminara – kutija za pitanja – olovke i papir za bilješke.

Susret voditelja prije samoga sastanka

Smisao: Zajedno nositi tečaj – Promicati proces zajedništva – Moliti za tečaj – Informirati o tečaju – Razgovarati o vremenu u grupi.

Tijek: Pjesma

- Upoznati jedni druge o procesu seminara (razmjena).
- Objasniti organizacijska i otvorena pitanja
- Podjela u grupe: Kako? Tko je pričuveni voditelj?
- Tko prati osobe koje hoće poći u tišinu? Gdje je to moguće (u prostoriji pokraj, kapelici, crkvi)?
- Kako ćemo podijeliti grupe?
- Uvesti u temu, podijeliti i protumačiti pitanja za grupu;
- Napomena: poteškoće, probleme koji bi mogli priječiti daljnji rad, u sklopu razmjene u grupi javiti predavaču
- Razno

Molitva

Uvod

Kod „Započeti iznova“ radi se o putu vjere na kojemu se susreću dva pola.

a) Božja želja

Najprije je to Božja želja. Bog je živi Bog. On hoće uvijek činiti novo. I hoće nas, prije svega, obdariti. Tako smijemo vjerovati da ovdje nismo slučajno.

Naša čežnja

„Započeti iznova“ može zatim biti naša čežnja. Da bi nas Bog mogao obdariti novim, važna je naša otvorenost. Jer započeti iznova može jedino onaj tko dopusti da se u njemu dogodi nešto novo i tko prihvati da se to novo u njemu pokrene. Zato smo pozvani otvoriti se, ući u riječi, tišinu, meditacije, razgovore i pjesme, dopustiti da se na nama nešto dogodi.

Proces puta

„Započeti iznova“ je proces na putu i treba vremena. Zato sedam uzastopnih susreta, koji nadograđuju jedan na drugome. Mi korak po korak urastamo u to novo.

Predavanja su poticaji

Predavanja nas žele pokrenuti da sami dalje razmišljamo. Mi smijemo mnogo toga gledati drukčije ili postavljati druga težišta. Ne radi se o tome da se ima pravo. To su poticaji koji žele dovesti do susreta s mojim životom i s Bogom. Susret je cilj.

Seminar je ponuda.

Neke će ovaj seminar potaknuti, druge neće potaknuti. Tako smije biti. Mi smijemo nakon prvoga susreta i izostati, ali, dakako, i ponovno doći. Dok razmjenjujemo iskustva možemo sudjelovati u razgovoru, ali možemo i šutjeti.

Sve je dragovoljno.

Smijemo slušati ili ne-slušati. Smijemo zajedno pjevati ili ne. U svemu što ovaj seminar donosi, sasvim smo slobodni. Važno je činiti samo ono što nam se u našoj nutrini čini ispravnim.

Opustite se.

Možda iza sebe imam bogat radni dan. Možda sam umoran i više ne mogu sve primiti. Ako malo i zakunjam, smije i toga biti. Uostalom u psalmu 127 stoji: „*Svojima Gospodin i u snu daje*“. Smijem se pouzdati u to da će mi Duh Sveti u svakome slučaju priopćiti ono što je za mene važno. To može biti jedna rečenica, jedna slika... **Osim toga čitav ovaj poticaj primit ćete i pismeno i u potpunome miru kod kuće pročitati.**

Za opuštanje još sljedeće: Jedan je mladić bio na svećeničkome ređenju koje ga se toliko dojmilo da je kod kuće rekao svojoj majci: „Mama, i ja hoću postati svećenik. Da se dobro na to pripravimo, od sada ćemo razgovarati rabeći jedino riječi iz Biblije.“ Drugoga jutra sin je u 8 sati bio još u krevetu, a trebao je u to vrijeme već biti u školi. Majka uđe u sobu i razmisli što će mu sada reći. I sjeti se jedne Isusove riječi i rekne: „Mladiću, tebi kažem ustani.“ A dečko se okrene u krevetu te i on citira Isusa: „Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas.“

b) „Sada“ i „za mene“.

Ovaj „sada“ jedan je daljnji vidik. Naša prošlost je prošla, a budućnost još nije tu. Novo može izrasti u „sada“. Zato poziv da *sada* budem tu i da se u taj *sada* upustim, da *sada* susretnem sebe i Boga.

„**Za mene**“ znači: Radi se o meni osobno. Ne o mome partneru, o mojim susjedima. Okanit ću se razmišljanja, kao: „To bi trebao čuti moj muž, moja žena, taj ili ta...“. Na ovome seminaru se radi o meni i o novome nastajanju moga vlastitog života.

Kutija za pitanja.

Možete napisati i svoja pitanja i svoje želje. Ako ih stavite u kutiju za pitanja, ući ćemo u njih tijekom seminara. **Pjesma – molitva Duhu Svetom**

Poticaj

Iskustva oblikuju – oblikovanje pokazuje učinak

Pripovijetka:

Jedan župnik pripovijeda: Jedna mlada obitelj s troje djece pozvala mene, svoga župnika, na objed. Kad sam ušao u stan, pozdravili su me svi, osim četverogodišnje Tamare (**ime promijenjeno**). Ona se skrila. Majci je trebalo jako mnogo truda da ju prisili da sjesti zajedno s nama za stol. Pritom je gledala ukočeno i nepokretno. Samo povremeno, onako kradom, odvažila se pogledati me za trenutak. Zatim bi opet spustila glavu. Tamara me se očito bojala.

Dok smo pili kavu, majci je odjednom sinulo. Kazala je: „Ja sam kriva što Tamara tako reagira. Nedavno sam ju povelala sa sobom u crkvu. Jer ju nisam mogla smiriti lijepim riječima, rekla sam joj: Budi mirna, inače će te župnik mrko gledati!“

Kad netko mrko gleda, on je tada i zločest! Iako se dijete još nikada nije sa mnom susrelo, u njegovo se srce duboko usjeklo: „Župnik je zločest. Pred njim se moram skrivati.“ I sada upravo ta osoba dolazi u našu kuću. I ja sad još moram s tim zločestim župnikom sjesti za isti stol.

Možemo si dobro zamisliti Tamarin strah i muku. Vidimo: Ova predrasuda, to znači ovaj sud, a da prije toga nije imala nikakvo iskustvo, za Tamaru ima sasvim konkretne posljedice. Ona je trpjela zbog te predrasude. Ona joj je zadavala strah. Njezina slika o meni i osjećaji koji su nastali tada na svetoj misi, signaliziraju: „Nadam se da će župnik brzo otići da se više ne moram bojati. Neću s njim imati nikakva posla.“

Oblikovanja pokazuju učinak

Slično nam je i s Bogom: mnogi u sebi nose sliku o Bogu a da Boga nisu stvarno susreli. Ove slike pokazuju učinak. Mnogih takvih

slika o Bogu nismo ni svjesni. One su se s iskustvima prvih godina života spustile na područje nesvjesnoga i ondje ostale. I otuda ravnaju nama, razumije se, a da mi to niti ne opažamo. Već prema tomu kakva je naša slika o Bogu, ona sprječava ili omogućuje susret s Bogom kakav On uistinu jest. To pokazuje pjesma Eugena Rotha, koji ovako prikazuje Boga:

„Čovjek, ako dobro promisli
da ga Bog neprestano gleda,
s vremenom osjeti u srcu i u želucu
silnu nelagodu
i konačno moli Boga, pun jeze,
da samo pet minuta okrene pogled na drugu stranu.
Želi da bude sam, bez pazitelja.
Ali Bog ne misli tako,
nego ga gleda i gleda,
i ne skida s njega očiju.“

Tko u sebi nosi takvu sliku Boga, hoda na odmak. Da, najradije bi se oslobodio ovoga Boga, jer ovaj Bog je mrzak. On smeta.

Tako se može dogoditi i sa slikom Boga. Iskustva u svakodnevnom životu odražavaju se na sliku koju imamo o Bogu.

Židovski filozof i teolog Martin Buber kaže: *„Bog je najopterećenija od svih ljudskih riječi! Nijedna nije toliko okaljana, toliko raskidana. Upravo zato ne smijem odreći je se. Ljudski naraštaji su navalili na tu riječ teret svoga tjeskobna života i pritislula ju na zemlju. Ona leži u prašini i nosi teret svih njih.“*

Ljudi su svoje strahove, svoje dvojbe, svoju prljavštinu, svoje podvojenosti, svoju bol, svoje nesigurnosti, svoje sudove i predodžbe stavili u svoju sliku Boga.

Sada gledaju ovu tamu, ovu prljavštinu – koja potječe od njih samih – i misle, takav je Bog. Tako Bog za mnoge postaje prijatna, utjerivač straha, negativac.

Ali stvarni Bog je daleko od toga da ugrožava i pritješnjuje. Kršćanska vjera zna to iz iskustva. Susresti Boga, susresti pravoga Boga, najveći je dar. Radost je i duboka sreća upoznati Boga i smjeti s Njime živjeti. Jer u Njemu nema ništa tamno, mračno i ugrožavajuće, kao što svjedoči Ivan: „*Bog je svjetlo i tame u njemu nema nikakve.*“ (1 Iv 1,5).

No, koju sliku imam ja u svome srcu? Za to kao mogućnost jedan mali test:

Isprizovijedat ću vam jednu zgodu koja svršava s pitanjem. Pozivam vas da na njega zatim spontano odgovorite:

„Dječak se kradom domogao slatkiša; tek što je pojeo jedan, majka ga uhvati na djelu. A jer je bila vrlo pobožna žena i svoju djecu odgajala u vjeri, započela je sa sinom sljedeći razgovor: 'Ali, dječaće, zar ne znaš da te dragi Bog uvijek gleda i vidi sve što činiš!' 'Sigurno, mama, znam to.' 'Onda ti je također *jasno* da te je vidio i u kuhinji!' 'Naravno da me je vidio!' 'I što je Bog mogao reći kad te je vidio kako kradom jedeš slatkiše?' „

Ovdje prekidam i pozivam vas da razmislite koji odgovor je dječak dao svojoj majci. **(Ubaciti odgovore).**

Dječak je rekao majci: „Dragi Bog mi je rekao: dragi moj, ti i ja sada smo posve sami u kuhinji; uzmi mirno dva kolača!“

Slika Boga koju taj dječak u sebi nosi vrlo je pozitivna. Ona mu govori: „„Bog ti želi priuštiti kolač. On hoće da možeš uživati život.“ Bog se pokazuje kao njegov saveznik koji mu pomaže osloboditi se iz tjeskobe, strahova i ograničavanja majke.

Ovdje se ne radi o tome da nas Bog hrabri činiti zlo i postupati nemoralno. U ovome smislu primjer bi se moglo krivo shvatiti a također i problematično. Za nas je važno: Pravi Bog nam hoće priuštiti sve što nam uistinu čini dobro. I On ne dopušta da ga se zlorabi kao odgojno sredstvo.

Tko u sebi nosi takvu sliku kao ovaj mladić, lakše će se otvoriti Božjoj stvarnosti i iskusiti ju.

No, vratimo se još jednom na pitanje: Kako nastaju slike Boga?

Kako nastaju slike o Bogu?

Tri područja ćemo skupa pogledati.

Iskustva s vlastitim roditeljima mogu se ukorijeniti u osjećaje.

Za roditelje je sada važno da ne misle: „Koji i kakav uzor sam ja svojoj djeci?“, nego da se pitaju: „Kako sam ja doživio svoje djetinjstvo? Kako sam ja doživio *svoje* roditelje?“

Naša slika Boga obilježena je prije svega našim iskustvima s roditeljima. Način kako sam doživljavao svoju majku, posebno pak svoga oca, najčešće nesvjesno prenosim na Boga. Bog je za dijete prije svega uvećana majka, uvećani otac.

Objasniti ću to s nekoliko misli:

Je li vlastita majka bila pomalo neuračunljiva, vlastiti otac bio nepredvidiv (neprocjenjiv)? Je li samovoljno udario (tukao)? Jedno takvo iskustvo može biti razlogom da danas imam osjećaj: nikada ne znaš u kakvu si položaju kod Boga. I On je konačno nepredvidiv. Ne možeš se u njega sasvim pouzdati.

Možda vlastiti roditelji, posebno otac, nikada nisu bili nježni? Nikada me nisu spontano uzeli u naručje i izljubili? Tada to može biti razlogom za moju muku da si Boga zamislim kao nježna, kao Boga koji ljubi, kao bliska Boga.

Jesu li roditelji, otac ili majka, djelovali ograničavajuće? Jesu li često govorili: „Pazi, moglo bi se dogoditi ovo ili ono, mogla bi se dogoditi ona nesreća...!“ Jesu li mi ostavljali slobodu za vlastito razvijanje? Ako me nisu hrabрили da samoinicijativno nešto poduzmem i sam se na nešto odvažim, tada kao posljedicu mogu u sebi nositi osjećaj: „Bog hoće ograničiti moj život. Bez njega imam više prostora. On mi uzima slobodu.“

Prvo oblikovanje slike o Bogu događa se nesvjesno. Mi „upijamo“ ovo najčešće jednostavno u sebe. Već na ovoj točki opažamo: ako se u našim osjećajima na temelju negativnih iskustava s našim roditeljima usadila negativna slika o Bogu, mi se ovomu Bogu ne možemo otvoriti prema osjećaju, jer osjećaji blokiraju.

Možemo, doduše, moliti, ići na bogoslužje, ali naša najdublja intima ostaje na odmaku. Zablokira iznutra: „Nipošto ne prilaziti ovom TI koji utjeruje strah, nepredvidivomu TI koji ograničuje!“ To je poruka osjećaja.

Što tu pomaže? Odlučujući trenutak jest pomirenje s roditeljima i našom životnom poviješću. Za odrasle je to konačno nedopustivo, baviti se svojom životnom poviješću i s njome se pomiriti. Samo tako novo postaje moguće.

Preko životnih iskustava trpljenja.

Svi smo mi obilježeni životom. Život nas ne mazi. Mi možemo doživjeti odbijanje, razočaranja, nedostatke, bol i još mnogo toga što nas boli. To može duboko u nama stvoriti rane, strah, žalost, gnjev, pobunu i osjećaje krivnje. Da, nad naš se život može spustiti tako nešto kao sjena.

Osjećaji nijekanja života kao „Ja sam drugima na putu, bolje je da me tu nema“; „Ja nisam vrijedan da živim“; „Jedino što želim jest da sve uskoro svrši“; „Život nema nikakva smisla“, sve to može biti izraz ove sjene. I sve to onda dovodi do pitanja: „Zašto?“

Ako je Bog tako dobar, zašto mi je onda dao takve roditelje, takvu životnu povijest? Zašto život mora biti tako težak? Zašto je u svijetu toliko trpljenja? Zašto moraju nevini trpjeti? Zašto postoji rat i toliko nepravde? Zašto? Zašto? Zašto?

Ljudi su u svako vrijeme o tome razmišljali. Ni najbolji teolozi nisu mogli na ovo pitanje jasno odgovoriti. Ni ja to ne mogu. Mislim da svi moramo naučiti živjeti s otvorenim pitanjima. I to živjeti tako da taj „zašto“ ne postane zidom koji nas od Boga dijeli, nego vrata koja nam na jedan nov način otvaraju pristup k Njemu. **(Ovdje je dobro ispriповjediti neka iskustva u vezi s ovom temom).**

K tome još jedna napomena:

Mnoga pitanja Zašto nisu pitanja razuma i zato ih nije moguće rješavati na razini intelekta. Često se iza toga Zašto krije nevolja,

trpljenje kojemu se opiremo. Intelektualno blistajući Zašto postaje zatim tihim krikom: „Trpim! Boli! Kako nadvladati ovu bol, kako nadvladati ovo trpljenje?“

Korisno je pogledati nevolju iza toga pitanja Zašto. Tu može pomoći to da najprije ne kažemo ništa i da šutke podnesemo bol. Tako onomu koji trpi posređujemo iskustvo: „Ti nisi sam. Netko je tu tko te razumije i prihvaća u tvojoj boli, tvome gnjevu, tvojoj nemoći. Smiješ biti takav kakav jesi.“

Ovo iskustvo da si u boli i u nutarnjoj pobuni prihvaćen i shvaćen omogućuje da pomalo ostaviš fiksiranje na taj Zašto, upraviš pogled naprijed i pitaš se Zbog čega? Na to vas želim ohrabriti kad vas trenutačno muči neki Zašto.

Pitanje „Zbog čega“ naprotiv upravlja pogled naprijed. Otvara. Traži smisao. Tko pita zbog čega, njemu bol može postati vrata koja dovode do susreta s Bogom. No, dokle god čovjek ustrajava u kopkanju i u Zašto, čvrsto se drži zida koji ga dijeli od Boga i Njegova dobra puta.

Dobri Bog nas želi ozdraviti i osloboditi od svih tereta našega života. Želi nas – svejedno koliko su ti naši životni tereti teški – dovesti do radosti života: „*Pokazat ćeš mi stazu života, ispuniti me radošću lica svoga*“ (Dj 2,28). Radi se o Sada. Bog nam hoće Sada pokazati puteve u život i puteve do radosti. Za to je važno pomiriti se s prošlošću i Sada se otvoriti ovim putevima u život!

Još jedna napomena prije nego pogledamo jedan daljnji vidik oblikovanja naše slike o Bogu: ima ljudi koji su dobili jako dobru sliku o Bogu. Ako spadate među njih, možete biti zahvalni.

Oblikovanja naviještanjem i medijima.

Naša se slika o Bogu tijekom života i dalje oblikuje na način kako su nam Boga i religiju približavali roditelji, vjeroučitelji, župnik preko nedjeljne i blagdanske propovijedi kao i mediji.

Pritom se ne radi samo o tome što se govori, nego možda još više o tome, kako mi taj navještaj doživljavamo. Takav nonverbalni navještaj može biti način kako doživljavamo Crkvu ili njezine odgovorne. Možda smo imali razočaravajuća ili čak ranjavajuća iskustva. Možda smo čeznuli za zajedništvom, za radošću i prihvaćanjem u župnoj zajednici. Možda smo tražili življeno kršćanstvo a umjesto toga smo iskusili spletke, pritisak a malo ljubavi. I to se može itekako odraziti na našu sliku o Bogu. Svi smo mi oblikovani i duhom vremena.

Zatim i različiti mediji danas imaju sve veći utjecaj. Govore o Crkvi i religiji na svoj način. Ne malo njih više se ne zanima za toliko toga dobra i spasonosna, nego samo za skandale i afere.

Jedna od poruka duha vremena glasi: Kršćanstvo je dosadno, strano životu i zastarjelo. Tko se još za nešto takvo zanima?

Sažimljući možemo reći: svi su ljudi iskusili, iako na različite načine, oblikovanje svoje slike o Bogu.

Dvije različite slike o Bogu.

Jedan način gledanja Boga, raširen danas i kod starih i kod mladih, pokazuje ovo: Bog sa svojim zapovijedima tovari na nas terete. Kvari nam užitak života.

Ova slika je kriva. Jer iza svih zapovijedi koje dolaze od Boga stoji Njegova skrbna ljubav. To jako dobro pokazuje ono mjesto gdje su ljudi primili deset zapovijedi.

Bog je svoj narod oslobodio ropstva i ugnjetavanja u Egiptu. On je rubna bića, Hebreje, sabrao u jedan narod i dao mu vrijednost i dostojanstvo. Darovao im je novi život u slobodi.

Sada im na gori Sinaju daje deset zapovijedi i govori: Želite li živjeti u novoj slobodi i u skladu s vašim dostojanstvom, tada vam dajem deset pomoćnika.

Ove zapovijedi su dakle pomoćnici, branici (pričvršćeni na zavojima životne ceste da spriječe skretanje s određenoga puta),

ponuda za uspjeti život. (Eventualno upozoriti na prometne znakove zabrane).

Bog nam ne želi otežavati život. Naprotiv! On nam mnogo više želi činiti dobro. Hoće da možemo uživati život. Prihvaća nas takve kakvi jesmo, sa svim našim slabostima, granicama i pogriješkama. Strpljiv je s nama i daje nam rasti. Njegova je žarka želja naša sreća i naša radost.

To pokazuje i sljedeća slika: nježno i s ljubavlju drži majka svoje dijete. Miluje ga. Želi svomu djetetu dati da iskusi da je prihvaćeno i voljeno.

Nježna kao ovo dijete jest i naša duša, naša najdublja intima, naša nutrina. Tu, u svojoj nutrini jako smo ranjivi i ovisimo o ljubavi. Tu – u našoj najdubljoj intimi – Bog nas želi susresti s ljubavlju i nježno. Hoće nas oživjeti iznutra, darovati nam radost i sreću.

„Bog je ljubav“ (1 Iv 4,8b), to je središnji izričaj Biblije o Bogu. To znači: Čitav Božji bitak jest ljubav. On je sto posto ljubav, samo ljubav, ljubav, ljubav...! U Njemu ne postoji ništa drugo osim ljubavi. Sve što čini, jest ljubav. Da, On ne može drukčije nego ljubiti, ne može drukčije nego uistinu činiti dobro.

Božja poruka glasi: Ti si dobro došao. Ti si skroz naskroz voljen, željen. Radujem ti se. Uživam u tebi. Hoću ti činiti dobro. Hoću da iskusiš moju ljubav. Hoću ti dati osjetiti da si mi važan... (Glazba)

Koraci na putu do ozdravljenja

Pozivam vas da nekoliko trenutaka u tišini pogledate ovu sliku: Koje misli i osjećaje pobuđuje ova slika u vama? (Kratka šutnja. – Skupiti odgovore).

Kako doći do tako povjerljiva i pozitivna odnosa prema Bogu?

Vratimo se natrag Tamari s njezinom nevoljom da je „župnik zločest“. Priča naime ima nastavak. Župnik pripovijeda dalje: „Godinu dana kasnije bio sam ponovno pozvan na objed u ovu obitelj. I Tamara se ponašala sasvim normalno. Na moje čuđenje

došla je nakon objeda k meni. S obje ruke na leđima pitala me, koju ruku želim. I tada mi je darovala jedan dar koji je sama napravila.“

U ovome doživljaju dovodi se pred oči: Moguće je ostaviti predrasude. Ozdravljenje od negativnih oblikovanja je moguće. Želim pritom uputiti na tri potrebna koraka.

Spoznati slike koje opterećuju – pripustiti osjećaje.

Tamara je te korake doživjela ovako: Nakon „iskustva straha“ da u njihovu kuću dolazi „zločesti župnik“, njezina majka joj se ispričala. Priznala je: „Tada sam napravila nešto pogriješno. Htjela sam da budeš mirna, ali nisam imala neku bolju ideju nego župnika učiniti zločestim. No, župnik nije zločest. On je dobar. Smiješ mu vjerovati, smiješ se u njega pouzdati. Ne trebaš ga se bojati.“

To pokazuje prvi korak: Radi se o tome da se prepozna negativne i krive slike o Bogu sjećajući se ljudi koji su u nama pobudili takve slike. To može boljeti. Ali to je ozdravljajuća, spasonosna bol.

Ali ovo posvješćivanje nije tako jednostavno jer su te slike koje su se usjekle duboko u nas najčešće nesvjesne. Mi često mislimo da imamo pozitivne slike o Bogu, no u svojim osjećajima opažamo strah, nesigurnost i pritisak.

Naši osjećaji prema Bogu pokazuju koje slike o Bogu u nama djeluju. Zato je korisno oslušivati vlastite osjećaje: Što osjećam duboko u sebi prema Bogu? Privlači li me nešto k Njemu – kao k toplome suncu – ili...? (**Ostaviti vrijeme tišine za razmišljanje**).

Ozdravljenje je proces. Potrebno je najprije opažati i u sebe pripustiti to što jest. Prije svega sve smije biti. Ali ne treba tako ostati.

Ozdravljenje treba odluku htjeti vjerovati u Božju ljubav.

Iz toga proizlazi kao drugi korak odluka okrenuti se od slika koje čine bolesnim i prikloniti se slikama koje ozdravljaju i oslobađaju. Ozdravljenje treba vremena.

Kao što je Tamara često morala čuti da je župnik dobar i da se pred ovim župnikom ne treba ničega bojati, tako i mnogi ljudi moraju često čuti da je pravi Bog dobar, da mu smiju sasvim vjerovati, da se smiju potpuno u njega pouzdati, da ih Bog ljubi svim srcem, da im Bog želi činiti samo dobro.

Tu pomaže, uvijek iznova promatrati dobre biblijske slike i u sebe ih primati. Jer nutarnje se slike mijenjaju normalno polagano, korak po korak.

Treći korak glasi:

Odvažiti se na nova iskustva.

Odvažiti se na iskustva, pa i protiv nutarnjega otpora – to je Tamara morala naučiti. Podupirući se na majčinu ispriku odvažila se – unatoč osjećaja straha u srcu – približiti se župniku dopuštajući geste naklonosti. Pošla je, primjerice, s majkom na pričest i župnik joj je mogao obilježiti čelo križem. Tako je Tamara stjecala vlastita iskustva, na kojima je sada mogla dalje graditi.

O tome se radi u našem životu. Na kraju krajeva možemo graditi samo na vlastitim iskustvima. Na vlastitim iskustvima koja nam pokazuju da je Bog drukčiji, veći, draži, da više ljubi i više oslobađa od naših osjećaja, slika i predodžaba o Njemu. **(Ovdje može biti korisno iz vlastitoga doživljavanja ispričati neko osobno iskustvo ozdravljenja slika o Bogu. Slijedeće iskustvo Leona Tannera treba shvatiti kao jedan takav primjer):**

Moj odnos prema Bogu bio je u početku obilježen strahom. To se pokazalo ovako: Kad sam bio u šestome razredu, već sam znao da trebam postati svećenik. Tada sam učinio nešto krivo. U meni se pojavio strah, čak strah od pakla. Pritom sam se tješio govoreći sebi: „Pa pogledaj, Leo, ta kasnije ćeš postati župnik a kao župnik ti ćeš već doći u nebo, iako sada trenutačno...“ (danas naravno više ne mislim tako!). Zaista sam imao strah. Vjerujem da strah ima i

pozitivan smisao. Strah je kao ograda, kao branik koji štiti da se ne strovališ u provaliju, koji sprječava da ne upadneš u veću propast. Kod mene je to bilo tako da me strah doveo do obraćenja. Doveo me bliže k Bogu. Natjerao me na molitvu i ja sam u molitvi mogao iskusiti Božje srce. Malo pomalo privlačile su me neka toplina, neka blaga sreća i duboka nutarnja ljubav. Mogao sam iskusiti kakav je On, a On me ispunjavao silnom radošću. A zatim sam također mogao iskusiti da strah pred Bogom ima u čovjekovu srcu opravdanje samo tako dugo dok čovjek to ne učini odlučno i ozbiljno i svoj život sasvim ne povjeri Njegovoj ljubavi. Jer kad mi je postalo jasno da je nebeski Otac 100% ljubav i više zainteresiran za moje spasenje i sreću od mene samoga, rekao sam: „Učini s mojim životom što god hoćeš. To je za mene najbolje od svega.“ Nakon ovoga koraka iskusio sam kako sve više i više nestaje straha a u moje srce dolaze povjerenje, sigurnost, snaga i radost.

Još danas doživljavam kako se slika Boga neprestano mijenja i Bog postaje sve više onaj koji djeluje oslobađajuće. (Kratka tišina ili glazba)

3.

Razmjenjivanje iskustava u malim grupama.

Opće napomene

Želim dati nekoliko napomena za vrijeme u grupama.

Sve je dragovoljno. Nitko ne mora ništa reći.

Smisao grupe je razmjenjivanje. Dakle, ne raspravljanje, nego međusobno dijeljenje onoga što nas pokreće. U razmjenjivanju iskusujemo solidarnost, koja uzajamno ohrabruje i podupire: „Što, i kod tebe je isto tako?“ Nikome ne dijelimo savjete: „Morat ćeš raditi tako i tako.“

Što razmijenimo u grupama, ne iznosimo van.

Važno je biti točan.

Postoji i mogućnost (navesti mjesto) s nekom osobom poći u tišinu, primjerice, kapelicu, crkvu, prostor za sabranost.

Pitanja za razmjenu iskustava u grupi

Ponajprije je dobro da se jedni drugima predstavimo i kažemo nešto o motivaciji, zašto smo došli: Predstavljanje (ime, obiteljsko stanje, zvanje) i očekivanja: Zašto sam došao na ovaj seminar? Što povezujem sa „Započeti iznova“? (**Podijeliti grupe. Rad u grupama. Pjesma**). U drugome krugu možete ići na temu: Kakav učinak pokazuju slike o Bogu na moj svakodnevni život?

Meditacija

Mojsije iskusi Boga

Na kraju vas pozivam da pogledamo jednu sliku Siegera Ködera (Sljedeći tekst može se i meditativno pročitati ali, prema potrebi, i skratiti).

Vidimo Mojsija u pustinji. Nakon što je na početku svoga života na čudesan način spašen i došao na faraonov dvor, morao je pobjeći. Zašto?

Mojsije je htio pomoći Hebrejima, svojim ugnjetenim drugovima suplemenicima. Po kratkome postupku ubio je egipatskoga nadglednika, koji je na nepravedan način postupio s jednim Hebrejem. Kad se to saznalo, Mojsije je pobjegao pred faraonom u pustinju.

Time je došao kraj njegovu snu da bude osloboditelj svoga naroda. Mojsijev san je propao. Razočaran, ojađen čuva ovce. Muči ga teret prošlosti. Ne vidi više nikakva smisla i nikakve budućnosti. Tako čuva – kao odbjegli ubojica – iz dana u dan, godinu za godinom, ovce u pustinji.

Jednoga dana otkriva kako jedan trnoviti grm gori a ne sagorijeva.

Trnoviti grmovi su nekorisni. Pastiri ih ne vole, jer se ovce u njihovom zapletu i ne znaju izići pa se ozlijede. Tako trnoviti grm nije ni za što, osim da izgori.

No, upravo u trnovitu grmu koji gori a ne sagorijeva, susreće Boga.

To znači, Bog susreće njega na mjestu neuspjeha, zatajenja, razočaranja i poraza.

Tu, usred njegove egzistencijalne pustinje, susreće ga Bog.

Crvena boja upućuje na ljubav i toplinu. Bog ga susreće pun ljubavi, topline i razumijevanja. Mojsije se obraća Bogu. Iz poštovanja pred tajnom Boga izuo je obuću. Prigiba se pred Njim. Hoće čuti, što mu Ovaj ima reći. Hoće čuti, što Bog s njim još namjerava.

Tu mu Bog govori da treba izvesti Izraelce iz Egipta. Tu ga Mojsije pita tko je On i kako se zove. Nato mu Bog govori svoje ime: *'Ja sam koji jesam'* (Izl 3,14).

Na slici vidimo slova: *'Ja sam koji jesam'* zrcalno okrenuto u ognju.

Oganj znači toplinu, oživljavajuću toplinu. Nešto od toga pada na Mojsijevu glavu. Božja ljubav i toplina ga dodiruju. Mojsije konkretno iskusuje da je Jahve osobno tu za njega. On je zahvaćen toplinom, Božjim ognjem. U ovome susretu s Bogom njegov život se počinje rasvijetljivati. U njemu postaje toplo.

Mojsije iskusuje da ga Bog prihvaća s njegovim zatajenjem. Govori: Uvijek sam bio tu za tebe. Sada sam tu za tebe. I u buduće ću biti uvijek tu za tebe.

Tu je Mojsije konkretno iskusio Božju ljubav. Ovo iskustvo dalo mu je da svoju prošlost, svoju sadašnjost i svoju budućnost gleda u novome svjetlu. Mojsije postaje drugi. Započinje novi put.

Sada vas pozivam da iznutra zauzmete Mojsijev stav. Mojsije je sigurno kleknuo da dobro čuje. I mi sada želimo čuti što nam Bog posve osobno hoće reći!

Bog je uvijek tu za nas – za vas i za mene. On govori:

Ja sam tu kad se plašiš.

Ja sam tu kad si sam.

Ja sam tu kad pomisliš da više ne možeš dalje.

Ja sam tu kad više ne vidiš nikakva smisla.

Ja sam tu kad sama sebe više ne možeš podnijeti.

Ja sam tu kad čezneš za više ljubavi.
Ja sam tu kad ti je teško odlučiti se.
Ja sam tu kad moraš biti jak, a osjećaš se slab.
Ja sam tu kad se osjećaš preumornim i muče te brige.
Ja sam tu i neću te ostaviti na cjedilu.
Ja sam tu kao majka koja osjeća s tobom i potpuno te razumije.
Ja sam tu kao otac koji ti pruža pomoć i vodi te.
Ja sam uvijek tu – za tebe.

Pozivam vas da dopustite neka ove riječi odjeknu u vama. Možda vas neka riječ dodirne sasvim osobito. Zato ću vam podijeliti po jednu karticu, na kojoj je napisana jedna riječ za vas. **(Podijeliti kartice s riječima „Ja sam tu“. – Glazba.)**

Upućivanje na radnu bilježnicu

Ja sam tu za tebe. Sada, sutra, prekosutra, uvijek i u svim situacijama. Ja sam tu. I ja sam uvijek za tebe, za tvoj život, za tvoju istinsku sreću. Uvijek za tebe i nikada protiv tebe.

Ovu poruku hoće produbiti osobni poticaji koje ćete naći u radnoj bilježnici. Pozivam Vas da svaki dan nađete četvrt sata vremena za sebe i svoga Boga. **(Podijeliti popratne bilježnice. Bračni parovi neka uzimaju dvije bilježnice da bi svaki mogao praviti svoje vlastite osobne bilješke.)**

Korisno je:

- Redovito vrijeme u danu.
- Mjesto na kojemu imate mir.
- Ugodno ozračje.

U popratnoj bilježnici nalazi se pomoć za oblikovanje vašega osobnog vremena s Bogom.

Tri elementa su važna:

- Smiriti se i sabrati.
- Dopustiti Bogu da ti se obrati.
- Odgovoriti.

Za šest dana tjedna naći ćeš poticaje i pitanja. Svoje vlastite misli možeš zabilježiti na za to predviđene slobodne linije.

Još nešto: Važno je, osobno dopustiti da ti se Bog obrati, da ti progovori. Bog misli uvijek tebe posve osobno. Zato si sada dobio jednu karticu „*Ja sam tu za tebe*“, koju možeš umetnuti u popratnu bilježnicu. (Ako ti riječ na kartici ne odgovara, možeš karticu zamijeniti.)

Pitanja i napomene.

Ima li još pitanja? Za osobna pitanja stojim vam rado na raspolaganju poslije susreta.

Pitanje možeš uvijek napisati na cedulju i ubaciti u kutiju za pitanja. U danome trenutku ću odgovoriti na pitanja. Sljedeći susret je _____ .

Ako netko ne može doći na susret ili poticaje koje smo danas čuli želi pročitati kod kuće, može sa sobom ponijeti „Bilježnicu s tekstom“. **Pjesma i blagoslov.**

2.

Krize vjere postaju prilike

1. Uvod

Pozdrav i pjesma – odgovori na pitanja – osvrt – uvod – molitva i pjesma

2. Poticaj

Što je vjera

Vjera u krizi

- Povijesni pregled
- Osobne krize vjere

Vjera je odnos

- Otkriti Boga u svome životu
- Tri glavne značajke koje se opetuju
- Glazba
- Bog oslovljava mene – govori meni

Bog je u Isusu Kristu tu za nas

- Vjerovati znači: Povjeriti sebe Isusu
- Živjeti prijateljstvo s Isusom

3. Razmjenjivanje u malim grupama

4. Završetak rada u grupama

- Pjesma

Meditacija: Povjeriti sebe Dobromu Pastiru

- Glazba

Dvije napomene u vezi prijateljstva s Isusom

- Svakodnevni randevu s Isusom
- Isusa svjesno uzeti sa sobom u svakodnevicu
(Pjesma i blagoslov)

Cilj

Kršćanska je religija upala u krizu. Mnogi ljudi odvrćaju se danas od tradicionalne religije i od Crkve. Ova kriza postaje prilika, ako se ponovno otkrije stvarna ljepota i snaga kršćanske vjere bez tradicionalnih nadodavanja. Kršćanska vjera se temelji na Bogu koji mi se objavljuje u osobi Isusa Krista.

Vjera je, kako ćemo to pokazati, u biti odnošaj sa živim Bogom, koji mi se daje prepoznati na različite načine. Vjera postaje životna ondje, gdje se ljudi osobno upuste u odnošaj s Bogom.

Materijal za ovu cjelinu (ništa posebno).

Standardni materijal: Folije – grafoskop – CD-player (i glazba za tišinu) – projekcijsko platno – popratne bilježnice za seminar – knjižice s tekstovima seminara – kutija za pitanja – olovke i papir za bilješke – blagajna.

Susret voditelja prije samoga sastanka

Tijek: Pjesma

- Razmjenjivanje u grupi: Kako se snalazim kao voditeljica, voditelj? Kako doživljavam grupu?
- Uvođenje u temu: Protumačiti tijek i sadržaj susreta – Podijeliti i prokomentirati pitanja za razmjenu u malim grupama - Kako integrirati nove sudionike? – Otvorena pitanja

1.

Uvod

„Slike o Bogu pokazuju učinak“ – bila je tema posljednjega susreta. Svi mi imamo obilježja i iskustva koja omogućuju da u nama nastanu slike o Bogu. Ipak je odlučujuće da Boga susretnemo osobno. K tome smo čuli da se Bog objavio Mojsiju u gorućemu grmu kao „Ja sam koji jesam“, kao „Bog Prisutni“. Bog je tu za nas.

Osobno susresti Boga – u tome nam može pomoći i ovo što pokazuje sljedeća zgodica. Vjerni ministrant Ivica uvijek je župniku govorio 'ti'. Ovaj se okrene prema njemu i kaže: 'Dragi Ivice, već sam ti više puta rekao da mi moraš reći 'gospodine župniče'. Da to više ne zaboraviš, napisat ćeš na papir 50 puta 'gospodine župniče'. Kad su se ponovno susreli, Ivica donese papir na kojem je 100 puta pisalo 'gospodine župniče'. Župnik se začudi i upita: 'Za koga si napisao drugih 50 puta 'gospodine župniče'? Ivičino je lice sjalo od dobrohotnosti kad je rekao: 'Za tebe!'

Da osobno susretnemo Boga korisno je Bogu uvijek reći Ti.

Molitva

Pozivam vas da neko vrijeme razmatramo ovu molitvu (Kratka šutnja):

Ti, Bože moj, ti si tu na tajanstven način.

Ja u svome srcu nosim sliku o tebi.

Ne znam je li velika i dostatno prostrana da te shvatim.

Pomozi mi shvatiti tebe i tvoju ljepotu.
Uzmi me na svoja ramena i ponesi me.
Daj mi da kod tebe budem sasvim zaštićen i siguran. Amen.

„Uzmi me na svoja ramena i ponesi me. Daj mi da kod tebe budem sasvim zaštićen i siguran. Amen.“ Mislim da si mnogi to žele. Ali kako da to više iskusimo? Današnja tema „Krise vjere postaju prilike“ može nam na to dati jedan dio odgovora. (Pjesma)

2.

Poticaaj

Što je vjera?

Ulrich Ludolf pripovijeda: „Na željezničkome peronu oko 17.10 sati. Padala je kiša. Neki pijanac s bocom piva dotetura prema meni. Hoću se okrenuti, kad me on dotakne bocom u prsa i upita: 'Vjeruješ li ti u Boga?' Nisam bio na to pripravan. Možda je to vic, neslana šala? Bilo mi je neugodno. Tako sam, ne razmišljajući, spontano rekao: 'Da!' i htio nastaviti govoriti, očekujući reakciju: 'Dobro, onda mi pokaži toga svog Boga!' Ali on samo reče: 'Uh, čovječe, kako je tebi dobro!' Tek sam ga u ovome trenutku pravo pogledao. Lice mu je bilo umorno, slomljeno.“

„Uh, čovječe, kako je tebi dobro!“ Zašto je čovjeku, koji vjeruje u biblijskoga Boga, dobro? Što je to ustvari „vjera“?

Riječ „vjerovati“ često je prisutna u našem uobičajenu svakodnevnom govoru. „Vidi ga, on još vjeruje u rode!“ „Misliš da ja vjerujem u Isusića u jaslicama, plastičnoga, gipsanoga, drvenog Isusa?“ Vjerovati ovdje znači ne biti povezan s realnošću, nego živjeti u djetinjastim ili djetinjim predodžbama.- Vjerovati ovdje znači: ne imati pojma, ne-znati.

Riječ „vjera“ rabi se i drukčije: govorimo o vremenu pa možemo čuti: „Vjerujem, sutra će opet biti lijepo vrijeme.“ Raspravljamo li o sportskim natjecanjima: „Ne vjerujem da će Ivan biti prvak u trčanju.“ Vjerovati ovdje znači misliti, slutiti, nagađati.

„Ne mogu prozreti stvar, zato moram u nju vjerovati.“ Tu nismo uvjereni u neku stvar. Nedostaju sigurne činjenice i dokazi. Tu je vjera rješenje iz nužde.

Vjerovati je nešto drugo nego biti religiozan. Svi ljudi su više ili manje religiozni. „Čovjek je neizlječivo religiozan“, rekao je jedan filozof. To znači da on traga za nečim većim. Tako ljudi obožavaju različite stvari: prirodu, zvijezde, idole, znanost, novac, uspjeh i različita božanstva.

Vjera je više i od znanja. Samo znanje ipak ne čini sretnim. Jer što koristi čovjeku znati puno o ljubavi a ne iskusiti ljubav?

Što koristi mnogo znati o Bogu i Njegovoj ljubavi, a ne biti u kontaktu s Bogom, s ovom ljubavlju? Vjera je na svoj način više od znanja.

Vjera u krizi

Govoriti o vjeri danas nije nimalo jednostavno. Jer, pogledamo li naše vrijeme, moramo govoriti o krizi kršćanske vjere i Crkve.

Interne napetosti i sukobi, nedostatak prilagodljivosti današnjemu društvu, mogu biti uzroci za to da je Crkva izgubila snagu zračenja. Ipak to nije jedini razlog. Medard Kehl pokazuje u knjizi „Kamo ide Crkva?“ da mi u srednjoeuropskome društvu stojimo u jednome mnogo dubljem procesu promjene i da je Crkva samo jedan element u ovome sveobuhvatnom procesu.

Za nas bi moglo biti korisno promotriti u kratkome pregledu ovaj proces promjene.

Povijesni pregled

Prva etapa, do 313. godine.

U prva dva stoljeća kršćanstvo je bilo manjina, prezirano i često krvavo progonjeno. Stoga su se kršćani sastajali u malim grupama u podzemlju.

Kršćaninom i kršćankom postajalo se u odrasloj dobi svjesnom osobnom odlukom koja je bila povezana s jasnim posljedicama. U ove posljedice spadala je između ostaloga društvena

zapostavljenost, rizik progonstva – ali i intenzivni socijalni i društveni život u kršćanskoj zajednici.

Druga etapa, od 313. godine.

Krajem drugoga stoljeća došlo je polagano do javnoga priznanja (i prihvaćanja) kršćana. Kad je car Konstantin 313. godine prihvatio kršćansku vjeru, kršćanstvo je priznato kao važeća religija, kasnije čak uzdignuto na razinu državne religije. Sada su se mase obraćale na kršćanstvo, jer je to sa sobom donosilo društvene prednosti.

Država i Crkva, kršćanstvo i društvo išli su otada više od 1500 godina ruku pod ruku.

Treća etapa, očito od šezdesetih godina.

Što je započelo prije 200 godina u filozofijskim znanostima i preko prosvjetiteljstva, postalo je očito šezdesetih godina dvadesetoga stoljeća: Povezanost društva i Crkve počela se – u pojedinim europskim zemljama različito brzo – raspadati. Tako posjet misi nedjeljom već dugo više nije društveno gledano normalan slučaj. Ideali odgoja u školama napuštaju sve više i više kršćansko tlo.

Prvi put u povijesti kršćanstva doživljavamo situaciju da ljudi izlaze na kraj i bez religije i da prenošenje vjere iz jedne generacije u drugu više ne funkcionira.

Roditelji, i sami nesigurni i u traganju, ne mogu – ni zajedno s Crkvom – više jednostavno prenijeti vjeru na svoju djecu. Nailaze na granice.

Da, tradicionalni kršćanski sustav vjere upada u krizu.

Osobne krize vjere

Ove krize mogu se odraziti na našu osobnu vjeru. I mi sami možemo upasti u krize vjere. Mnogo toga može izazvati takve krize. Kao:

- Društvene promjene i proces promjena u Crkvi zbunjuju: ranije je sve bilo jasno i većina je dijelila ista vjernička

shvaćanja a danas smo postali – različito prema mjestu – mala grupa među različitim grupama i religijama. Kao vjernici postali smo manjina i dovedeni u pitanje. To se pokazuje u negativnome sudu tiska koji Crkva često doživi. Tu se mogu pojaviti pitanja, kao: Isplati li se kao mala grupa još uopće vjerovati?

- Osobna razočaranja: Mogli smo vjernički živjeti, možda i vjerno moliti, a zatim se dogodilo nešto bolno. Gdje je tu Bog? Da, a zatim možda možemo još vidjeti da je drugima koji ne žive tako dobro, bolje nego nama. To može izazvati dvojbe. Mi više ne razumijemo Boga.
- Roditelji se mogu pitati: Što smo učinili krivo da nam djeca više ne idu na svetu misu, da više ne vjeruju? Oni trpe zbog toga i prečesto sebi predbacuju.
- Drugi su opet možda dobili vjeru samo onako usput, na rubu. Išli su doduše na prvu pričest i krizmu, ali zar je to zaista kršćanstvo? O čemu se tu radi?

Krize zbunjuju i upravo je tu i naša prilika. Jer krize nas izazivaju da nanovo pogledamo i nanovo pitamo. Tako se prilika može sastojati upravo u tome da vjeru više ne preuzimamo tek tako, bez promišljanja kao zgradu vjere ili sustav vjere, nego da nanovo tražimo srž kršćanske vjere.

Neki se danas također sa strahom pitaju: Kamo sve to vodi? Trebamo li zaustavljati ovaj proces raspadanja? Ili Božji Duh djeluje i u ovim procesima?

Pariški kardinal Jean-Marie Lustiger vjeruje ovo: Bog želi jedan novi oblik Crkve. Tako je prije nekoliko godina rekao u jednom nagovoru u Augsburgu: „Kršćanstvo tek započinje. Izlazi iz dječjih cipela. Zapravo je tek na početku. Još nije imalo priliku razviti se.“

Izići iz dječjih cipela znači sam odlučiti, sam za vlastitu vjeru preuzeti odgovornost. Radi se o nama osobno. O svakome pojedinom od nas. Današnja nas situacija izaziva na osobnu i svjesnu odluku odraslih ljudi. Traži se odrasla vjera.

To pokazuje: krize nisu loše. Krize su procesi sazrijevanja. Krize mogu postati prilike.

Vjera je odnos

Pitajmo sada dalje: Što je srž odrasle vjere? Latinska riječ za „vjerujem“ glasi „credo“. Riječ „credo“ sastavljena je od „cor“ (srce) i „dare“ (dati). „Credo“ doslovce znači: dati svoje srce, ili točnije: Dajem svoje srce.

Srce je povezano s odnošajem, s prijateljstvom. Mi se možemo jednomu prijateljstvu otvoriti ili se pred jednim prijateljstvom zatvoriti. Ali ne možemo načiniti prijateljstvo.

To pokazuje još jedan daljnji razlog zašto vjeru ne možemo bez daljnjega, tek tako prenositi. Mi možemo mnogo toga – čak i religiozne obrede i forme – dati odgojem. Ali ne možemo načiniti vjeru jer je ona povezana sa srcem. A srcem drugoga ne možemo raspolagati.

Mislim na jednu majku koja poznaje jednu vrlo dragu, marljivu i dobru djevojku. I ona bi htjela da se njezin sin oženi ovom djevojkom. I zato ju poziva k sebi u vrijeme kad je sin kod kuće. Time omogućuje kontakt, ali ne može učiniti da iskra izbije u tim dvama srcima. Majka ne može načiniti odnos ljubavi između svoga sina i ove mlade djevojke.

Tako je i s vjerom. Jer vjera je uvijek povezana sa slobodnom odlukom srca. Drugim riječima: Bog ima djecu, ali ne i unuke. To znači: Svaki se čovjek mora sam otvoriti Bogu. Svatko mora osobno ući u prijateljstvo s Bogom. Nitko to ne može učiniti za drugoga.

Otkriti Boga u svome životu.

Kad otkrijemo Božje prijateljstvo, tada se naš život mijenja. Postaje svijetao. Mislim na jednoga mladića koji je napisao svojoj prijateljici:

„Ne znam koliko ti zahvalnosti dugujem. Kad sam te upoznao, počeo sam bolje upoznavati sebe. Dotada sam bio osamljen. Živio

sam gotovo spavajući. Otkad si ti došla u moj život, u meni je postalo svjetlo.“

Život ovoga mladića dobio je više smisla i više boje. Njegov život postao je napetiji, zanimljiviji i ispunjeniji. Upravo to čini vjera stvarajući živo prijateljstvo s Bogom.

Pogledajmo Mojsija: Mojsije je, kao svi ljudi tada, živio religiozno. Vjerovao je u Boga. Ali tek u osobnome susretu pred gorućim grmom Bog je za njega postao konkretni, živi Ti. Tako je započela novost: život u prijateljstvu s Bogom. Mojsije je iskusio o čemu se u vjeri radi: susresti Boga, srcem živjeti prijateljstvo s Bogom.

Osnovne značajke koje se opetuju.

Iskustva koja je stekao Mojsije daju se uopćiti. Jer kod svih ljudi koji su ušli u odnošaj s Bogom, nalaze se tri osnovne značajke koje se opetuju. Ovo možemo vidjeti kod Marije, koja je imala 14 godina kad je čula Božji poziv.

- 1) Samo Bog zna vrijeme kada želi doći u život nekoga čovjeka. Kad se Bog objavljuje nekomu čovjeku, iskazuje mu svoje neizmjereno milosrđe i svoju veliku ljubav. Daje čovjeku iskusiti: Važan si mi upravo takav kakav si sada. Voljen si.
- 2) Bog misli na svakoga posve osobno. To mislimo kad kažemo: Bog svakog pojedinoga zove njegovim imenom. Ova osobna oslovljenost ima za posljedicu da se od nas ište i osobni odgovor. Mi više ne možemo reći: „Ali Crkva, ali drugi, ali taj ili ta čine i govore...!“ Ne – mi smo pitani, posve osobno! Moj odgovor mi nitko ne može oduzeti. Nitko me ne može osloboditi moga osobnog odgovora!
- 3) Bog onoga koga poziva uzima u svoju veliku povijest spasenja. On s njime nešto namjerava. Bog hoće s njime nastaviti svoju povijest spasenja. Zato u vjerniku uvijek započinje i proces preobrazbe, novi put, nova dimenzija života.

- 4) Ovo vidimo kod Mojsija: kad je živi Bog došao u njegov život, započeo je novi put. On je primio poslanje. Bog mu je pokazao na kako velike stvari ga je pozvao. Poziv znači: Nešto s tobom namjeravam! Ti si mi jedino važan. S tobom želim pisati jednu povijest.
(glazba)

Ove osnovne značajke hoće reći nešto o tome kako se Bog daje prepoznati.

Ali kako osjećam da Bog hoće doći u moj život? Kako i po čemu ću Ga prepoznati?

Bog mi se obraća

Biblija govori: Bog je skriveni Bog (usp. Iz 45,15). Zato je Sieger Köder u vatri gorućega grma naslikao zrcalno okrenute riječi: „Ja sam koji jesam“. One upozoravaju na tajanstvenu blizinu. Bog je skriveno i tajanstveno prisutan u našem životu i u našem svijetu. No ipak nam se hoće dati prepoznati. Želi nam objaviti svoje Biće i svoju ljubav za nas. Kako?

U najrazličitijim situacijama svakodnevce može On tiho kucati na vrata našega srca:

U iznenadnoj dodirnutosti usred iskustava svakodnevce.

Čitate neku knjigu. Gledate neki film. Slušate kako netko pripovijeda o svome životu. Susrećete se s čovjekom patnikom. Promatrate prirodu. Čitate Bibliju...

Odjednom se osjetite oslovljeni. Opažate: „Ovo se tiče mene! Zapravo bih trebao...! To bi bilo to!“ To mogu biti sasvim tihe slutnje, jedva zamjetljivi poticaji, ali vi se ipak osjećate oslovljeni. Oslovljeni od koga? Možda na to ne možete uopće odgovoriti. Jednostavno se osjećate tako. To što vas oslovljava, Biblija zove „Bog“.

Preko drugih

Drugi pripovijedaju puni radosti što su doživjeli, iskusili, što im je činilo dobro, što je donijelo oslobođenje u njihov život. Zatim vam možda netko dadne jednu kasetu: „Moraš to poslušati“, ili netko vam dadne knjigu. Drugi vas pozovu na neki sastanak: „Dođi!“.

Vi se upustite u to, prihvatite ponudu, poziv i zatim iskusite: Nekako mi to čini dobro, godi mi! Tako me Bog može osloviti, pozvati preko drugih. Ljudi tako postaju glasnici Božji.

U razočaranjima

Dokle god sve u životu ide dobro i odvija se glatko, mnogi uopće nemaju potrebe dublje pitati o Bogu. Zapravo vjeruju da Ga ne trebaju.

Čovjek često postane spreman otvoriti se novome i slušati glas u dubini svoga srca tek onda kad se mnogo toga u njegovu životu slomi i kad sam više ne zna dalje. Ako vam je možda trenutačno teško, ako je i u vašemu životu mnogo toga slomljeno, tada može biti da vas Bog u tome tiho oslovi i na jedan nov način pozove.

U čežnji za...

Svatko kad-tad u životu stoji pred pitanjem: Zašto živim? Zašto sam zapravo na ovome svijetu? Što je smisao ovoga života? Pritom se u srcu osjeća nemir i čežnja. Ipak mora postojati još više, više života, više radosti, više sreće, više ispunjenja...

Kroz slučajnosti

Normalno je da nam Bog govori u onome što doživljavamo u svakodnevici i kako doživljavamo svoju svakodnevicu. Božju ruku pomoćnicu možemo iskusiti u mnogim događajima. Jedni se zadovoljavaju s time da ove događaje svrstavaju u „slučajeve“, drugi pitaju dalje: od koga me to zapalo?

Preko zajednice vjernika

Biblijski Bog ide na osobit način zajedno putem s ljudima koji s Njime idu vjernički. On, Bog, prisutan je prije svega u njihovim iskustvima svakodnevice, kao i u događajima povijesti.

Mjesto na kojem nam Bog najviše govori jesu, prema tome, naše vjerničke zajednice.

Bog je tu za nas u Isusu Kristu

Mi smo do sada uvijek govorili jednostavno o „Bogu“. Ali Bog se sam objavio ljudima. Tako čitamo u poslanici Hebrejima: „*Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima u prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu*“ (Heb 1,1). Proroci, to su ljudi koji su dopustili da ih Bog uzme u službu, ljudi koji su postali Njegovi „zvučnici“.

Isus je na jedinstven način bio Njegov „glasnogovornik“. U njegovim govorima i djelima, u njegovu načinu življenja i ophođenja s ljudima, u njegovu načinu obraćanja ljudima vidjelo se i iskusilo kakav je Bog prema nama ljudima. Zato je Isus mogao reći: „*Tko vidi mene, vidi Oca*“ (Iv 14,45).

To pokazuje: U Isusu Kristu sam Bog je došao k nama. U njemu je Jahve, „*Onaj koji jest*“, došao k nama. *Isus je Emanuel – „S nama Bog“* (Mt 1,23). Bog u Isusu pruža prema nama svoju ruku. U njemu nam Bog nudi svoje prijateljstvo.

Vjerovati znači: povjeriti sebe Isusu

Vjerovati znači: prihvatiti prijateljstvo koje nam Bog nudi u svome Sinu. Kako se to može dogoditi? **(Ispričati ovaj ili svoj vlastiti primjer.)**

Mislim na jednu mladu majku. Ona se povukla u kapelicu na razmišljanje. Dok je tako lutala u svojim mislima, pogleda odjednom na kip ispred sebe. Vidjela je Mariju kako na rukama drži Isusa. A Isus je u svojoj ruci držao Globus. Možda je često gledala ovaj kip. Ali sada joj je „sinulo“. Odjednom joj je postalo jasno: Ako Isus nosi čitav svijet, onda nosi i mene! I ja tada više nisam sama sa svojim

brigama. Isus se brine i za mene. Nosi me s mojim brigama i teretima.

Vjerovati znači povjeriti se Isusu. Pozivam vas: Pokušajte to. Svoje brige, svoje strahove, sve svoje nakane i sve svoje dvojbe stavite u molitvi u Njegove ruke. Zamolite Ga da se pobrine za vas. Zamolite Ga da vam pokaže što vi trebate tomu pridonijeti. Sve drugo prepustite Njemu, i iskusit ćete da je On tu za vas, ne uvijek onako kako ste to sebi zamislili ili željeli – ali ćete sasvim sigurno iskusiti da je tu za vas.

Augustin je jednom rekao: „Bog te možda neće uslišati prema tvojoj volji, ali će te uslišati za tvoje spasenje.“

Živjeti prijateljstvo s Isusom

Ljudi koji su iskusili prijateljstvo Božje, svjedoče ljubav koja je vjernija, snažnija, nježnija i sveobuhvatnija nego što uopće može biti ljudska ljubav. Tako Alfons Maria Liguori (+1787.) piše:

„Govori Mu s pouzdanjem i neograničenim povjerenjem kao svomu najboljem prijatelju koji je sasvim ispunjen ljubavlju.

Često razgovaraj s Isusom – o svome životu, o svojim planovima, o svojim brigama, o svojim radostima i svojim bojaznima – o svemu što te pokreće; ali prije svega s Isusom razgovaraj s pouzdanjem i otvoreno.

Svoje misli izriči s potpunim povjerenjem. Sjeti se da te nitko ne ljubi više od tvoga Boga – ni prijatelj ni zaručnik, zaručnica, ni otac ili majka, sestra ili brat!“

Ovo je prijateljstvo: kad želite imati zajedništvo s Isusom, pripovijedajte Mu što doživljavate i što vas pokreće. On je uvijek tu: ujutro, u podne, uvečer i noću. On je tu u svemu što doživljavate. Tu je kad ustajete, kad se umivate, kad zajutarkujete, kad se vozite na posao, kad se ljutite pred semaforom... On je tu uvijek i zanima se za vas.

Vjerovati znači živjeti odnos s Isusom. Odnos znači živjeti u dijalogu, u uzajamnome Skupa. Vrijedi, dakle, i čuti Isusa, recimo:

Kako ti to vidiš? Što s time namjeravaš? Što sada od mene želiš? Kako te mogu razveseliti? Čime ti mogu pokazati moju ljubav?

Odnos se razvija u uzajamnome prilaženju jednoga drugomu i u biti tu jedan za drugoga. To je kršćanska vjera.

3.

Razmjenjivanje iskustava u malim grupama

Za sve, koji su danas prvi put tu, još nekoliko napomena za razmjenjivanje u grupama:

- Sve je dragovoljno. Nitko nije primoran govoriti.
- Smisao grupe jest razmjenjivanje. Jedni drugima priopćujemo što nas pokreće.
- Što je u grupi razmijenjeno, ondje i ostaje.
- Mogućnosti poći u tišinu sa...

Bog nam govori, čuli smo. On govori u iskustvima bližnjih prema nama, posebno u zajednicama vjernika. To možemo iskusiti u grupi.

(Ako u grupu dođu nove osobe, dobro je ponovno se predstaviti – eventualno povezano s prvim pitanjem. - Rad u grupama. Pjesma)

1. Osvrt na početak seminara:
 - Kakve misli su vas pokrenule?

- Kako ste se snašli sa popratnom bilježnicom?
- 2. Koji poticaji su vam danas nešto rekli?
- 3. Što vam otežava „vjerovati“ danas? Koje krize ste naknadno iskusili kao prilike za novo?

Ponovno ćemo se naći zajedno oko...

Meditacija:

Povjeriti se Dobrom pastiru

Krize vjere postaju prilike. Osobito u krizama možemo iskusiti ljubeću brigu velikoga Boga. K tome slika Siegera Ködera.

(Ostaviti kratko vrijeme tišine.

Govoriti polagano i mirno, kako bi slušatelj imao vremena snaći se na slici.)

Sada vas pozivam da na slici „Dobri pastir“ pogledate prije svega slavljenička i blistajuća lica na donjoj polovici slike. (stanka)

Što uočavam?

Koje osjećaje izazivaju ova lica u meni?

Na koga ili na što gledaju ovi ljudi koji stoje u polukrugu?

Što ih čini toliko radosnima?

Zašto donose cvijeće?

Što slave?

Pogledajmo lica jedno za drugim.

(stanka)

Sada pogledajmo pastira, ovcu, trnov grm i tragove u pijesku.

U središtu vidimo jednoga čovjeka. On na svojim ramenima nosi ovcu. Brižno ju nosi svojim prevelikim rukama. Ovca je umorna. Nježno priljubljuje svoju glavu uz čovjeka. Njih se dvoje tako dodiruju. Desno su tragovi u pijesku koji vode k jednom velikom trnovu grmu. U njemu se još vidi vuna a – pogledamo li pozornije – i krv. Ovo podsjeća na vrlo bolnu prošlost, na rane, strahove, osamljenost i lutanje. Ali sada je sve to prošlo.

Pastir je spasio ovcu!

S ljubavlju ju je stavio oko svoga vrata.

Njegove prevelike jake ruke daju joj oslonac, toplinu i sigurnost. Ovca osjeća njegovo razumijevanje i njegovu blizinu. Osjeća se prihvaćena sa svom svojom prošlošću. Smije biti tako, i dobro je tako.

Ona se smije potpuno povjeriti ovome pastiru, prepustiti Mu se.

Tako će sve biti dobro.

Mnoštvo slavi ovoga Pastira. Raduje se zbog njega i zbog toga što ovca može biti uz njega. Čitava slika izražava ovu radost. Prikazana je u preveliku suncu.

Bog je radost i hoće da se radujemo. Leptiri upućuju na život, na razvijeni, usrećujući život.

Bog hoće da naš život procvjeta. On hoće da nađemo spasenje, sigurnost i trajnu radost. Dobri pastir je Isus. U Njemu je Bog s nama. On je sada tu. On hoće i danas donijeti ozdravljenje, pomoć, zaštićenost i sigurnost i radost. On traži i nas – tebe i mene. On želi i tebe s ljubavlju uzeti na svoja ramena i učiniti vam dobro. Možete li Mu se, takvi kakvi jeste, povjeriti? (glazba)

Dvije napomene za prijateljstvo s Isusom

Danas smo čuli da nam Bog u Isusu nudi svoje prijateljstvo. Pozivam vas da to prijateljstvo prihvatite i kušate. Za to vam želim dati dva poticaja.

Svakodnevni randevu s Isusom

Prijateljstvo živi od uzajamne razmjene. Upozorio sam na našem posljednjem susretu na osobne poticaje u popratnoj bilježnici. Neki su već našli pristup u popratnu bilježnicu. Kod drugih je čitav tjedan stajala nezapažena kod kuće. Pokušajte ponovno ovaj tjedan. Jer i danas vas želim ponovno pozvati da svaki dan nađete četvrt sata vremena, vrijeme prijateljstva za sebe i Isusa.

Čitajmo pod naslovom „Krizе vjere postaju prilike“

Prvi dan. Tri koraka su korisna:

1. Nakratko se smiriti i sabrati
2. Dopustiti Bogu da mi govori preko teksta. Za to je dobro glasno pročitati tekst a zatim osluhnuti u vlastitu nutrinu: Što me oslovljava? Što me raduje ili ljuti? K tome mogu pročitati pitanje kod masno štampane točke i slijediti je.
3. Odgovoriti. Dobro je sada direktno reći Bogu ili Isusu u Ti-obliku što me pokreće. Korisno je izreći sve osjećaje i misli.

Želim ponoviti i jednu drugu napomenu:

Na početku popratne bilježnice naći ćete pomoć za oblikovanje vašeg osobnog vremena s Bogom.

Korisno je:

- Redovito vrijeme u danu
- Mjesto na kojemu nalazite mir
- Ugodno ozračje

Svjesno uzeti Isusa u svoju svakodnevnicu

Sljedeća mogućnost da produbimo svoje prijateljstvo s Isusom jest razgovor tijekom dana. Uzmite sasvim svjesno Isusa posvuda sa sobom i razgovarajte s Njim. Uzmite Ga sa sobom kad se vozite na posao, kad kupujete, kad kuhate, kad se zbog nečega ljutite, kad... On je uvijek za vas tu.

Jedan posjetitelj seminara shvatio je to ozbiljno i svjesno uzeo sa sobom Isusa vozeći se automobilom. Dopustio Mu je da sjedne pokraj njega na prednje sjedalo, čak ga je i zavezao. Vozio je svjestan da pored sebe ima Isusa i ponekad je s njim razgovarao. Kasnije je rekao da je to izmijenilo i njega i njegov stil vožnje.

Tako možete i vi posvuda svjesno sa sobom uzeti Isusa i razgovarati s Njim. (pjesma i blagoslov)

Radujem se našem sljedećem susretu.

3.

Susret s Isusom omogućuje novost

1. Uvod

Pozdrav i pjesma – odgovori na pitanja – osvrt – uvod – pjesma Duhu Svetomu.

2. Poticaj, 35 minuta

Osnovne čovjekove čežnje

- Čežnja za životom i čežnja da budem voljen – Čežnja za zajednicom i da mogu voljeti - Čežnja za nekom zadaćom

Isus ogoljuje čežnje

- Meditacija: Žena nalazi život – Glazba

Isus je Božji dar

Starac se nanovo rađa – Odreći se toga da sve hoću činiti sam – Graditi na novome temelju – Tišina – glazba

Susret s Isusom omogućuje novost

- Susret s Isusom događa se kroz vrijeme - Susret se događa u čovjekovu srcu - Isusa se čuje na različite načine

3. Razmjenjivanje iskustava u malim grupama

4. Završetak razgovora u grupama

Pjesma za sabranost

Zapreke za susret s Isusom

- Nutarnje programiranje - Negativna obilježnost - Obratite se, vjerujte Evanđelju - Glazba

Napomene za pomirenje

Pjesma i molitva - Blagoslov

Kopirani predlošci

- „Listić pomirenja“

Cilj

Da pojedini slušatelji mogu osjetiti svoje vlastite (skriven) čežnje. Istodobno treba u njima probuditi predodžbu da se susret s Isusom može kod njih dogoditi „danas“. Novost postaje tada moguća. Ipak na putu susreta s Isusom stoje zapreke. Imenovanje ovih zapreka upućuje na četvrtu cjelinu.

Materijal za ovu cjelinu: „Listić pomirenja“

Standardni materijal: Folije – Grafoskop – CD-player (i glazba za tišinu) - projekcijsko platno - popratne bilježnice - knjižice s tekstovima seminara – kutija za pitanja – olovke i papir za bilješke.

Susret voditelja prije samoga susreta

Tijek: Pjesma

- Razmjenjivanje u grupi o posljednjemu susretu, primjerice: „Što me je razveselilo?“
- Organizacijski: Novi sudionici u koju grupu?
- Uvođenje u temu, predati pitanja za grupu.
- Slavlje pomirenja: Organizacijski: - Stol za križ (sliku), svijeće, stolnjak. - Vino, voda i kruh za slavlje.
- ...

1.

Uvod

Posljednji put smo čuli da nam Bog u Isusu Kristu nudi svoje prijateljstvo. „Izreci svoje misli s potpunim povjerenjem. Sjeti se da te nitko – ni prijatelj ni zaručnik, ni otac ni majka, ni sestra ni brat – ne ljubi više od tvog Boga!“ kaže Alfons Maria Liguori.

Ljubav i pravo prijateljstvo pokazuje se u tome da drugoj osobi želim činiti dobro, da želim svim srcem pospješivati život i sreću drugoga.

Kako se to događa?

To je naša današnja tema: „Susret s Isusom omogućuje novost.“ Evo opet jedne priče: „Jedan pravovjerni židovski rabin u Sjedinjenim Američkim Državama strastveno je rado igrao golf. Njegov najveći problem bijaše to što u dan kad bi zapravo imao vremena – subotom – nije smio igrati. Tako jednoga dana odlučio otići s Istočne obale na Zapadnu, gdje ga nitko nije poznao da ondje, u subotu, igra golf. Anđeli u nebu shvatili odmah njegovu namjeru i prijave to Bogu: 'Pogledaj ga! Krši subotu! Bog to vidi i kaže: 'Opalit ću mu pljusku da ne zaboravi!'

Stigavši onamo, rabin potraži najljepše mjesto za igranje golfa i počne igrati. Postavi lopticu, udari, i loptica već pri prvom udarcu završi idealno – u rupi. Rabi ostane zapanjen, jer to mu nikad prije nije uspjelo. Postavi drugi put lopticu, ponovno fantastičan udarac i loptica završi u rupi. Rabi ponosan dignu ruke u vis i ispusti iz sebe veseo povik. Stavi lopticu i treći put i ponovno udari. I dogodi se isto kao i kod prva dva udarca, loptica završi u rupi. Rabi počne plesati od radosti. A anđeli, ljuti zbog toga, potrče k Bogu i kažu: 'Mislili smo, opalit ćeš mu pljusku da ne zaboravi. A evo, pogledaj, koliko se raduje!' Bog kaže: 'U redu, evo mu pljuske. On svoju radost nikomu ne može ispričovijedati!,,

Dopustiti Bogu da bude iznenađujuće nov i dobar, na to vas pozivam na današnjemu susretu. (Pjesma Duhu Svetomu)

2.

Poticaaj

Temeljne čovjekove čežnje

Bog nam je prijatelj. Osobito u svome Sinu Isusu Kristu želi živjeti s nama i činiti nam dobro. Kako? Upuštajući se u naše najdublje čežnje.

Mi ljudi, nosimo u sebi, između ostaloga, tri temeljne čežnje:

Čežnja za životom i čežnja da budemo voljeni

Nešto u nama hoće živjeti. Tu, duboko u nama, je čežnja za životom. To se pokazuje i po tome što toliko visimo o životu.

Svaki čovjek želi da smije potpuno i sasvim biti on. Želi da svojom vanjštinom, svojom nutrinom i čitavom svojom životnom poviješću bude potvrđen i prihvaćen. Čovjek čezne za iskustvom da smije biti takav kakav jest i da je to okay.

Čežnja za zajednicom i da možemo voljeti

Mi ljudi stvoreni smo za zajednicu. U dobrim odnosima možemo se rastvoriti. Osjećamo se ugodno. Oživljavamo.

S ovom čežnjom za zajedništvom usko je povezana čežnja da budemo dobar čovjek. Svi hoćemo biti dobri. Želimo imati široko srce koje ljubi, želimo da se možemo darovati drugima. Želimo se radovati boljitku svih ljudi. Želimo jamčiti za istinu i dobrotu. Da, tako bismo željeli biti junaci i junakinje ljubavi! Instinktivno osjećamo: Tada bismo bili sretni. Kad bi ljubav nesmetano tekla (strujala) prema svim ljudima, to bi – tako slutimo – bio uistinu dobar život.

Čežnja za zadaćom

Čovjek želi su-djelovati i surađivati. To doživljavamo, primjerno, kod male djece. Čim mogu štogod učiniti, ona žele dati svoj doprinos, hoće to i ostvariti. Jer imati zadaću, to nam pokazuje da je naš život vrijedan.

„Vi ste vrijedan čovjek.“ Ove riječi čine čovjeku dobro. Ugodne su za čuti. Oživljuju. Pojačavaju naš osjećaj ugone. To pokazuje da čežnemo za zadaćom po kojoj drugi nas, a time i mi same sebe doživljavamo kao vrijedne, dragocjene ljude.

Čežnje se kriju iza maski

Ali s našim čežnjama nije baš uvijek sve u redu. Imamo mi i sasvim drukčija iskustva:

Doživljavamo odbijanje
Doživljavamo napete odnose
Osjećamo u sebi i negativnosti
Itd...

Kakve to posljedice može imati, pripovijeda Christa Weiss:

„Već godinama trčim s maskom uokolo. Maska je postala moje drugo lice. Naučila sam kako se to radi, prikrivati svoje slabosti i nesuglasice, skrivati svoje osjećaje. Ljubazno se nasmiješim, ali moj smijeh nije pravi. Pokazujem sigurnost, ali ustvari je to kazalište. Činim to tako kao da imam sve što me čini sretnom i zadovoljnom.

Ali sam puna čežnje i nostalgije. Zašto se ne pokazujem takvom kakva stvarno jesam? Kad sam sama i za sebe, pada mi maska s lica. Kad bi tada netko došao i rekao: 'Volim te unatoč svemu; želim te takvu kakva jesi; trebam te'...?'

Da, što bi bilo kad bi netko došao? Weissova to ne govori izravno. Ali daje to naslutiti: To bi bio početak jednoga novog, izvornog života, jer bi tada imala hrabrosti biti iskrenija i istinskija.

Iz ovih redaka osjećaš veliku čežnju za prihvaćanjem, za autentičnošću i vrjednovanjem. Žena, takva kakva jest, želi sebe iskusiti kao vrijednu. Želi da može potpuno biti ona. Čežne za tim, a istodobno se plaši da ne bude odbijena.

Njezina se čežnja krije iza maske.

Isus uklanja čežnje

Jedna žena nalazi život

Tako se dogodilo i jednoj ženi iz Samarije. O njoj pripovijeda Ivanovo Evanđelje da je u Siharu, mjestu u Samariji, oko podneva išla na Jakovljevi zdenac da donese vode: dolazi oko podne, za najveće žege, kad je još jedva tko na putu, jer neće da bude viđena.

No, tu na zdencu, na njezino iznenađenje, sjedi njoj strani čovjek. Sjedi tu kao da čeka na nju. Suprotno svim istočnjačkim pravilima ponašanja, ovaj čovjek ju oslovljava. Da, još više: Moli ju za uslugu.

„Daj mi piti!“ Žena je iznenađena. Tako se njih dvoje upuštaju u razgovor. Isus govori o „živoj vodi“, koja može poteći u čovjeku: „Tko god pije ove vode, opet će ožednjeti. A tko bude pio vode koju ću mu ja dati, ne, neće ožednjeti nikada...“ (Iv 4,13).

Bila bi to divna stvar kad bi postojala voda koja nikada više ne stvara žeđ, misli žena i govori Isusu: „Gospodine, daj mi te vode da ne žeđam i da ne moram dolaziti ovamo zahvaćati.“ (Iv 4,15). Isus sluti da se iza ove želje krije jedna dublja čežnja. Stoga Isus ide s njom još dalje, pa kaže: 'Idi i zovi svoga muža pa se vrati ovamo.' Odgovori mu žena: 'Nemam muža', Kaže joj Isus: 'Dobro si rekla: 'Nemam muža! Pet si doista muževa imala, a ni ovaj koga sada imaš nije ti muž. To si po istini rekla.'“ (Iv 4,16-18).

Blago i ljubazno vodi Isus ovu ženu do njezine čežnje za ljubavlju i zajedništvom. Već pet puta nije uspjela u svojim odnosima s muškarcima. Koliko je nevolje, osamljenosti i boli iskusila ova žena?! Koliko ju je puta njezina čežnja natjerala na to da se preda muškarcima, iako se upravo u toj čežnji razočarala, bila zlouporabljena i odbačena. Sada je zajedno s jednim muškarcem koji ne pripada njoj. Čini se da je razočaranje i ovdje unaprijed programirano.

Sada shvaćamo zašto ova žena o podne, kad žega toliko pali, ide na zdenac: Jer se ne želi susresti ni sa kime. Više se ne želi javno pokazivati, jer ljudi previše brzo posežu, kod osoba koje žive u neurednim vezama, za obezvrjeđujućim imenima i sudovima. K tome dolaze i prijezirni pogledi. To je ona doživjela i previše često.

I Isus bi ju mogao susresti s ovim osuđujućim stavom, i on bi joj mogao predbaciti njezine dvojbene veze. Ali Isus se ponaša drukčije: On gleda duboko u srce te žene. U njemu vidi njezinu čežnju za tim da bude voljena, za zajedništvom, za tim da može voljeti, za tim da srce nađe dom i zavičaj i zaštićenost. On vidi njezinu nevolju, njezine rane, njezina razočaranja i prihvaća ju u njezinoj boli.

'Nemam muža!' Isus ovo dvaput potvrđuje odgovarajući: „*Dobro si rekla*“ i „*To si po istini rekla.*“ Imala si i imaš odnose s muškarcima, ali ne i pravu, duboku, plemenitu ljubav, vjernost i prihvaćanje muža koji te razumije, koji te ljubi u vjernosti i koji potvrđuje tvoje najdublje potrebe i čežnje. Ona nema stvarnoga muža.

Žena se kod Isusa osjeća – možda po prvi put kod jednoga muškarca – sigurnom, prihvaćenom i zaštićenom. Konačno jedan, konačno muškarac koji vidi dublje, koji vidi njezino srce. Konačno jedan koji ju ne prezire, nego dijeli s njom njezinu bol. Konačno jedan muškarac pred kojim ne mora ništa skrivati. Biti konačno shvaćena i prihvaćena, to djeluje jako dobro, to je vrlo ugodno, to ohrabruje!

Meditacija:

Žena gleda u zdenac. Taj zdenac je njezin vlastiti život, njezino srce. U njemu postoji svjetlo i tama. Vidi mnogo toga što je čini žalosnom, što bi najradije da je drukčije, što je u njezinu životu slomljeno i za čime toliko čežne. Tako ona vidi duboko u zdencu, duboko u sebi svoje vlastito lice, samu sebe, svoju preveliku žudnju.

Pokraj svoga lica otkriva ona i jedno drugo lice, lice jednoga muškarca. Njih dvoje dijeli jedna zraka svjetla odozgor. Taj muškarac je sasvim okrenut ženi. Usta su mu blago otvorena, kao da želi reći: „Poznajem tvoj život. Poznajem tvoje čežnje. Tvoje čežnje su dobre. Shvaćam te i stojim sasvim uza te. Ti nisi sama.“ (glazba)

Žena se s potpunim povjerenjem naginje prema muškarcu. Iskusi je – možda po prvi put – prihvaćanje i razumijevanje u svojim dubokim čežnjama i potrebama. To joj čini dobro.

Isus je Božji dar

Iskustvo duboke prihvaćenosti čini u ženi jednu preobrazbu. Ona se osjeća potvrđenom i prihvaćenom u svojoj vrijednosti i u svome

dostojanstvu. To ju ispunjava novom snagom. Tako ona nadvladava sve svoje strahove i otvoreno nastupa pred zajednicom u svome selu, koja ju je dotada izbjegavala: „*Dođite da vidite čovjeka koji mi je kazao sve što sam počinila. Da to nije Krist?*“ *Oni iziđu iz grada te se upute k njemu.*“ (Iv 4,29-30).

Žena otkriva: **(slika)**

- 1) Isus je Božji dar. Ona u njemu susreće Božju ljubav.
- 2) Ona, zahvaljujući Isusu, može pripustiti istinu svoga života. Isus joj pokazuje njezinu istinu i skrivenu i posramljuću nevolju, tako da nije postićena i da sve može prihvatiti. Tako u njoj može započeti proces ozdravljenja.
- 3) Njezina čežnja za životom, za tim da bude shvaćena i prihvaćena, čežnja koja ju je tjerala k muškarcima, u biti je čežnja za Božjom ljubavlju. Samo joj Bog može dati ono za čime njezino srce toliko žudi. Ona iskusi: Žudnju za životom u punini, za vječnim životom, nije moguće ispuniti ničim zemaljskim.

S iskustvom Božje ljubavi u njezin život dolazi – a da se pritom njezina vanjska životna situacija nimalo ne mijenja – jedna nova dinamika. Ona doživljava jednu tako veliku nutarnju radost, sigurnost i snagu, da ostavlja svoju ulogu žrtve. Hrabro ustaje. Odlazi sada k drugima i naviješta im što je doživjela. Tako se ova žena preobrazuje. Vidimo: Susret s Isusom omogućuje novost.

Jedan starac se nanovo rađa

Nemaju čežnje samo žene niti se samo žene mogu preobraziti. To mogu i muškarci. Jedan od takvih muškaraca bijaše Nikodem, stariji čovjek i vodeći farizej (usp. Iv 3,1-13). Jer su mnogi njegovi kolege farizeji odbacivali Isusa, on – tipični muškarac – imao je strah da – pođe li javno k Njemu - ne bi izgubio svoj obraz. Zato se Isusu obraća jedne noći s pitanjem: „Kako je moguće postati nov?“

(slika) Nikodem je naime vlastitim očima vidio da gdjegod ljudi dolaze u dodir s Isusom, njihov život postaje spašen i dobar. Otkriva da je u tim ljudima nešto postalo drukčije. Zato se pita: „Kako se to može kod mene dogoditi? Kako mogu i ja postati nov, otvoreniji, odvažniji, ljubazniji? Kako mogu postati nov čovjek?“

Prvi odgovor koji Isus Nikodemu daje, glasi: „Što je od tijela rođeno, tijelo je; i što je od Duha rođeno, duh je“ (Iv 3,6).

Tijelo znači moć, nastojanje, čovjekove mogućnosti i sposobnosti. Isus drugim riječima kaže: Možeš nastojati koliko hoćeš, možeš se naprezati koliko hoćeš, ni svim svojim snagama ni svom svojom zauzetošću nećeš to sam postići. Sam po sebi ne možeš postati nov. To nije moguće vlastitom snagom.

Jer ako bi tvoje snage i mogućnosti bile za to stvarno i dostatne, ti bi se već davno bio promijenio. Ali, činjenica da ti to do sada nije uspjelo, pokazuje da sam to i nisi u stanju.

Odreći se toga da sve hoću činiti sam

Usporedi sliku: Ne možemo se hvatajući se za vlastiti čuperak izvući iz močvare.

Kad uvidimo da ne uspijevamo vlastitim snagama, tada je razborito ubuduće se odreći toga da sve hoću sam i sve jedino ja.

Kao primjer može poslužiti plivač-spasilac. Kazali su mi da je za plivača-spasioca velika opasnost da se i sam utopi kad onaj koji se utapa pokušava svim mogućim pokretima spasiti sebe a pritom se čvrsto drži plivača-spasioca.

Ipak, onaj koji se utapa treba nešto činiti: On mora vjerovati u snagu i sposobnost plivača-spasioca i povjeriti mu svoj život i prestati htjeti sam sebe spasiti. On mora sebe prepustiti novoj snazi, snazi plivača-spasioca.

Graditi na novome temelju

(slika) Upravo to misli Isus kad govori Nikodemu: „Zaista, zaista kažem ti: ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje“ (Iv 3,5). „Ne čudi se što ti rekoh: 'Treba da se rodite nanovo,

odozgor.’, (Iv 3.7). Trebaš novi život. Trebaš novu snagu, snagu koju nemaš sam po sebi. Moraš primiti novo.

Nikodemu ovo bijaše vrlo teško shvatiti. Budući da ga je i religija čitav život učila da se mora naprezati još više i ponovno – tko zna po koji put – skupiti sve snage, tada bi išlo. Sada bi trebalo odjednom biti drukčiji? Sada bi trebalo odjednom ostaviti i vjerovati u novu snagu? Sada sve svoje probleme, brige i strahove ne bi morao rješavati sam, nego bi ih trebao predati i staviti u ruke drugomu?

Nikodem je zbunjen, iznenađen kad mu Isus dva puta govori: Moraš se roditi nanovo. Moraš dopustiti da ti bude darovano nešto bitno novo. Moraš dopustiti da ti bude darovan novi život, novi izvor snage, novo tlo, i to „iz vode i Duha“.

Voda i Duh ne označuju čovjekova ostvarenja, nego označuju Božje darove. Voda i Duh upućuju na bezuvjetnu ljubav. Oni pokazuju što Bog za nas hoće i što za nas želi učiniti. Božje djelovanje je taj novi izvor. Božje djelovanje je taj novi život, to novo rođenje.

(slika) Jedan mistik pitao jednom svoje učenike: U čemu se sastoji pravi način štovanja Boga? Odgovorili su mu: U tome da se ljubi Boga i svoga bližnjega kao sama sebe! Učitelj klimne glavom: Tko misli da mora ljubiti Boga i svoga bližnjega, taj je još pod prisilom. Nego morali biste govoriti: Čvrsto vjerujem da Bog mene ljubi. U tome je pravo štovanje Boga.

Čvrsto vjerujem u to da me Bog voli i prihvaća kakav jesam. Čvrsto vjerujem da je Bog tu za mene i želi mi činiti dobro. To je novi temelj. To je novi izvor.

Kad prihvatimo Božju ljubav prema nama i pustimo da u nama djeluje, tada u nama počinje rasti nešto novo: Ljubav prema Bogu, ljubav prema bližnjemu i prema našem vlastitom životu. Tako započinje nutarnji put promjene. **(Kratka tišina – glazba)**

Susret s Isusom omogućuje novost

Kad u sebe primimo Božju ljubav, u nama raste nešto novo. Tako je u onome susretu žene s Isusom na Jakovljevu zdencu, iz ranjene i

ponižene žene postala slobodna i hrabra Samarijanka. I Nikodem nalazi korake u novi život.

Gdje god je Isus tada dolazio i ljudi se otvarali njegovu djelovanju a time i Božjoj ljubavi, procvjetavao je novi život.

Neki će sada reći: Da, tada su ljudi stvarno susretali Isusa! Ali što je danas?

Pogledamo li malo bolje, vidjet ćemo da naša situacija nije ništa različitija od one tadašnjega vremena! Pitao bih vas: Je li apostol Pavao susreo zemaljskog Isusa? Koliko znamo, Pavao nije nikada vidio Isusa. Bio je, dakle, u istoj situaciji kao i mi danas.

Ali on pripovijeda kako je godinama nakon Isusove smrti odjednom čuo njegov glas. Isus je posve osobno s njim razgovarao. On, Pavao, iskusio je Božju ljubav. Bio je ispunjen Božjim svjetlom i započeo gledati mnogo toga u novome svjetlu. Po ovome susretu s Isusom progonitelj kršćana, Savao, postao je Pavao, navjestitelj Krista.

Ovaj susret fascinirao je i pokrenuo Pavla toliko da je od sada morao ljudima naviještati Isusa. Pritom je stekao iskustvo da im je ondje, gdje su se ljudi otvorili njegovu navještaju Isusa, sam Isus došao blizu u srce i osobno s njima razgovarao.

Tako se daju sažeti tri opažanja:

Susret s Isusom događa se kroz vrijeme

(slika) Susret s Isusom dakle nije nešto što se dogodilo u prošlosti, nešto što se odigralo samo prije 2000 godina, nego se on događa kroz sva vremena; i to prije svega ondje gdje se naviješta Isusa i gdje se Isusa slavi.

Susret se događa u čovjekovu srcu

Navještaj može dodirnuti nas ljude, može nas pogoditi u srce. Ondje, u srcu, u tome „nutarnjemu uhu“ čovjeka, čujemo Isusa.

„Čuo sam mnogo priča o Isusu i pročitao mnogo teoloških knjiga“, može čovjek reći, ali sve to ga nije pogodilo, nije ga dirnulo. Ne radi se o tome da čujemo o Isusu i da mnogo znamo o Bogu, nego da čujemo samoga Isusa!

Isusa se čuje na različite načine

Mogući su mnogi putevi na kojima nam srce bude dodirnuto i mi čujemo Isusov glas. Recimo:

- U razgovoru naših grupa.
- U vrijeme tišine dok se služimo pratećom bilježnicom.
- U jednoj rečenici predavanja, ili pak u bogoslužju.
- Sasvim neočekivano dok se bavimo nečim drugim.
- Ili u ozračju ovoga susreta. Odlazimo kući nekako radosniji, tako da se oni koji su kod kuće ostali pomalo čude.
- Dok se ujutro budimo, odjednom je tu neka jasnoća.
- ...

3.

Razmjenjivanje iskustava u malim grupama

Možda je još uvijek tu netko od „novih“ sudionika. U koju grupu želite poći?

1. Što vas je kod današnjega susreta iznenadilo, razveselilo, nadahnulo?
2. U čemu smo danas u istoj situaciji kao tada Pavao?
3. U čemu vam je pomogla popratna bilježnica? Jeste li u njoj već čuli Isusov „glas“?

(Završetak razgovora u grupama – Pjesma za sabranost)

Zapreke za susret s Isusom

(slika) Susret s Isusom omogućuje novost. Taj susret doživljavamo kao dar. No, ne susreću svi samo tako, bez daljnega,

Isusa. Stoga se želim još pozabaviti pitanjem: Što može otežati, spriječiti susret s Isusom u nama?

Nutarnja programiranost

Možda može pomoći sljedeća usporedba: nisu samo računala programirana, i naše ponašanje podliježe nama često nesvjesnom upravljanju, što se pokazuje u mnogim spontanijama reakcijama. Kad se u našem životu dogodi ovo ili ono, u nama se javlja reakcija. Kad netko, primjerice, pomisli na neku određenu osobu ili neki određeni događaj, mogu se javiti zavist, gnjev, bol ili strahovi. U nama se jednostavno nešto sklopi. Nešto u nama reagira, iako uopće ne bismo tako htjeli. Mnogi imaju tzv. „ranjive točke“ preko kojih u njima nešto reagira, prema nekome nutarnjem programu.

Jedan takav program je nastao kroz sve ono što smo doživjeli, što nam je rečeno i kako smo na to reagirali. Programiranost roditeljskoga doma, njegovi sudovi koju (programiranost) je ubacio netko drugi, naši vlastiti sudovi i još puno toga drugoga. Ovaj nutarnji program upravlja nama sve do u osjećaje i osjećaje krivnje, kako na sebi doživljava Richard Rohr:

„Napustio sam svoju majku kad sam imao 14 godina da bih postao franjevac. Ali njezina emocionalna magnetofonska vrpca u meni još uvijek svira. Ona me je, primjerice, naučila da trebam biti štedljiv i čist, uredan, kao da je to Evanđelje. Ali Isus nije nikada govorio o tome da moramo biti uredni! Imam više osjećaja krivnje kad nisam uredan, nego kad se radi o pravome Evanđelju.“

Tako funkcionira ta nutarnja programiranost!

Jedan drugi primjer nutarnje programiranosti daje jedno istraživanje. Kraljice ljepote pitali smatraju li one sebe lijepima. Većinski odgovor je bio: „Ne!“ Odgovori mnogih drugih „normalnih ljepotica“ ipak bijaše „Da!“ Zanimljivo! No, odakle ovaj sud? Istraživanje pokazuje: tamo gdje je otac svojoj kćerki uvijek govorio da je lijepa kći i žena, tu je dijete preuzelo sud. Tako kćerka zna: „Ja sam lijepa. Samo drugi to još nisu otkrili.“

Nutarnje znanje da sam lijep daje da sasvim drukčije idem kroz život!

Negativna oblikovanja

Ovo nutarnje programiranje pokazuje kako sebe vidimo i doživljavamo. Ono nas oblikuje i upravlja našim životom. Ne radi se uvijek o biti-lijep. Negativna oblikovanja mogu nas opteretiti i otežati nam život. Negativni sudovi, kao: „Ti si premalo“, „Ne zadovoljavaš“, „Morao bi biti drukčiji“, „Bolje bi bilo da te nema“, mogu biti u nas urezani i prignječiti nas.

Kako izaći iz negativnih oblikovanja?

Odgovor je roditi se „iz vode i Duha“. Prihvaćamo Božju ljubav. Iskustvo da smo bezuvjetno prihvaćeni i voljeni, daje nam novo tlo koje nas vodi u novu slobodu, u slobodu radosti djece Božje. Ona znaju da su potpuno voljena i dobrodošla. Mi vjerujemo Njegovu djelovanju u nama. Tako se usred negativnih oblikovanja može u nama otvoriti novi izvor.

Počnemo li živjeti iz prihvaćenosti, iz toga novog izvora, iz „vode i Duha“, novo postaje moguće. Započinje put spasenja.

Obratite se i vjerujte Evanđelju

(slika) Sada možemo nanovo čuti Isusovu riječ: „Obratite se!“ On misli: Ostavi krive programe. Ostavi negativne riječi o svome životu. Odvрати se od toga i vjeruj da si Božje ljubljeno dijete, željeno dijete, dijete ljubavi, dar za svijet. Vjeruj da si potpuno voljen, željen, poželjan i ljubljen.

Isus govori: „*Vjerujte Evanđelju!*“ (Mk 1,15b). Prihvati ovu poruku i drži je se čvrsto, čitavim srcem. Pouzdaj se i vjeruj da ova poruka vrijedi i za tebe!

„*Vjera te tvoja spasila!*“, često je govorio Isus. Jer u takvoj vjeri u čovjeka teku spasonosne Božje snage, tada i danas.

Zato može biti korisno neprestano ponavljati jednu rečenicu koja tu vjeru izražava, primjerice, „Ja sam Božji dar svijetu“. „Ja sam lijep.“ „Ja sam vrijedan.“ „Ja sam voljen.“ Takvi članci vjere, neprestano ponavljani, razvit će svoju snagu u našem životu.

Zato započnimo živjeti iz novoga izvora „iz vode i Duha“.

Izvana možete biti lijepi tako kako ste lijepi. Ali ako se i iznutra osjećate lijepima, drukčije ćete ići kroz život. Zračiti ćete. Isijavati.

Isto je tako i ako sebe, neovisno o vašemu postignuću, vidite lijepima za svijet. Vi ćete tada zračiti dostojanstvo i vrijednost. Tako započinjete živjeti iz novoga izvora, iz izvora bezuvjetne voljenosti. Ovaj novi izvor je sam Isus, njegova ljubav, njegovo bivstvovanje za nas. (Glazba)

Napomena u vezi s pomirenjem

Danas je svako malo bilo riječi o tome da se kod ljudi nešto mijenja. Ali za takve procese promjene treba vremena. Nanovo se orijentirati, preorijentirati se, znači poći prema izvoru i piti iz izvora. Zato ću ponovno upozoriti na popratnu bilježnicu. Pijte svaki dan nekoliko minuta iz ovoga izvora.

Možda ste se upravo danas osjetili osobno oslovljeni temom „nutarnje programiranosti“ i „negativnih oblikovanja“ i pritom se pitali: „Kako se mogu toga osloboditi? Postoje li mogućnosti napustiti stare staze i započeti iznova?“

Za to ćemo za slijedeći susret ponuditi jedan korak pomirenja.

Podijeliti **Listić pomirenja** i protumačiti. Listić je:

- Pomoć za neke.
- Postoji mogućnost napisati od čega bih se želio odvojiti.
- Sljedeći put ponijeti listić pomirenja i nešto za pisanje.
- Sljedeći put možemo ovaj listić staviti pred križ.
- Listić će biti kasnije, nepročitan, spaljen ili drukčije uništen.
- Koraci pripreve: Radna bilježnica i posebno 5. i 6. dan.
- Upozoriti na mogućnost osobnih razgovora.

(Pjesma i molitva - Blagoslov.)

„Listić pomirenja“

Pomirenje oslobađa

- Kojih se negativnih misli, sudova, veza..., želim osloboditi?
- Komu želim moći oprostiti? (imena: osobe, grupe...,)
- Koja predbacivanja želim zauvijek pokopati?
- Što od osobne krivice, nevolje, brige, tereta želim povjeriti Isusovu križu?

4.

Pomirenje oslobađa

1.

Uvod

(Pozdrav i pjesma – Odgovoriti na pitanja – Osvrt – Uvod – Pjesma)

2.

Poticaj

Ponuda otkupljenja

- Jedan nas je otkupio – Meditacija: Pranje nogu – Glazba – Lijek za ozdravljenje – Zlopamćenje vezuje

Četiri stupnja do slobode djece Božje

- Posvijestiti si – Odlučiti se – Isusu odložiti pred križ – Blagosloviti – Tišina – stanka

3.

Pomirbeni dio

Vrijeme tišine

Liturgija pomirenja

(Pjesma - Molitva – Poziv: „Dajte, pomirite se...“ – Put do križa – Molitva odrješenja – Pjesma – Prenijeti oprostjenje – Završna molitva i prošnja za blagoslov – Pjesma)

4.

Mala svečanost radosti

Cilj

Neke stvari u vlastitom životu izgledaju, zbog negativnih oblikovanja i nutarnjih programiranosti, kao navezanost. Čovjek ne može činiti dobro koje hoće, nego postaje krivcem. Isus nas hoće toga osloboditi. On hoće da njegovo predanje života u smrti na križu i danas iskusimo kao otkupiteljsko djelo za nas.

U liturgiji pomirenja koje ćemo slaviti u drugome dijelu, pokazan je put na kojemu Isusovo djelo otkupljenja može za pojedinca biti plodno.

Za mnoge sudionike seminara treba taj dio pomirenja biti prvi korak temeljnoga pomirenja sa sobom, sa svojom životnom poviješću, s drugima i s Bogom. Pomirenje se pritom otkriva kao ključ za spašeni život.

Materijal za ovu cjelinu: Križ (slika) – Isusove kartice – pribor za pisanje – *Listić pomirenja* (vidi treća cjelina) – Eventualno posuda u kojoj će se spaliti cedulje

Za završnu malu svečanost radosti: – vino i crveni groždani sok – komadići kruha za griskanje

Standardni materijal: Folije – grafoskop – CD-player (i glazba za tišinu) – projekcijsko platno – popratne bilježnice – knjižice s tekstovima – Kutija za pitanja – olovke i papir za bilješke – blagajna

Pred-susret voditelja prije susreta grupe

Tijek: Pjesma

- Razmjenjivanje u grupi: Kakav je bio posljednji susret u grupi?
- Uvođenje u temu i organizacijski dio odvijanja susreta.
- Prva napomena za nastavak seminara o vjeri: dobro je ovdje progovoriti o ovoj temi da bi mogao započeti proces pripreve.

Molitva

1.

Uvod

Posljednji put smo se bavili trima temeljnim čovjekovim čežnjama: **(slika)**

– **Čežnja za životom i da budem voljen:**

Nešto u nama hoće živjeti. Duboko u nama prisutna je čežnja za životom. To se pokazuje i time što ovisimo o životu.

Svaki čovjek želi da smije biti on. Želi da bude potvrđen i prihvaćen takav kakav jest, sa svojom vanjštinom, sa svojom nutrinom i s čitavom svojom životnom poviješću. Čovjek čežne za iskustvom da smije biti takav kakav jest i da je to okay.

– **Čežnja za zajednicom i da može ljubiti:**

Mi ljudi stvoreni smo za zajednicu. U dobrim odnosima možemo se razvijati. Osjećamo se ugodno. Oživimo.

S ovom čežnjom za zajednicom usko je povezana čežnja i da budemo dobar čovjek.

Svi hoćemo biti dobri. Hoćemo imati široko srce koje ljubi, želimo da se možemo darovati drugima. Želimo se radovati boljitku svih ljudi. Želimo se odvažno zauzeti za ono istinito i dobro. Da, želimo biti junaci i junakinje ljubavi, to bi bila prava stvar! Instinktivno osjećamo. Tada bismo bili sretni. Kad bi ljubav nesmetano potekla k svim ljudima, to bi bio – tako naslućujemo – uistinu dobar život.

– **Čežnja za jednom zadaćom:**

Čovjek želi sudjelovati i surađivati. Hoće biti vrijedan drugima. To doživljavamo već kod male djece. Čim mogu nešto učiniti, djeca hoće dati svoj doprinos. Jer imati zadaću pokazuje nam da je naš život vrijedan.

„Vi ste dragocjen čovjek.“ Ove riječi djeluju ugodno. Oživljuju. Pojačavaju osjećaj ugone. To pokazuje da čežnemo za zadaćom kako bi drugi nas, a time onda i mi same sebe, doživjeli vrijednima i dragocjenima.

Vidjeli smo s koliko je ljubavi Isus ušao u najdublje Samarijankine čežnje. Tako je u njoj započelo rasti nešto novo. Ona je započela novi život. Postala je sretna žena.

Evo i priče o čovjeku koji je neprestano navaljivao sa svim mogućim zamolbama, prošnjama. Bog ga jednoga dana pogleda i kaže mu: „Dosta mi je. Reci tri prošnje i ni jednu više. Ispunit ću ti tri želje, i tada je kraj. Sada mi reci svoje tri želje!“ Čovjek je bio oduševljen, pa reče: „Sve što hoću?“ Bog odvrati: „Da, tri prošnje i ni jednu više.“

Čovjek dakle započne: „Gospodine, znaš koliko mi je neugodno, ali ja bih se najradije oslobodio svoje žene jer je glupa i uvijek... Gospodine, sam dobro znaš. To je neizdrživo! Jednostavno ne mogu s njom živjeti. Možeš li me osloboditi moje žene?“ „U redu“, kaže Bog, „želja ti je ispunjena.“

Kad su roditelji i prijatelji došli na sprovod i molili za pokojnicu, čovjek odjednom dođe k sebi i poviče: „Bože moj, imao sam tako čarobnu, dražesnu ženu, ali ju za njezina života nisam znao cijiniti.“ I

čovjeku bude jako loše te potraži Boga i zamoli: „Vrati ju natrag u život, Gospodine.“ Bog odvrati: „U redu, ispunjena ti je tvoja druga želja.“

Tako mu je preostala još samo jedna želja. Pomisli: „Što da si samo poželim?“ i upita prijatelje za savjet. Neki su mislili: „Poželi si novaca; jer ako imaš novaca, možeš imati sve što hoćeš.“

Drugi su mislili: „Što ti koristi novac, ako nisi zdrav?“ Netko je čak pomislio: „Što ti koristi zdravlje, ako jednoga dana umreš? Poželi si besmrtnost!“

Siromah više nije znao što bi zapravo poželio, jer neki drugi su opet govorili: „Što će ti besmrtnost ako nemaš nikoga koga možeš ljubiti? Poželi si ljubav.“ Razmišljao je i razmišljao... i jednostavno se nije mogao odlučiti, jednostavno nije znao što hoće. I tako pet godina, deset godina...

Jednoga dana reče Bog: „Kad ćeš mi konačno reći svoju treću želju?“ A jadnik odgovori: „Gospodine, jako sam zbunjen, ne znam što da si poželim! Ne bi li mi Ti mogao reći što da si poželim?“ Bog se nasmije i reče: Dakle, dobro, reći ću ti što da si poželiš. Poželi si da budeš sretan što ti se god dogodilo. U tome je tajna!“ (Anthony de Mello).

(slika) Naša najdublja čežnja jest da budemo sretni. U tome nam pomaže tema ovoga susreta: „Pomirenje oslobađa.“

Jer se ovdje radi o važnoj a ujedno teškoj temi, kratko ćemo se pomoliti:

„Duše Sveti, Donositelju spasenja, Duše koji ozdravljaš, naše srce je nemirno. Imamo mnogo čežnji i želja. Ponekad uopće pravo ne znamo što da poželimo i za što da zapravo molimo. Dođi sada k nama, spusti se na nas, učini nas otvorenima za spasonosnu Božju riječ. Otvori naše uši i srce za otkupiteljsku Isusovu ljubav. Amen.“

(Pjesma)

2. Poticaj

Ponuda otkupljenja

Naša najdublja čežnja jest biti sretan. Biti sretan povezano je s „moći ljubiti“. Sretan je čovjek koji se može radovati sreći i uspjehu drugih, koji ima dobro srce, koji može ljubiti sve. Mi si želimo srce koje ljubi a ujedno opažamo: Ne uspijevamo. Unatoč svim naporima i nastojanju ne uspijeva nam biti onakvi kakvi bismo željeli biti.

Željeli bismo, primjerice, biti strpljivi. Dajemo si truda. Nastojimo. Skupljamo sve snage. Pa ipak, uvijek iznova upadamo u stare kalupe i oblike ponašanja. Zašto to često ne funkcionira? Jednostavno zato jer nas „nešto“ priječi da budemo onakvi kakvi bismo željeli biti. Ovo „nešto“ izmiče snazi naše volje. Nije tako samo kod vas i kod mene, nego, vjerujem, kod svih ljudi.

Kao da nam je u pogonskim kotačima pijesak.

(slika) Pavao, čovjek jake volje i angažirani borac, opisao je to jednom ovako:

„Zbilja ne razumijem što radim: ta ne činim ono što bih htio, nego što mrzim – to činim... Ta ne činim dobro koje bih htio, nego zlo koje ne bih htio – to činim. Ako li pak činim ono što ne bih htio, nipošto to ne radim ja, nego grijeh koji prebiva u meni“ (Rim 7,15.19-20).

Pavao osjeća u sebi zapreku koju ne može nadvladati. On to naziva „griehom koji prebiva u meni“.

Pogledajmo malo bolje ovaj pojam „grieha koji prebiva u meni“. Sjetimo se pritom pripovijedanja franjevca Richarda Rohra na posljednjemu susretu:

On je govorio o „emocionalnoj magnetofonskoj vrpici“ svoje majke koja mu je još i godinama kasnije neugodno svirala. Majka ga je naučila da bude štedljiv i uredan, dok Isus nije nikad o tome govorio. I Richard Rohr se čudio: „Imao sam više osjećaja krivnje kad nisam bio uredan, nego kad se radilo o pravom Evanđelju.“

Tako je funkcionirala njegova nutarnja programiranost. U njemu je stanovalo nešto što ga je i kao odrasloga godinama kasnije činilo neslobodnim i – što je jako bitno – odvrćalo ga od Evanđelja, dakle od Boga.

(slika) Ova prožetost majčinim odgojem – a mnogi su doživjeli slično - pokazuje da naše životno stablo nema tek tako zdrave korijene u zdravoj zemlji. Ti korijeni mogu biti višestruko nezdravi:

- Može se dogoditi da u svome životu nismo oblikovani samo pozitivno: „Jednostavno je dobro što postojiš! – Radujem ti se! - ...“, nego i negativno: „Ti ne možeš ništa, previše si se udebljao, previše si lijen, previše si glup. Morao bi biti drukčiji. Što – opet krivo!“ i tako dalje. Naši su životni korijeni ranjeni negativnim oblikovanjem.

- Ali vrijedi i suprotno: Nekima je to „pozitivno bilo prezahtjevno“, činilo ih preopterećenima: Oni su se morali upisati u neku „bolju“ školu, izučiti „pristojan“ zanat i slično. Ciljevi i zahtjevi bili su previsoki.
- Drugi su bili previše obasipani ljubavlju. Previše paženi, razmaženi. Svi problemi su sklanjani s njihova puta.
- Drugi su pak možda doživjeli premalo naklonosti, zanimanja i ljubavi. Njihova najdublja dubina, njihovi osjećaji nisu bili dobrodošli.

Na tako različit način nastaju u nama „nutarnje programiranosti“.

„Grieh koji u meni prebiva“ ne znači u prvome redu to što ja krivo činim, nego to što mene čini krivim.

Za oboje – za to što ja krivo činim i to što mene čini krivim – postoji pomoć! To je Evanđelje, Radosna vijest. Postoji snaga koja je jača od onoga što nas iznutra programira; postoji snaga koja nas oslobađa od negativnih prožetosti. Postoji otkupitelj koji nas izvodi iz naših zarobljenosti: Isus Krist.

Jedan nas je otkupio

Biblija govori o ovome otkupljenju u mnogim slikama. Jedna od njih potječe s tadašnjega sajma robljem. Robovi često bijahu ljudi koji nisu mogli platiti određenu svotu novca kako je svjedočila zadužnica. Zato su sada morali raditi kod jednoga vjerovnika. Rob je pripadao od sada svome vlasniku. O njemu je bio ovisan. Njemu se morao pokoravati, njemu je morao služiti.

Robovi su kupovani i prodavani. Nudilo ih se na javnome sajmu robova. Robove se moglo otkupiti ako se za njih platilo odgovarajuću „otkupninu“. Ovom „otkupninom“ roba se oslobađalo iz vlasti raspolaganja njegova dosadašnjega vlasnika. Zadužnica je tada poderana. Tako je rob ponovno bio slobodan čovjek.

Isus uzima sliku sajma robova da pokaže što za nas želi učiniti: *„Jer ni Sin čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj daje kao otkupninu za mnoge“* (Mk 10,45).

Isus plaća otkupninu! On dolazi da otkupi.

Danas više nismo robovi u ovome obliku kao tada. Ipak, vidjeli smo, u nama postoji nešto što nas vezuje. Pavao naziva ovaj otpor, ovu blokadu, „*grieh koji prebiva u nama*“. On ima vlast nad nama. Posjeduje nas. On, grijeh, je – ostanimo pri slici sajma robova – naš vlasnik, koji nas sprječava u tome da budemo osoba kako nas je zamislio Stvoritelj.

Isus neće da postanemo robovi nikakvih sila i negativnih programiranosti, nego kćeri i sinovi nebeskoga Oca. Isus nas želi uvesti u ovu „*slobodu i slavu djece Božje*“ (Rim 8,21). Kako?

Posljednji put smo vidjeli da susret s Isusom čini novim. Jer u Isusu k nama dolazi nježna, blaga a ujedno snažna Božja ljubav, koja nas potpuno prihvaća i potvrđuje u našim najdubljim čežnjama. Ovo prihvaćanje daje nam novo tlo, novi temelj. To nam omogućuje da se izvučemo iz krivih programiranosti.

Ovamo pripada još nešto što nas može vezati uz prošlost: krivnja.

Evo u vezi s tim jedne zgrade: Jedan svećenik pripovijeda: „Ima tomu već više godina da sam mogao pratiti jednoga liječnika u posljednjim tjednima njegova života. Neiskazano težak teret doveo ga je do ruba očajja: mnogo puta je izvršio pobačaj začetoga ploda. Sada se njegova svijest krivnje toliko egzistencijalno prijeteći na njega sručila, da više nije vidio nikakve nade. Svako malo je vikao: 'Ja sam izgubljen! Ni Bog ne može oprostiti to što sam razorio.' Nije imao snage da se jednostavno baci u naručje Božje. Sve u njemu izgledalo je prazno i beznadno, sasvim razoreno.

Jednoga dana vidio sam njegovo lice preobraženo.

Liječnik me pogleda i kaže: 'Znate, za mene postoje sada dvije mogućnosti: ili da se sasvim pouzdam u ono što je Isus za mene učinio na križu, ili da budem sasvim napušten.' Rekao sam mu: 'U križu je svaka krivica uništena, vaša krivica i moja krivica.' S povjerenjem u ovo oproštenje liječnik stavi svoj život u Stvoriteljeve ruke. Rijetko sam otišao iznutra sretniji od nekoga čovjeka koji je umirao.“

(slika) Krivnja je strašno optužila ovoga liječnika. On bijaše rob svoje krivice. Oslobođen je iz ove zarobljenosti kad je otkrio:

„(Isus) izbrisa zadužnicu koja propisima bijaše protiv nas, protivila nam se. Nju on ukloni, pribivši je na križ.“ (Kol 2,14).

Što se tu dogodilo?

Tom je liječniku postalo jasno da je Isusova smrt, prije više od 2000 godina, povezana s njegovim sadašnjim životom. On se povjerio tajni križa i iskusio otkupiteljsku snagu križa.

O tome se radi i kod nas: odlučujuće je da to što je Isus tada za nas učinio, dotiče naš život. Radi se o tome da iskusimo snagu križa Isusa Krista. Kako? **(glazba)**

Meditacija:

Pranje nogu

Ivan ovo tumači u prizoru „pranja nogu“. Pogledajmo sliku Siegera Ködera.

Kod Židova koji su na prašnjavim cestama i putevima nosili sandale, bilo je uobičajeno prije jela oprati noge. To je za Židove bio prljav posao koji se nije zahtijevalo čak ni od židovskih robova. Tako su ovu službu redovito obavljali robovi-stranci.

Sada se događa nešto sasvim zbujujuće: Isus, Gospodin i Učitelj, kako su ga nazivali učenici, odjednom ustaje. Kleči na koljenima pred svojim učenicima i počinje prati im noge.

Petar – vidimo ga na slici – doživljava to šokantnim i opire se: „Gospodine! Zar ti da meni pereš noge?... Nećeš mi prati nogu nikada!... Ti si moj Gospodin i Učitelj!“ Ovo jasno pokazuje Petrova gesta lijeve ruke: „Ne, ne!“ No, Isus mu govori: „ako ti ne operem noge, nećeš imati dijela (zajedništva) sa mnom.“

Kruh i vino upućuju na dolazeće zajedništvo.

Pravo zajedništvo s Isusom za Petra postaje, dakle, moguće kad Isus može za njega učiniti tako šokantnu stvar, naime oprati mu noge.

To znači: Zajedništvo s Isusom nastaje tada, kad **pustimo Isusu da za nas nešto učini**, kad mu pokažemo sebe takve kakvi jesmo, bez maske.

Jer noge su ovdje simbol čitava života koji smo do sada prokoračali (prošli). Noge su tako simbol nakupljene prašine, simbol krivnje ranjenosti čitava života.

Zajedništvo s Isusom raste upravo onda kad mu predamo čitav svoj život, kad preda nj stavimo upravo ono što radije na sebi ne bismo htjeli imati i zbog čega se stidimo, da on to dodirne blago i s ljubavlju. Nikakvu prljavštinu, nikakvo odbijanje, ništa negativno, nikakvo predbacivanje ni sebi ni drugima, ni Bogu ne trebamo zadržavati ni skrivati. Sve mu trebamo pokazati i preda Nj staviti. On može sve s ljubavlju dodirnuti.

Opažamo još nešto: Gdje se na slici vidi Isusovo lice?

Isusovo lice vidimo u ogledalu, u vodi, ondje gdje je sišla prljavština s Petrovih nogu. To znači: U opranoj prljavštini susrećemo Boga ljubavi, u slomljenosti, u zatajenju, u krivnji i u nevolji koju Njemu dajemo, tu iskusujemo Isusovu ljubav.

Želite li pokazati Isusu svoje „noge“ i dopustiti Mu da ih dodirne? Želite li mu pokazati sve i staviti preda Nj da to očisti? **(Glazba)**

Lijek ozdravljenja

Kruh i vino na slici upućuju na zajedništvo, na zdrave, spašene odnose. Spašeni odnosi – to je cilj. Zato pitanje: Što ozdravlja naše odnose?

Evo opet jedne zgode:

„Dva brata posvađala se zbog baštine. Jedan se osjeća prevarenim za nekoliko desetaka tisuća kuna. I to s pravom. I zato prekida svaki odnos s obitelji drugoga brata. Bratovo se ime više ne

smije ni spomenuti u njegovoj nazočnosti. Kad ga vidi, nešto ga duboko ubode. Neprijateljstvo traje godinama.

Taj prevareni brat imao stara mudra kućnog liječnika, koji mu je godinama kasnije za vrijeme pregleda rekao: 'Vi ste izgubili ne samo nekoliko desetaka tisuća kuna, nego i dio svoga života. Nenaplativa je snaga, mir, sposobnost za radost koju ste bacili u taj novac. Čitava je vaša nutrina lancem privezana uz ovu svađu. Pomirite se! To je jeftinije!„

Zlopamćenje vezuje

Mudri kućni liječnik nudi tom čovjeku duhovni lijek: Oproštenje! Obrazlaže to: „Čitava je vaša nutrina lancem privezana uz ovu svađu.“ To što nas negativno vezuje na prošlost, jest nepomirljivost. Ona je kao nevidljivi lanac, kojim iza sebe vučemo teret prošlosti. Mi smo zlopamtilo. Ne možemo oprostiti. Ovim zlopamćenjem otežavamo sebi život. Opterećujemo se. Vezali smo se uz jedan teret.

Na početku takva vezivanja uz prošlost stajalo je neko gorko iskustvo, razočaranje, nepravda, bol, rana. To je boljelo. Ova bol je najčešće izazivala negativnu reakciju: gnjev, srdžbu, bijes, ljutnju. To je normalno i smije biti. Smijemo imati i osjećaje gnjeva i osjećaje srdžbe, i osjećaje bijesa i osjećaje ljutnje. Osjećaji smiju uvijek biti.

Osjećaji mogu doći i proći. Ali iz osjećaja može ponekad nešto rasti: iz simpatije može nastati prijateljstvo; iz zaljubljenosti može izrasti duboka ljubav.

Ali isto tako mogu rasti, nastajati i negativne stvari. Iz osjećaja srdžbe može izrasti odbijanje, može nastati zid. Osjećaji gnjeva mogu se ugnijezditi u srce i ostaviti u njemu gorko sjeme i pustiti gorko korijenje. Takvo sjeme i korijenje mogu rasti, postati veći i djelovati sve više i više u naš život i zatrovati ga. Mi tada u sebi osjećamo nešto gorko, nešto negativno.

Istinski sretni možemo postati jedino ako se oslobodimo negativnoga i gorkoga i pomirimo se uzročnikom.

Ponovno se sjetimo „emocionalne magnetofonske vrpce“ o kojoj je govorio Richard Rohr. Kad se trebao osloboditi, mogao je to jedino kad je mogao oprostiti i svojoj majci. Oslobođanje je spojeno s voljom pomiriti se.

Četiri stupnja do slobode djece Božje

Put da se oslobodimo zarobljenosti i urastemo u slobodu djece Božje poznaje četiri stupnja:

Posvijestiti si

Važno je iskreno pogledati sebe i svoj život. Hoćemo li ustanoviti ima li u nama gorčine i nepomirljivosti, hoćemo li spoznati pamtimo li drugima nešto što im ne možemo oprostiti, tada pomaže pažljivo razmotriti razgovore koje vodimo sa samima sobom. Oni pokazuju čime se naša duša bavi. Oni objavljuju što je tu u nama.

Ono gorko i nepomireno pokazuje se i ondje gdje osjećamo razdražljivost kad slušamo negativne stvari o drugima ili se na neki način radujemo kad određene osobe ne uspijevaju ili trpe štetu.

Prvo je posvijestiti si: tako je Richard Rohr bio najprije svjestan kako je još uvijek bio vezan na glas svoje majke s magnetofonske vrpce. Liječnik u gornjoj zgodi bio je svjestan fatalne filozofije života na temelju koje je ubijao ljudski život. Brat u sporu zbog baštine postao je svjestan koliko je sama sebe kao lancem vezao zbog te svađe u vezi s nasljedstvom.

Odlučiti se

Posvješćivanje pokazuje što nas veže. Sada je potrebna čvrsta odluka osloboditi se negativne vezanosti.

Postoje dva načina vezanosti na negativno i na prošlost.

- 1) Hoću se osloboditi, ali ne mogu. U prvome obliku je volja sasvim jasna: Mi se hoćemo posve svjesno odvojiti od negativnoga – ali to negativno se na neki način prilijepilo za nas. Ono „stanuje“ u nama protiv naše volje. Pavao je u vezi

s time govorio o „grijehu koji stanuje u nama“. Možda je to neka uvrjeda ili rana, čije zacjeljenje treba još obnovu i vremena. Ali u takvu je slučaju jasno: Ja se želim osloboditi negativnoga, iako to još uvijek ne ide.

- 2) Hoću samo djelomično. U drugome obliku vezanosti na negativno ne možemo se osloboditi negativnoga, jer se ne želimo potpuno ili se ne želimo odmah sasvim osloboditi. Budući da to negativno ima stanovitu draž, čovjek se ne želi stopostotno od njega odijeliti. Mi smo načelno protiv toga, ali dio našega srca je potajni sukrivac negativnoga.

Neki student, koji je imao bolesnu strast za igrom, neprestano se molio Bogu, da ga oslobodi njegove ovisnosti o igri. Na kraju svoje molitve kaže: „Od sada više neću igrati, samo još večeras, to neka bude posljednji put.“ Tako to ne ide. Tko stvar odgađa, obmanjuje sama sebe.

Najdraži sotonin komad namještaja jest dugačka tezga, metafora odgađanja! Tko dakle odgađa obraćenje, tko hoće „još posljednji put iskusiti užitak“ negativnoga, tko se hoće osloboditi samo do 95%, još se uvijek čvrsto drži zla. Tu je potrebna čvrsta odluka: „Sada je konačno kraj s time!“

Želimo li se osloboditi, moramo se htjeti odvojiti od svega što nas negativno vezuje i što nam škodi. Svjesno oslobađanje od svega negativnoga, od krivih nutarnjih programiranja, od filozofija koje čine bolesnim i od neobičnih religioznih praksa, bio je u Prvoj Crkvi bitni sastavni element krštenja. Tada su novokršteni govorili: Odričem! Sada je konačno kraj s time!

Odložiti pred križ

Najprije je bila svijest: „Dao sam se zarobiti!“ Zatim je sazrela odluka: „Hoću van iz toga!“ Sada dolazi priznanje: „Isuse, ne mogu se osloboditi vlastitom snagom. Ti me otkupi!“

Sljedeći se stupanj, dakle, sastoji u tome da sve to od čega se hoćemo odijeliti donesemo pred križ. Ondje sve otrovno, slomljeno,

negativno, neuspjelo i ranjeno i sva naša krivnja nalazi otkupljenje i spasenje.

Jer Isus je na sebe uzeo sve naše trpljenje, boli i rane, kao i svu krivicu i ponio ju za nas. „*Njegove nas rane iscijeliše*“ (Iz 53,5). Križ je kao mjesto za veliku gomilu otpada, smeća, gdje se odlaže duhovno smeće a mi primamo mir.

Sve što pred križ donesemo, valja da ondje i ostavimo. Ima ljudi koji dolaze k Isusu sa sljedećim stavom: donose sa sobom tešku naprtnjaču punu briga, predbacivanja, tereta, razočaranja i krivnje. Sve to istresu i stave pred Isusa. Kad su mu sve pokazali, ponovno sve vrate u naprtnjaču, stave naprtnjaču na leđa i tako teško opterećeni idu odmah dalje svojim putem. To međutim nije odlaganje. Odlaganje znači: sve što smo donijeli pred križ, ondje i ostaviti!

To je više stav nego jedinstveni događaj. Ako smo, primjerice, donijeli odluku da sva svoja predbacivanja (ili neka određena) izručimo a ona se zatim ponovno jave, potrebno je čvrsto se držati odluke i smjesta ih ponovno staviti pred križ. Ovo treba činiti tako dugo sve dok više nisu tu. Ponekad je potrebno mnogo vremena, možda i više godina, dok rane sasvim zacijele i mi se potpuno oslobodimo svih predbacivanja i sve gorčine.

Važno je uz to prakticirati Isusov stav na križu: Isus podnosi zlo. Trpi ga. Uzima ga na sebe i ne daje ga dalje. Odriče se svakoga oblika osvete i naplate.

Jer podnosi zlo i ne daje ga dalje, začarani krug zla biva prekinut. Upravo o tome se radi da se slomi, prekine taj začarani krug zla. To u nekim okolnostima može također značiti ne dati se ugnjetavati. Odbiti da činim ono što drugi od mene očekuju. **(Ovdje se može navesti neki aktualni primjer)**

Tako smo već kod sljedeće točke:

Blagosloviti

Cilj puta pomirenja nije samo u tome da se oslobodimo tereta, nego prije svega u tome da živimo kao „*novi ljudi*“ (Rim 6,4). Budući da nas Bog bezuvjetno i neizmjerljivo ljubi, mi možemo njegovom snagom ljubiti na nov način. To znači da mi postajemo oni koji blagoslivljaju. Mi prihvaćamo Isusov poziv:

„Nego, velim vama koji slušate: Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite svojim mrziteljima, blagoslivljajte one koji vas proklinju, molite za one koji vas zlostavljaj“ (Lk 6,27-28).

Živjeti kao novi ljudi znači na zlo odgovoriti ljubavlju!

Četvrti se stupanj sastoji dakle u tome da zamolimo Isusa neka On svojom ljubavlju ponovno dođe u odnos prema nama, prema svima našim bližnjima i prema Bogu, da bismo snagom Njegove ljubavi mogli ubuduće blagosloviti sve ljude. (*Tišina – odmor (10-15 minuta)*)

3.

Pomirbeni dio

Vrijeme tišine

Pozivam vas da si priuštite malo tišine i dobro osluhnete u sebe ili dadnete prostora onomu čega ste već kod slušanja postali svjesni.

Četiri pitanja mogu biti pomoć:

Ova pitanja eventualno kratko objasniti.

- Kojih se negativnih misli, sudova, veza,... želim osloboditi?
- Komu želim oprostiti? (imena: osobe, grupe...)
- Koja predbacivanja bih zauvijek mogao pokopati?
- Što od osobne krivice, nevolje, brige, tereta želim povjeriti Isusovu križu?

Sve se to može sada napisati na „listić pomirenja“. Ne radi se o tome da istražujemo kopkajući. Brzo ćemo postati svjesni najvažnijih

točaka. Moguće je ovu točku proći i ne pišući ništa. Uzmimo si 10-15 minuta vremena, neka tiho svira glazba. Tko je prije gotov, može učiniti stanku i napustiti dvoranu. Sačuvajmo u prostoriji ozračje tišine. Zato ćemo sada ... započeti sa slavljem pomirenja... (eventualno navesti mjesto)

Ima li još koja nejasnoća?

Slavlje pomirenja

Važno je da sudionici ovaj korak do liturgijskoga slavlja uz pomoć vanjske stanke (cezure, odmora) učine iznutra što bolje.

Ako u blizini postoji sakralni prostor, neka se slavlje pomirenja dogodi u njemu. Inače prostoriju treba preurediti. Križ, svijeća, cvijeće, bijele vrpce i karte podsjećanja na stolu ili na malo povišenu mjestu. Oblačenje liturgijskoga ruha pojačava karakter liturgijskoga slavlja. Važno: U središtu neka bude križ, a ne osoba koja referira.

Naglasiti slobodu i mogućnost učiniti ili ne učiniti iskorak s mjesta na kojemu stojimo (sjedimo).

Svjesno se sabiremo pred Bogom i započinjemo znakom križa. „U ime Oca...” (Pjesma)

Molitva

„Duše Sveti, ti nas uvodiš u svu istinu. Ti nam daješ otkriti istine o našem životu. Ali nam darivaš i nadu u spasenje i pomirenje.

Molimo te, daj nam snage za pomirenje s ljudima koji su nas uvrijedili i ranili.

Otvori nas za Isusovu ljubav i daruj nam milost da možemo iznova započeti s Bogom, sa sobom i svim ljudima. Amen.“

Treba razmisliti hoćemo li slijedeću foliju ispustiti a tekst više puta pročitati. Folija bi mogla odvratiti pogled od križa.

Poziv: Dajte, pomirite se

Razmatramo sljedeći tekst Franje Saleškoga: „Više ne marim za svoju prošlost, ona pripada božanskomu milosrđu. Ne marim ni za

svoju budućnost, ona pripada božanskoj providnosti. Ono za što se brinem i do čega mi je stalo, jest moje *danas*. Ali i ono pripada milosti Božjoj i predanju moje dobre volje.“ **Kratka tišina**

Računa se jedino ovaj Sada. Sada smijem – takav kakav jesam – povjeriti svoj život Božjemu milosrđu.

Sada je vrijeme milosti. Sada se mogu odlučiti za žrtvu, odvojiti se od negativnoga i oprostiti.

Zato vas pozivam da pogledate na križ. Gledam na ono što je Isus za nas učinio i hoće za nas učiniti. Predanje njegova života, njegovo trpljenje na križu nisu nipošto bili igrarija, nego krvava zbilja. Jer to Ga je stajalo neizrecivo mnogo boli da u svemu tome ostane onaj koji ljubi. I On je izdržao. Tako je na križu platio otkupninu, učinio zadovoljštinu. Na križu je na sebe uzeo sve negativno da bismo se mi mogli toga osloboditi. Htio nam je u tome biti primjer. Zato je na križu, u najvećim bolima, molio: „Oče, oprostimi...“

Isus sada moli nas da mi sa svojim životom dođemo k Njemu, mjestu pomirenja i spasenja.

Kako Isus sada u ovome trenutku želi s nama postupati i što može u nama učiniti, pokazuje sljedeća zgoda (Johna Lagemana). **Pričati polagano. Jako je važno da ovu priču usvojimo iznutra.**

„Jednom sam, vozeći se vlakom, sjedio pokraj mlada čovjeka i osjetio, da je njemu pri srcu bilo jako teško. Nešto ga je jako tištalo. Napokon je progovorio, izbacio to iz sebe i priznao.

Upravo je bio otpušten iz zatvora i vozi se u svoj zavičaj, kući. Osuda na višegodišnju kaznu zatvora bila je velika sramota za njegovu obitelj i rodbinu. Zato ga u zatvoru nisu ni jednom posjetili. Pisali su mu vrlo rijetko. No, on se unatoč tomu nadao da mu opraštaju.

Da im kod kuće olakša stvar, predložio im je u jednome pismu, neka mu dadnu neki znak po kojem će, kad vlak bude prolazio pokraj male kuće s velikim jabukovim stablom, odmah mogao prepoznati

na čemu je. Ako mu opraštaju, neka na veliku jabuku pored pruge stave bijelu vrpca. A ako ga ne žele vidjeti kod kuće, neka ne čine ništa, on će tada ostati u vlaku i voziti se dalje. Daleko. Samo Bog zna, kamo.

Kad se vlak približavao njegovu rodnom gradu, njegova je napetost bila tolika da se više nije usuđivao ni pogledati na prozor.

Jedan drugi suputnik zamijeni s njim mjesto i obeća mu da će dobro paziti na jabuku.

Bili smo sve bliže i bliže selu. Suputnik stavi ruku na rame bivšemu zatvoreniku. I dovikne mu:

„Eno drveta!“ - i sa suzama u očima nastavi – „Sve je u redu, čitavo drvo puno je bijelih vrpca.“

U ovome trenutku, ispričao je kasnije, iz njegova je srca nestalo sve one gorčine, koja je trovala njegov život. Rekao je: „Bilo mi je kao da sam doživio čudo!“ **Ostaviti vremena tišine da zгода odjekne u srcima slušatelja.**

Što se dogodilo? Članovi njegove obitelji imali bi mnogo razloga da svoga nekadašnjeg člana obitelji više ne prime u svoju zajednicu. Tako bi ga i dalje vezali uz njegovu krivicu. On bi ostao rob svoje krivice. Ta krivica bi ga za čitav život isključila iz obiteljskoga zajedništva.

Ali oni su mu oprostili i ponovno ga primili, prihvatili ga. Tako je s njegovih ramena pao težak teret krivnje. Tako smo i mi pozvani da svojim praštanjem skinemo teret s leđa.

Isus nas hoće osposobiti za to. Zato nas sada prima s drvetom punim bijelih vrpca. Zato On uzima na sebe našu krivicu. Zato nas prihvaća bez predbacivanja. Zato nam hoće darovati svoga Duha da bismo učinili kao On. Bezuvjetno oprostili i započeli ponovno ljubiti.

Isus moli: „Dođi k meni sa svima koji su te uvrijedili, ranili i nanijeli ti štetu. Donesi mi sva svoja predbacivanja i uvrjede. Donesi mi sve svoje otpore, protivljenja, brige i terete. Donesi sve da to postane moj križ i više ne mora ostati tvoj križ! Prihvati sada moje oprostjenje, moju ljubav. Kao što ja sada sasvim iznova započinjem s

tobom, tako i ti nanovo započni sa svima da bi moja ljubav mogla, po tebi, doprijeti do svih ljudi s kojima se susrećeš.“ **Kratka šutnja**

„Očenašem“ želimo u rečenici: „...kako i mi otpuštamo dužnicima našim“ posebno misliti na one koji su potrebni našega oprostjenja.

Put do križa

U vidljivu znaku možemo sada izraziti svoju odluku za pomirenjem. Možemo poći prema križu i ondje odložiti svoj listić pomirenja sa svime što smo napisali. Ondje možemo ostati neko vrijeme gledajući tiho Isusa i reći mu što nam je na srcu.

Pozivam vas da ovaj trenutak tišine s Isusom kušate iznutra i da se ne osjećate primoranima otići jer drugi čekaju na red.

Kao znak da prihvaćate Isusovo pomirenje, možete sa sobom uzeti sličicu s Isusovim likom (pokraj križa). **Tiha glazba i sabranost neka ispune ovo vrijeme.**

Prošnja odrješenja

Moguće je molitvu moliti i zajedno, ali ju tada treba sudionicima podijeliti prije. Može ju se staviti na stol pokraj bijelih vrpca i zamoliti sudionike da i vrpce i molitvu ponesu sa sobom.

Ustanimo:

„Gospodine Isuse Kriste, ti si naš Otkupitelj i Osloboditelj svih ljudi. Ti si za nas predao svoj život i prolio svoju krv da nas oslobodiš svih veza i podariš nam oprostjenje svake krivice. U tvoje otkupljenje po križu položili smo svoju krivicu, svoja predbacivanja, gorčine i sve naše terete.

Molimo te: Uzmi sve u svoje ruke i ravnaj našim životom prema svojoj volji. Snagom svoga uskrsnuća oslobodi nas od svake nepomirljivosti. Slomi svaku okorjelost naših srdaca. Raskini okove naših negativnih navika. Zacijeli svojom prevelikom ljubavlju rane našega života. Ispuni nas svojim Duhom koji nas čini sposobnima svima od srca oprostiti. Daruj nam ljubav i mijenjaj sve naše odnose.

- Neka nam sve to udijeli trojedini Bog, Otac i Sin i Duh Sveti. Amen.“
Zahvalna pjesma za oprostjenje

Prenositi oprostjenje

Najprije, možemo se radovati. Isus je s nama započeo iznova. Oprostio nam je. I onda kad ništa od toga nismo osjetili.

Može se dogoditi da se sada osjećate slobodnijima. A može biti i obratno: Možda ste došli u dodir s onim bolnim i teškim vaše životne povijesti. Iako je to i neugodno, ipak djeluje spasonosno, ozdravljajuće. Dakako, postupno, ne odjednom. Jer Isus je pokazao što želi u nama ozdraviti i spasiti.

Možda također opažamo da u našem životu ima odnosa ili točaka, gdje se sada mora dogoditi još nešto, gdje je potrebno učiniti i slijedeći korak. Možda osjećamo da je u pitanju naša dosljednost. Od nas se traži dosljednost. Možda bih morao zamoliti nekoga čovjeka za razgovor, možda bih ga morao moliti za oprostjenje. A možda je to nešto sasvim drugo.

Moguće je također da netko još uvijek nije mogao donijeti odluku. Sve treba vremena. Možda odluka sazrije sljedećih tjedana. Tada vas pozivam da ju donesete jednom molitvom.

Popratna bilježnica daje pomoć kako dalje ići putem pomirenja.

Posebno želim upozoriti na 4. i 5. dan. Ondje se govori o važnoj temi koju danas nismo obradili, naime o postupanju prema ranjenim i negativnim osjećajima.

Osim toga može biti korisno zamoliti za razgovor svećenika ili nekoga od voditelja seminara. **Kratka stanka za šutnju i sabranost**

Završna molitva i prošnja za blagoslov

U završnoj molitvi želimo moliti za snagu da nastavimo ići putem pomirenja.

„Oče nebeski, poslao si nam Isusa da nas ozdravi, da spasi što je ranjeno. Zahvaljujemo ti što smo u Isusu našli prijatelja i brata koji

nas podupire i nosi, koji nas hoće ozdraviti i spasiti. Zahvaljujemo ti što po Njemu možemo postati novi.

Budi uz ljude kojih se danas posebno sjećamo, na koje osobito danas mislimo. Pomozi nam, kad god je to potrebno, susretati ih s ljubavlju. Blagoslovi njih i nas:

Podario nam ovo milosrdni i dobri Bog, Otac i Sin I Duh Sveti. Amen.“ **Pjesma.**

4.

Mala svečanost radosti

Imamo dva razloga da malo proslavimo. Prvi je korak pomirenja, a drugi, nalazimo se na poluvremenu. Već smo tri tjedna na putu. I to je također razlog da proslavimo!

Veselim se sljedećem susretu. Preporučujemo da radost doživljena oproštenja proslavimo s čašom vina ili groždana soka i komadićem kruha.

5. Život dobiva budućnost

1. Uvod

Pozdrav i 1-2 pjesme – Osvrt i molitva – Odgovoriti na pitanja –
Eventualno pjesma

2. Poticaj

Budućnost je započela

- Isus živi i djeluje danas
- Bog je probudio Isusa na novi život
- Početak novoga stvaranja

Meditacija

- Glazba

Prodor: Ispunjenje Duhom Svetim

2.4. Obilježja novoga života

- Radost u vjeri
- Radost zajedništva
- Radost služenja
- Radost prenošenju Evanđelja
- Glazba

3. Razmjena iskustava u manjim grupama

- Osvrt na korak pomirenja
- U vezi s poticajem:

4. Završetak razgovora u grupi

- Pjesma

Živjeti iz Božjega Duha

Protumačiti 6. cjelinu (svetu misu)

- Mogućnosti osobnog koraka; Nagovještaj slavlja agape; Pjesma i blagoslov; **Predlošci za fotokopiranje:** Listić: „Ponovno započeti s Božjim Duhom“

Cilj

Peta cjelina hoće učiniti vidljivom dimenziju uskrsnuća za život ovdje i sada. Snaga koja se oslobađa po uskrsnuću omogućuje novi život danas. Ova snaga je Duh Sveti. Čežnja za ponovnim otvaranjem sebe Isusu Kristu i primanjem Duha Svetoga priprema put do slijedeće cjeline.

Materijal za ovu cjelinu: Listić: „*Ponovno započeti s Duhom Svetim*“

Standardni materijal: Folije – grafoskop - CD-player (i glazba za tišinu) – projekcijsko platno – popratne bilježnice – knjižice s tekstovima – kutija za pitanja – olovke i papir za bilješke – blagajna

Sastanak voditelja prije susreta grupe

Tijek: Pjesma

- Razmjenjivanje u grupi: Kako sam osobno doživio korak pomirenja i sljedeći tjedan?
- Uvođenje u temu i pitanja za grupu (predati i protumačiti)
- Bogoslužje (šesta cjelina). Razgovarati o tijeku bogoslužja i eventualnoj pripravi. Ako su osobe vodećega tima spremne osobno preuzeti bogoslužje, reći kako je ono zamišljeno.
- Nastavak – Vrijeme je da se upozori na mogućnost triju izvidnih susreta i oblikovanju 7. cjeline.
- Tko će pripremiti agape? – Tko pozdravlja goste i preuzima hranu?
- Neka svatko razmisli je li pripravan voditi izvidni susret i koga bismo u svakome slučaju još mogli zamoliti za vodstvo

Molitva

1.

Uvod

Isus nam je u slavlju pomirenja darovao novi početak. To može biti oslobađajuće. Ali slavlje pomirenja nam je, moguće, pokazalo i tamne strane našega života, strane na kojima još moramo raditi. To pokazuje što Isus hoće u nama ozdraviti.

Molitva, primjerice:

„Isuse Kriste, zahvaljujemo Ti što si došao ozdraviti što je ranjeno. Zahvaljujemo Ti za svako ozdravljenje, pomirenje i olakšanje koje si nam darovao posljednji put. Sve tamno i teško u našem životu povjeravamo Tebi. Ozdravljaj dalje.

Sada te molimo za Tvoga Svetog Duha. Otvori nas za ono što nam želiš dati. Vodi nas i ravnaj ovim susretom. Amen.“

2.

Poticaj

Budućnost je započela

Tema današnjega susreta glasi: „Život dobiva budućnost.“ Ponovno ću započeti s jednom zgodom:

Ponedjeljak ujutro. Namještenici sjede u uredu i piju kavu. Radna je pauza. Pripovijedaju kako su doživjeli vikend. Petar započinje: „Nakon dvadeset godina ponovno sam bio u crkvi.“ Odmah mu u riječ upadne Sandra: „Što, zar je to moguće? Pričaš nam bajke.“ No, Petar uvjerava: „Istina je, bio sam u crkvi.“ Nato će Franjo: „Sigurno je bilo strašno dosadno i nezanimljivo. Ponovno ćeš se pojaviti za slijedećih dvadeset godina!“ No Petar će: „Ne,

idem opet!“ „Što, ideš opet? Ne, to nije moguće! Dakle, pripovijedaj, što si doživio!“ Petar dakle pripovijeda: „Stajao sam u crkvi odzada! Mnogo toga nisam shvatio. Ali negdje oko polovice, crkvom je kružila mala košarica. Svi su u nju stavljali ruku. Ja sam bio posljednji. Kažem vam: jako sam se začudio, koliko je u košarici još preostalo za mene!“

Petar je otkrio: Iz crkve možeš izaći bogatiji.

No, koliko god bio važan, novac sam po sebi ne čini sretnim. Novac je potreban. On osigurava preživljavanje.

Ali ono što nas čini istinski bogatima, jesu nutarnje vrijednosti kao smisao, iskustva sreće, ljubav.

Bogatim nas čini nada i perspektive za budućnost. One nam otvaraju ove obzore. Nadahnjuju i oživljavaju.

Upravo su to iskusili ljudi tada s Isusom. Isus im je otvorao nove obzore života. Oni su osjećali što sve od njihova života može postati. Shvatili su: to je to! To je pravi život.

Tako su se mnogi odlučili napustiti svoj uobičajeni život i poći za Isusom.

Tako je bilo tada! A što je danas?

Da protumačimo ovo pitanje važno je ispravno shvatiti najbitniju činjenicu u Isusovu životu: njegovo uskrsnuće.

Isusovo uskrsnuće nije vraćanje iz ovoga svijeta u neke nebeske sfere. Njegovo je uskrsnuće, naprotiv, početak njegova sveobuhvatna djelovanja u ovome svijetu.

Jer, nakon svoga uskrsnuća i uzašašća, Isus je istodobno potpuno kod Boga, svoga Oca, i potpuno kod nas. Nije više vezan za svoje zemaljsko tijelo. Isus sada živi načinom života Duha. On na način života Duha može biti istodobno posvuda i posvuda djelovati. Tako je upravo po uskrsnuću Isusovo djelovanje u ovome svijetu dobilo sasvim nove dimenzije.

Sada ćemo pogledati tri vidika Isusova uskrsnuća:

Isus živi i djeluje danas

„Što tražite Živoga među mrtvima?“ (Lk 14,5b) rekao je anđeo na grobu, kad su žene u grobu tražile mrtvo Isusovo tijelo.

Anđeo im je rekao: Krivo tražite! Tražite na krivome mjestu! Vidjeli ste kako Isus umire i ovdje ste ga pokopali. Sada mislite da je On ovdje mrtav u grobu. No, ne postoji mrtvi Isus. Isus živi! „Što tražite Živoga među mrtvima?“ Sada se morate prilagoditi nečemu novom, morate se prilagoditi Živomu!

To znači: Isus je tu, ovdje i sada! On djeluje danas! Isus govori danas. Pozivam vas da si to kratko posvijestimo: Isus je sada tu među nama! **Kratka šutnja**

Bog je probudio Isusa na novi život

Sada drugi vidik: Bog je probudio Isusa na novi život. Nov znači jednu novu kvalitetu života. Jer ovaj novi život nije više moguće razoriti nikakvom silom i vlašću.

Sasvim novo jest: nerazorivi život, ili kako često kažemo: vječni život. Dok je naš život neprestano ugrožavan smrću i nestajanjem, tu je život koji ostaje, koji ostaje zauvijek.

Dok sve stvorenje – biljke, životinje, voda i kamenje, i zvijezde i vrijeme – prolazi, tu je život, koji ostaje izvan vremena, jednostavno ostaje, ostaje zauvijek.

Isus zato može reći: „*Ja sam – sada i uvijek – uskrsnuće i život. Tko u mene vjeruje, živjet će ako i umre.*“ (Iv 11,25). Tko vjeruje u Isusa, tko živi s Njim, Živim u svome srcu, taj već u sebi ima Isusov život, dakle nerazorivi vječni život. „*Tko vjeruje, ima život vječni*“ (Iv 6,47).

Jose Calderon, progonjeni čovjek iz Guatemale, iskusio je ovaj nerazorivi život ovako:

„To znači, prijete mi smrću. Ja sam sasvim miran. Jer i ako me ubiju, nitko mi ne može oduzeti život.

To znači, prijete mi smrću. Mene to posebno ne uzbuđuje. Od moga djetinjstva netko mi u uši šapće neustrašivu istinu: 'Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti.'

Govore da mi prijete smrću. Ova prijetnja ne stoji. Ni meni niti ikomu drugomu ne prijete smrt. To što nam 'prijeti' jest život, nada, ljubav. Varamo se, nama kršćanima ne prijete smrt. To što nam 'prijeti' jest uskrsnuće.“

Jose Calderon nosi u sebi Isusa i zbog toga nerazorivi život. Ovaj „vječni“ život postavio je sada njegov život na jedan novi temelj. On sada zna: Vječni život, vječna sreća više mi se ne može uzeti.

To je Radosna vijest: „Tko vjeruje, ima život vječni“. Time se mijenja perspektiva. Zemaljska smrt više ne razara sve – naprotiv! Ona za vjernike postaje vrata u puninu života, radosti i sreće. U ovome smislu je Pavao mogao reći: „*Meni je Krist život, a smrt dobitak*“ (Fil 1,21). Ili Franjo: „Dobro došla, sestrice smrti!“ Smrt za vjernika postaje vrata do više života!

Ova poruka je na osobit način spasonosna i oslobađajuća u današnje vrijeme, kad se smrt potiskuje. Ovo gledanje otvara budućnost, nove perspektive.

Početak novog stvaranja

Još jedan, treći vidik:

Uskrsnuće nadalje znači: Bog je ovaj novi neuništivi Isusov život obilježio svom svojom vlašću: Otac je Sinu darovao svu puninu vlasti. U jeziku Biblije to znači: Bog je Isusa uzdignuo sebi zdesna, postavio ga sebi zdesna.

U Apostolskome Vjerovanju ova istina je ovako opisana: Sjedi o desnu Boga Oca svemogućega. „Sjediti o desnu Boga“ upućuje na nadmoću vlast, a znači: Bog je Isusu predao svu vlast.

Biblija to naziva ovako: „*Isus Krist jest Gospodin*“ (Fil 2,11). Kršćani tako vjeruju od početka. To je bila i njihova radost: Isus, moć njegove ljubavi, jači je od svega negativnoga i tamnoga. Drukčije rečeno: Život će pobijediti. Ljubav će pobijediti. Radost će pobijediti!

Ovo ima posljedice za sve stvorenje, jer Isusovo uskrsnuće je događaj kozmičkih razmjera. Ono je početak novoga stvaranja, početak novoga nastajanja, otkupljenja čitava svemira.

Dinamika novoga nastajanja čitava svemira, koja je započela u Isusovu uskrsnuću, neopozivo će se nastaviti i dovršiti. Teologija stoga govori o „kozmičkome Kristu“, koji prožima čitav kozmos,

Ivanovo Otkrivenje to izražava ovako: „*I otrt će im svaku suzu s očiju, te smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti jer – prijašnje uminu. Tada Onaj što sjedi na prijestolju (Onaj, dakle, koji sada ima svu vlast) reče: Evo, sve činim novo!*“ (Otk 21.,4-5a).

Eventualno kratko prokomentirati tekst

Sve što se otvori djelovanju Uskrsnuloga, promijenit će se, otkupiti i osloboditi za novi život. Uskrsnuće nam dakle daje sigurnost: Po Isusu Kristu sve postaje dobro! Dobar kraj – dobro sve!

Sljedeće iskustvo se može iznijeti prilagođeno ili ispričati neko drugo iskustvo.

Dobar kraj – dobro sve! Ova sigurnost nam daje mnogo toga teškoga lakše nadvladati: „Cecilija, 42 godišnja žena i majka, oboljela je od raka. Sve terapije su ostale bez trajnijega uspjeha.

Ta žena je nekoliko godina ranije došla do iskustva žive vjere. Snagom te vjere rekla je sada Da tomu svomu bolnu putu. Mnogi su je htjeli utješiti i s njome moliti. Iskustvo je bilo obratno: Ljudi su od nje odlazili utješeni i okrijepljeni. Snaga živoga Krista, nerazoriva života strujao je iz nje. U ovome stavu je umrla i postala svjedokinjom uskrsnuća.

Mnogi u župnoj zajednici imali su udjela na ovom bolnu putu. Tako i jedan zauzeti član župne zajednice. On je nekoliko tjedana kasnije došao župniku i rekao da njegova žena mora hitno u bolnicu. Obuzeo ga je strah, strah od raka. Uplašio se, jer su se i kod Cecilije na početku pojavili isti takvi simptomi, kao sada kod njegove žene. Za ovoga bi čovjeka put u bolnicu bio napola lakši da mu je liječnik s apsolutnom sigurnošću mogao reći: „Nije ništa zloćudno. Vaša će se žena brzo oporaviti i ponovno vratiti kući.“

Tako je u našem životu. Tešku sadašnjost lakše nadvladavamo ako vidimo budućnost svomu životu, ako imamo sigurnost: Sve će

dobro svršiti. Izgled za dobar svršetak dariva mir , smanjuje napetost, krijepi.

Upravo to daruje nam i vjera u uskrsnuće: snagu za djelovanje, snagu da izdržimo, opuštenost i pouzdanje. U ovoj snazi već započinje Božja budućnost.

Meditacija

Uskrsnuće znači: Božja budućnost je započela. To je iskusila Marija Magdalena. Ona je u svome životu mnogo trpjela. Bila je vezana žena sve dok nije susrela Isusa. Isus ju je oslobodio od sedam zlođuha. Tako je po susretu s Isusom u njezin život ušlo svjetlo, nada i radost. Marija se mogla prvi put u svome životu radovati. Bila je sretna. Tako je nasljedovala Isusa.

Zatim je došla katastrofa: Isus je bio usmrćen. Ona je time izgubila sve, baš sve. Sada je mogla još samo jedno: plakati i samo plakati. Zato u rano nedjeljno dolazi na grob – plakati!

Pogledajmo sliku:

Slika pokazuje mračni grobni krajolik. U prvome planu vidimo dva židovska groba. Iza njih kršćanski grobovi, prepoznatljivi po križevima. Iza njih kameni zid, u sredini provaljen, groblje.

Crvenkasto svjetlo, jutarnje rumenilo koje nagovještuje novi dan, probija preko zida i kroz zid. Sprijeda desno vidimo veliki grobni kamen s natpisom „Isus Nazarećanin“. Između grobnoga kamena sjaju crvene ruže, znak ljubavi onih koji su preostali (živi).

Tako Marija dolazi na grob i ustanovljuje zaprepaštena: Grob je prazan. Sada su joj uzeli i mrtva Isusa. Sva je očajna. Tu Marija čuje glas: „Marijo!“

Odmah se okreće u smjeru iz kojega dopire glas. Jednom rukom se još odupire o Isusov grobni kamen. Drugu ruku s otvorenim dlanom drži iznad glave. Usta su joj otvorena i puna divljenja.

Oči su joj upravljene na nešto izvan slike: na uskrsnuloga Isusa. Od njega dopire svjetlo prema njoj. Uskrsnuli, koji šalje ovo svjetlo, nije vidljiv. Ali vidiš djelovanje, vidiš učinak. Marijin stav se mijenja. Ona prestaje plakati. Sasvim se okreće od groba, okreće se od boli, okreće se od razočaranja, okreće se prema Živome. Marija upravlja sasvim svoj pogled na Uskrsnuloga, koji je sada tu, koji sada svjetlom ispunjuje njezin život.

Tako je Isus sada tu i za nas, za tebe i za mene. Stoji pokraj naših grobova, pokraj naših razočaranja i naše žalosti. Tu je i zove nas našim imenom. A mi? Okrećemo li se prema Isusu da od Njega sada primimo novu budućnost, novo svjetlo i novi život? **Glazba**

Marija je iskusila: Isus živi. Razorna moć smrti je slomljena. Božja ljubav je jača od moći zla. Iz susreta s Uskrsnulim dolazi svjetlo, život, nada i budućnost.

Što će Marija Magdalena sada započeti s ovim događajem? Što bi ti poduzeo nakon takva susreta, da si Marija Magdalena? **Skupimo nekoliko dogovora**

Vjerojatno neki govore: „Morao bih to nekomu ispriповjediti!“

I Marija čini to isto. Marija Magdalena se vraća natrag i objavljuje učenicima što je doživjela. Marija pripovijeda i pripovijeda – pa ipak: iskra baš ne preskače tako lako. Učenici počinju doduše vjerovati, oni čak i sami susreću Uskrsnuloga, ali ipak ostaju sumnje, najrazličitiji strahovi i mnoga otvorena pitanja.

Proboj: Ispunjenje Duhom Svetim

Temeljni proboj, snažan novi početak dogodio se kasnije, na Duhove s ispunjenjem Duhom Svetim. Tu je ta novost započela.

Ispunjenje Duhom Svetim bijaše od početka velik Isusov cilj. Već je Ivan Krstitelj upozorio na to: „*Ja vas krstim vodom... On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem*“ (Mt 2,11).

Krstiti Duhom Svetim ne znači nešto politički vodom. Latinska riječ za krstiti (baptizo - uranjam) znači biti natopljen. To je usporedivo sa bojanjem tkanina u starini. Tkanina je stavljena u boju i u njoj toliko gnječena dok nije bila sva prožeta bojom. Tkanina je sada imala novu boju. (* i tako krštenje dovesti u vezu s vodom. S tim u vezi vrijedno je spomenuti tezu fra Marka Japundžića da su Hrvati došli u ove krajeve kao već kršteni, dakle kršćani, ali krivovjerci arijevcima. Stoga se nisu krstili nego samo ispovjedili pripadnost pravoj vjeri Kristovoj (starohrvatski Hrst=Krist; otuda krštenje – op. prev.)

Tako je ovdje: Tko se ispunjuje Duhom Svetim, tko doživljava krštenje u Duhu Svetome, kod njega nešto postaje drukčije. Njegov život dobiva „novu boju“. On sebe doživljava kao voljeno, kao ljubljeno dijete Božje. Kršćansku se vjeru doživljava kao dar. Tu je novo povjerenje prema Bogu. Zajedništvo s Bogom doživljava se kao najdublja sreća.

To su iskusili apostoli, učenici i učenice na Duhove kad je Duh Sveti došao u ognju i oluji. Najprije su bili zahvaćeni dubokom radošću o Bogu. Ova radost, ovo klicanje u srcu tjeralo ih je iz domova k ljudima.

Tako je s ispunjenjem Duhom Svetim i u Petrovu životu nešto postalo sasvim drukčije. Petar je, još prije samo nekoliko tjedana bijedno zaniijekao Isusa i to pred običnom sluškinjom. Ali sada je s

Duhom Svetim došla nova snaga. Njegov život je dobio novu boju. Sigurnost i radost ispunili su njegovo srce.

Ovaj nutarnji oganj silio ga je prema van. Tako je propovijedao i 3000 ljudi bijahu dirnuti u srcu i pogođeni Isusovom ljubavlju. Započeše novi život.

Na ovaj novi život nisu bili primorani – naprotiv: iskustvo snažne Božje ljubavi, iskustvo Duha Svetoga učinilo je da su to činili radosno. To ih je „povuklo“ u življenje novim životom. Radovali su se što mogu živjeti na nov način.

Obilježja novoga života

Radost u vjeri

Za ljude koji su se Petrovom propovijeđu oduševili i postali kršćani, stoji napisano da su „*svaki dan jednodušno i postojano hrlili u hram*“ (usp. Dj 2,46) i „*hvalili Boga*“ (usp. 2,47). Ovo su činili ne zato što je to u njih bila nedjeljna obveza, nego jer su bili zaraženi Duhom Svetim.

Duh Sveti im je u srce ulio radost u Bogu, radost u hvaljenju Boga i radost u molitvi.

Radost zajedništva

Za ove nove kršćane stoji: „*Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni, i sve im bijaše zajedničko*“ (Dj 2,44).

Neki vide u opisu prvih kršćanskih zajednica prezahtjevnost za nas današnje kršćane. Ipak, ovdje možemo vidjeti koju je dinamiku oslobađao Isus svojim uskrsnućem i slanjem Duha Svetoga.

Ovi ljudi su doživjeli da Duh Sveti povezuje. On dariva novo nutarnje jedinstvo. Tu je odjednom bila blizina srca, srodnost srdaca. Tako Duh Sveti dovodi do zajedništva i daje radost zajedništva.

Radost služenja

Svaka zajednica živi od uzajamnoga služenja. Duh Božji budi sada različite „karizme“. To su pojedinačni darovi i sposobnosti koji koriste izgrađivanju zajednice.

U našem svakodnevnom govorenju udomaćio se pojam „karizmatičkih osobnosti“. Pod time mislimo da neki čovjek djeluje jednostavno, spontano, bez posebnih napora i postiže učinak.

Tako pod karizmama shvaćamo posebne darove Duha Svetoga koji se pojedinačno, ali različito, daju svakom kršćaninu da bi jednostavno, spontano, bez posebnih napora služio drugima.

Radost je smjeti se na svome području zauzeti.

Radost prenošenja Evandjelja

To što su iskusili bilo je toliko usređujuće i blagotvorno da su htjeli to prenijeti dalje. Nešto ih je sililo na to! Petar i apostoli su kasnije pošli u najudaljenije zemlje. Kad im se branilo govoriti o Isusu i kad ih se bičevalo, govorili su: „*Ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo*“ (Dj 4.,20).

Kad su nešto kasnije nastali progoni i mnogi morali bježati, nisu bili zbog toga ojađeni, nego su to smatrali svojom prilikom: „*Oni, dakle, što se raspršiše, obilazili su navješćujući Riječ*“ (Dj 8,4).

Ovdje je dobro ispriповjediti osobno iskustvo Duha Svetoga.

Postoje različita iskustva s Duhom Svetim. Ona svakodnevna, jedva zamjetljiva i sasvim osobita koja opečaćuju život. Ispriповjedit ću jedno takvo iskustvo:

Jedno od mojih najosjetljivijih iskustava Duha Svetoga doživio sam u Taizeu. Proveo sam nekoliko dana u šutnji. U ovo vrijeme sam sve više i više opažao kako se u mojim dubljim slojevima nešto pokreće. Na usta su mi navirale riječi koje su se neprestano ponavljale. Ja sam, ili bolje rečeno - nešto u meni počelo je hvaliti Boga. U meni su rasli mir i nutarnja radost. U nedjelju, za vrijeme euharistijskoga slavlja bio sam na neki način iznutra 'primoran' čitav svoj život i u svemu predati Božjemu vodstvu. Zatim se u meni proširio osjećaj slobode i širine. Osjetio sam kako se u meni oslobađaju okovi.

Zatim sam godinama nastojao svim svojim snagama osloboditi se zavisti prema jednome svome suradniku. Mnogo sam za to molio.

Osjećao sam se sve više i više slobodan. To me je činilo radosnim. Sve u meni počelo je odjednom hvaliti Boga.

Kući sam se vratio sasvim drukčiji. Primijetio sam kako se neke stvari u meni mijenjaju ili su se počele mijenjati. Doživio sam neku promjenu. Bila je to prije svega nova radost u Bogu. Moj odnos prema Bogu bijaše „ispunjeniji“. U mene se sve više prelijevalo. Osjetio sam da mi govore biblijski tekstovi koji mi ranije nisu ništa govorili. Biblija je postala životnija. Unatoč studiju prema mnogo čemu u liturgiji nisam imao nikakva nutarnjega odnosa. Bile su to fraze, riječi i rečenice bez sadržaja. Ovo se sada počelo mijenjati. Mnogi tekstovi su mi postali jasni i ispunili su se životom. Tako sam iskusio meni do sada nepoznatu radost, čak novu sreću. A osjetio sam i to da me čeka novi početak.“

Sažetak:

Isusov život nije bila samo trogodišnja epizoda prije 2000 godina. Njegovo se djelovanje nastavlja sve do danas. On sad poziva nas da se dadnemo krstiti Njegovim Duhom, da bi nas ispunila radost njegova Duha i širila se preko nas. **Glazba**

Razmjenjivanje u manjim grupama

Osvrt na korak pomirenja

- Kako smo iskusili korak pomirenja?
- Je li posljednji susret prošloga tjedna ostavio tragove, djelovao?

U vezi s poticajem:

- Koje misli o uskrsnuću su vam bile nove?
- Jeste li iskusili Duha Svetoga? Kako?

Završetak razgovora u grupi

Pjesma

Živjeti pozitivno

Isprispovjedit ću još jedno uskrsno iskustvo. Jedan čovjek pripovijeda:

Jedne večeri je, kao i obično, čitao u krevetu Bibliju. Bila je to povijest Muke po Ivanu. Kad je pročitao posljednju Isusovu riječ: „Svršeno je“, odjednom su mu se otvorile oči srca. Ova riječ ga je pogodila u najdubljoj nutrini i potresla: „Svršeno je! Spasenje čovječanstva je dovršeno. Otkupljenje je dovršeno.“ Zahvatila ga je toliko velika radost, da je pola sata poskakivao u svome krevetu“. Odjednom mu je bilo sto posto jasno: sve dakle svršava dobro. (Sve ima dobar izlaz, ishod). Djelovanjem Božjim sve svršava dobro. Sve – bez ostatka. Dobar kraj – dobro sve! To se usjeklo u njegovo srce kao nerazoriva nada. On je bio zahvaćen, promijenjen. Zahvatila ga je neka neobična vatra. U njemu otada živi jedna duboka opuštenost i snaga.

Ova snaga Uskrsnuloga treba živjeti u nama. To čini novoga čovjeka. Izvana sve može ostati isto, ali ako nam je naša najdublja nutrina ispunjena radošću i snagom, čovjek je tada nov. Novi čovjek nosi u sebi pozitivna Duha.

Ovo vrijedi na osobit način za nas. Mi kršćani možemo znati za otkupljenje, uskrsnuće. Zato možemo živjeti otkupljeno. Otkupljeni usred kaosa i tame ovoga svijeta; jer i kad je sve u našem svijetu i u našem životu poremećeno – na kraju će po Isusu Kristu sve biti dobro. Smijemo vjerovati, pouzdati se u ovu snagu uskrsnuća. Ona je najjača snaga u svemiru.

Ovaj pogled u daljinu otvara nam nove obzore. Daje nam mnoge stvari gledati u novome svjetlu. Mi postajemo pozitivniji. Da, možemo reći: Gledati kršćanski znači imati nepobjedivo pouzdanje.

Ovaj pozitivni Duh Isusa Krista treba živjeti u nama, a ne duh čangrizavosti, ne duh klevetništva (ogovaranja, omraze). „*Jer, nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora*“ (2 Tim 1,7). Živjeti iz ovoga Duha, zarazno djelovati iz ovoga Duha, to je naš poziv (i poslanje).

Jedan svetac – mislim da je to bio Franjo Saleški – reče jednom: „Žlicom meda ulovi se više muha nego buretom octa.“ To znači živjeti pozitivno! Djelovati fascinirajući!

Prošlo je vrijeme kad se vjeru moglo prenositi pritiskom ili strahom. Ljudi danas traže radost, ljubav, širinu, ozračje prihvaćanja i slobode. Ljudi traže snagu, energiju i perspektive života. Traže život koji ima budućnost.

Prethodni pogled na 6. cjelinu (sveta misa)

„Božji Duh stvara novi početak“

Znamo: što je u nama, prenosi se na druge. Pozitivan duh, pozitivne misli i riječi djeluju ohrabrujuće, zarazno.

Imamo li u sebi ovoga Duha?

Ovoga Duha ne možemo načiniti (stvoriti) sami. Zato ćemo sljedeći put moliti za dar Božjega Duha. Neka On stvori u nama nešto novo. Neka iz nas načini nove ljude.

Mogućnosti osobnoga koraka

Slavit ćemo bogoslužje. Tu imamo mogućnost da ono, što je u nama ovih tjedana raslo, učvrstimo u osobnome koraku. To može biti

- novi početak s Isusom. Pozovimo Isusa svjesno u svoj život. Zamolimo ga da živi u nama, da nas vodi i da nas ispuni Duhom Svetim. Ili
- obnova prijateljstva s Isusom i prošnja za njegovo vodstvo i ispunjenje po Duhu Svetome.

Možda ste žena i već nekoliko godina udana. Upitate li svoga muža: Reci mi, voliš li me još uvijek?“ A on odgovori: „Pa, rekao sam ti to na vjenčanju“, bit ćete, vjerujem, jako frustrirani, razočarani! Sigurno je da to želite čuti češće. Ljubav hoće da se češće izrazi. Mužu i ženi čini dobro da uvijek iznova čuju da su voljeni i željeni. Ovo oživljuje i obnavlja njihovo prijateljstvo.

Tako je i ovdje. Izricanje produbljuje prijateljstvo s Bogom. Zato vas pozivam da izrazite svoju ljubav prema Isusu i da molite za novu ispunjenost Duhom Svetim, za novu ljubav i novu radost. **Podijeliti listić „Iznova započeti s Duhom Svetim“.**

Kao pomoć i pripravu podijelit ćemo listić „Iznova započeti s Duhom Svetim“. Možda želite sami formulirati molitvu. Prijedlog za to naći ćete šestoga dana ovoga petog tjedna u popratnoj bilježnici. **Navesti mjesto gdje će biti bogoslužje i eventualno tijekom bogoslužja. Važno je: sve je dragovoljno!**

Nagovještaj slavlja agape

Uskoro je sljedeći susret „Put a novoga početka“. Bit će to ?. Na ovome susretu želimo i nešto proslaviti. Proslavit ćemo to da smo „izdržali“ sedam susreta i da je nastalo nešto novo. Kod ovoga kršćanskog slavlja mogu svi nešto pridonijeti. **Dobro je napomenuti da će svi pozvani nešto sa sobom donijeti a ostatak koji se ne pojede ponovno odnijeti kući. Tako se izbjegn timer napetosti.**

Govorim to već sada da bi i oni koji sljedeći put ne mogu prisustvovati, mogli na završnu svečanost nešto donijeti.

Sastanak nosi naslov: „Pogled naprijed“. Pokazat ćemo mogućnosti kako se put može nastaviti.

Ima li još pitanja? **Pjesma i blagoslov**

6.

Božji Duh stvara novi početak

Cilj

Upućivanje na pripravu bogoslužja - Sastanak voditelja prije samog susreta

Bogoslužje, 75 minuta

1. Uvod

Pjesma – Liturgijski pozdrav – Kyrie – Gospodine, smiluj se –
Prošnja za oprostjenje – Gloria/Slava – Zborna molitva.

2. Služba riječi

Čitanje - Pripjevni psalam - Evanđelje - Propovijed.

3. Vjerovanje

(Credo) kao osobni odgovor

4. Daljnji tijek euharistijskoga slavlja

Slavlja službe riječi

5. Navještaji i napomene

Kopirani predlošci

- Tekst čitanja - List za ocjenjivanje: Seminar „Započeti iznova“
- Biblijske izreke

Cilj

U bogoslužnome slavlju ponuditi sudionicima seminara mogućnost da učine osobni korak u nasljedovanju Isusa i da, molitvom Duhu Svetomu, mogu iznova započeti s Božjim Duhom.

Napomena u vezi s pripravom bogoslužja:

Završno bogoslužje ovdje je predviđeno kao „uobičajeno“ euharistijsko slavlje. Na ekumenskim seminarima, ili ako nema svećenika, slavi se služba riječi. Kao poseban „izvanredni“ element

se, umjesto Vjervanja i Molitve vjernika, daje mogućnost da se, u seminaru sazrela, odluka za život s Duhom Svetim izrekne osobno i da se moli snagu Duha Svetoga za novi početak.

Materijal za ovu cjelinu – Materijal za bogoslužje

- Biblijske izreke
- Listić koji upućuje „*Kako dalje*“ za one koji nisu mogli biti na zadnjemu susretu
- Pjesmarica/listovi s pjesmama
- Rezervni listići „*Započeti iznova s Duhom Svetim*“
- Listić za ocjenjivanje: Seminar „*Započeti iznova*“

Sastanak voditelja prije susreta grupe

Tijek: Pjesma

- Objasniti organizacijska i otvorena pitanja
- Protumačiti nastavak i razgovarati o daljnjemu tijeku
- Razmisliti tko je spreman pomoći voditi tri slijedeća izvidna susreta
- Razno: Tko je odgovoran za agape (dekoracija, mineralna voda)?

Molitva

Bogoslužje

Uvod – Pjesma – Liturgijski pozdrav

Uvod

Današnje bogoslužje je vrhunac našega zajedničkog puta. Naslovili smo ga s temom: „Božji Duh stvara novi početak“. Hoćemo moliti za snagu Božjega Duha. Ipak se pitamo: Je li nam Božji Duh, Duh Sveti, dobrodošao? Jer, kad dođe, Duh Sveti mijenja i obnavlja. Želimo li to? Želite li to?

Saberimo se i donesimo Isusu Kristu, Uskrsnulome, moguće zapreke: krivnju, dvojbe, strahove i otpore. **Kratka tišina**

Kyrie (Gospodine, smiluj se)

- Gospodine Isuse Kriste, ljudi koji su te susreli, doživljavaju novi početak. Gospodine, smiluj se.
- Gospodine Isuse Kriste, Ti želiš staviti u nas svoju ljubav i svoj oganj. Kriste, smiluj se.
- Gospodine Isuse Kriste, snaga Tvoga Duha omogućuje nam i danas novi početak. Gospodine, smiluj se.

Molitva za oprostjenje

Gloria (Slava) (ili prikladna pjesma)

Zborna molitva (možda slobodno formulirana)

Svemogući Bože, nebeski Oče, Ti nas ljubiš, nas svoju djecu, iznad svega. Zato nam hoćeš dati ono najbolje što imaš: svoga Svetoga Duha. Molimo te: Daj nam čežnju za Duhom Svetim da bismo Mu otvorili svoja srca, izrazili Mu dobrodošlicu i primili Ga na jedan nov način. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvome, koji s tobom i s Duhom Svetim živi i kraljuje, Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Služba riječi

Čitanje Djela apostolskih

I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju Obećanje Očevo „koje čujete od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim.“ Nato ga sabrani upitaše: „Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?“ On im odgovori: „Nije vaše znati vremena i zgone koje je Otac podredio svojoj vlasti. Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi

svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje.“...

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti. (Dj 1,4-8.2,1-4). Riječ je Gospodnja.

Pripjevni psalam:

POŠALJI DUHA SVOJEGA, GOSPODINE, I OBNOVI LICE ZEMLJE!

Iz Evanđelja po Marku

I propovijedao je: „Nakon mene dolazi jači od mene. Ja nisam dostojan sagnuti se i odriješiti mu remenje na obući. Ja vas krstim vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim.“

Onih dana dođe Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. I odmah, čim izađe iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duha poput goluba gdje silazi na nj, a glas se zaori s nebesa: Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina! (Mk 1,7-11)

Propovijed

Dozvolit ću si započeti s jednom dosjetkom.

Velika atrakcija zoološkoga vrta, na sve strane omiljeni gorila, leži jedne večeri mrtav u kavezu. Odakle sada odjednom brzo pronaći jednako vrijedan nadomjestak? Direktor zoološkoga vrta već vidi opadanje broja posjetitelja i financijsko propadanje, kad se javi neki student koji traži posao. Pogodba savršena – Frank se zavukao u gorilino krzno! On svoju stvar odrađuje dobro, vere se u visećemu stavu uz pomoć ruku po rešetkama, češe se, grebe i urla izazivajući strah. Posjetitelji ništa ne opažaju, oni su oduševljeni. Frank opušteno nastavlja svoj posao, uspinje se i izvodi prave umjetničke komade – dok konačno, nakon vrlo smiona skoka i luda srljanja u pogibao, ne svrši) u susjednome lavljem kavezu. Lav opazi 'uljeza' i

pođe polako prema njemu. Smrtno uplašen, Frank se zbuni i poviče: 'Upomoć, upomoć!' Lav mu šapne: „Zaveži, idiote!, inače ćemo obojica izgubiti posao!“

Problem ovoga događaja: Vanjština nije u skladu s nutrinom. Tu nam u pomoć želi doći Duh Sveti. On nas hoće iznutra preobraziti, iznutra nas ispuniti ljubavlju, radošću, snagom i oduševljenjem.

Proboj: Krštenje Duhom Svetim

Posljednji smo put vidjeli da unatoč susretâ s Uskrsnulim kod učenika ostaju dvojbe, najrazličitiji strahovi i mnoga otvorena pitanja. Oni su se još uvijek bavili svojim vlastitim mislima i svojim predodžbama. Tako su pitali Isusa – čuli smo to u čitanju – kad je govorio o ispunjenju Duhom Svetim, o krštenju u Duhu Svetome: „*Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?*“ Oni su bili fiksirani na svoje planove i očekivanja.

Ipak, Isusu nije do ljudskih umovanja, nego do Božjega plana. Njemu je do toga da Božji Duh, a time i sam Bog, dođe na nov način u ovaj svijet. To se događa ondje gdje su ljudi na nov način ispunjeni Duhom Svetim.

Ispunjenje s Duhom Svetim – a time i proboj novoga – bijaše od samoga početka Isusov veliki cilj. Već je Ivan Krstitelj ukazao na to; „*Ja vas krstih vodom, a on će vas krstiti Duhom Svetim*“ (Mk 1,8)

Isus i u današnjemu čitanju govori o Duhu Svetome. „*(Ivan je krstio vodom, a) vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim*“ (Dj 1,5).

Što je „krštenje Duhom Svetim“?

Riječ „krstiti (lat. baptiso)“, čuli smo na zadnjem susretu, znači natopiti, biti natopljen. To je usporedivo s bojanjem tkanina u starini. Tkaninu se držalo u boji toliko dugo dok nije sasvim poprimila novu boju.

Tako je i ovdje: Tko doživi krštenje u Duhu Svetome, njegov život dobiva novu boju. U njegovu životu nešto ostaje trajno novo.

Kako izgleda ova nova boja? Promotrimo tri vida. Pritom najprije pogledajmo na Isusa, zatim na učenike i konačno na naš život:

Iskustvo nježne Očeve ljubavi

Kad je Isus prilikom svoga krštenja na Jordanu bio ispunjen Duhom Svetim, Duh Sveti je sišao u jednome vidljivu znaku. Kojemu? U znaku goluba.

Golub se na Istoku smatrao simbolom ljubavi i nježnosti. Duh Sveti ispunio je Isusa ljubavlju i nježnošću nebeskoga Oca. On dariva ljubav srca i sigurnost, zaštićenost srca. „*Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*“, zaorio se glas s neba (usp. Mk 1,11).

Duh Sveti je na Duhove sišao u ognjenim jezicima na apostole, na Mariju, na učenike. Oganj grije. Njihovo srce je postalo toplo. Bilo je ispunjeno ljubavlju i velikom i dubokom radošću.

Prvo što Duh Sveti daje, jest iskustvo nježne ljubavi nebeskoga Oca. On nam u srce dariva neizbrisivu sigurnost ljubavi Božje. Time gubimo duboko nutarnje nepovjerenje prema Bogu. Čovjek odjednom otkriva nježnu i sve prožimajuću toplinu i ljubav koju ima Bog prema njemu posve osobno. Usrećujuće iskusi da je Bog saveznik njegove životne sreće. Tako raste povjerenje u ovoga Boga ljubavi.

Apostol Pavao govori na dva mjesta: kad dođe Duh Sveti, započet će u nama moliti: „*Abba! Oče!*“ (Rim 8,15). To je izraz ove nutarnje ljubavi, nježnosti, zaštićenosti. To je najdublja sreća koju se može darovati nekome čovjeku u ovome svijetu, jer je to trajna sigurnost srca koja ga nosi kroz sve što može doživjeti u ovome svijetu.

Duh Sveti, kao prvo, povezuje naše srce s Bogom ljubavi. Nastaje povezanost srdaca. **Eventualno osobni primjer kao poticaj.**

Leo Tanner pripovijeda: Već sam na jednome predavanju spomenuo kako sam u 17. godini iskusio Božju nježnu i ujedno snažnu, sveprožimajuću ljubav. Kad mi je tada postalo jasno da je nebeski Otac stopostotna ljubav i da je za moje spasenje i sreću zainteresiran više nego ja sâm, rekao sam: „Učini s mojim životom što hoćeš. Za mene će to biti najbolje!“

Ovaj korak me još više otvorio strujanju Božje ljubavi. Ispunio sam se dubokom i trajnom radošću. Otada se u mome životu nešto promijenilo. Ja imam čvrst oslonac, tlo, ruku koja me drži. Doživljam sebe iznutra držanim i nošenim.

Još nešto je postalo trajno drukčije: U meni je otada prisutna čežnja, čak potreba da s ovim Bogom ljubavi gajim zajedništvo svaki dan. Meni je to potrebno kao svagdanji kruh. Nastao je odnošaj srca. Moj život je tako dobio novu boju.

Jedan drugi vidik ove boje:

Nova dinamika

U Isusovu životu postoji jedna duboka razdjelnica: naime Njegovo krštenje u Jordanu. Prije krštenja živio je „skrovitim“, neupadljivim životom; nakon krštenja započeo je Njegov javni život. S primanjem Duha Svetoga kod krštenja na Jordanu započela je u Isusovu životu nova dinamika. Primljeni Duh poveo je Isusa od ovoga trenutka: najprije u pustinju, zatim propovijedati i liječiti. Započeo je novi put.

Kad su učenici na Duhove bili ispunjeni ognjem i snagom Duha Svetoga, u njima je započela nova dinamika. Duh Sveti počeo ih je blago mamiti, privlačiti i tiskati.

- Duh Sveti je najprije uspravio njihova srca i pokazao im neusporedivu ljepotu Boga. U njima je zasjala Božja veličina, slava, moć i ljubav i fascinirala ih. Tako su započeli „*razglašavati veličanstvena djela Božja*“ (usp. Dj 2,11). Postali su presretni što poznaju ovoga Boga.
- Zatim ih je Duh Sveti ponovno povezao u zajednicu „*onih što prigriše vjeru te bijahu jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko*“ (usp. Dj 4,32). Svi koji su srcu imali isto iskustvo osjećali su se na jedan nov način bliskima, osjetili su da pripadaju jedni drugima. Tako su započeli sastajati se u malim zajednicama i uzajamno dijeliti život.

- Ali nisu ostajali kao „lijepa“ ugodna grupa zatvorena u sebi - ne, Duh Sveti ih je tjerao izići i svima reći što su bili doživjeli. I oni su to činili radosno!

Tako je Duh Božji izazvao novu nutarnju dinamiku: Radost u Bogu, radost u zajedništvu i radost u prenošenju Evanđelja.

Iskusili su još nešto drugo:

Novu osposobljenost: „Bog može“

Isus je primanjem Duha Svetoga na krštenju na Jordanu bio opremljen za svoje poslanje. U Njegovim je riječima djelovala Božja snaga. Božja je snaga djelovala u njegovim znamenjima. Mnogi su ljudi ozdravili i postali slobodni. Isus je bio osposobljen za tu novost.

Isto vrijedi i za Isusove apostole, učenike i učenice. Duh Sveti ih je osposobio za korake koje se nikad ne bi usudili učiniti. Tako je Petar primanjem Duha Svetoga dobio snagu, nutarnju sigurnost i toliku jakost da je izišao pred tisuće ljudi i posvjedočio Isusa Krista kao Uskrsnuloga. Božji Duh djelovao je, činio preko njih divne stvari za koje se oni nikad ne bi odvažili. Novo je bilo moguće.

Tako je to i danas. Gdje se ljudi upuste u Božjega Duha i prijatelje s njime, postaju iznova osposobljeni. Helmut Gollwitzer, evangelički teolog sveo je to jednom na kratku formulu: „Duh Sveti, to znači: Bog može.“ Bog – ne ja – može. Bog može djelovati u tvomu životu, On može u tebi učiniti ono što ti nikada ne bi smatrao mogućim. **Isripovjediti jedan vlastiti primjer.**

Bog može, to su iskusili svi koji su se otvorili Duhu Božjemu.

Sažet ću rečeno: Duh Sveti nam daje iskusiti nježnu ljubav nebeskoga Oca. Tako u nama raste ljubav srca prema Ocu. Iz toga u našem životu proizlazi nova dinamika. Novo postaje moguće, jer nas Duh Sveti nanovo osposobljava: Bog može.

Oslobađanje Duha Svetoga

To dovodi do ključnoga pitanja: Kako možemo danas, na nov način, primiti ovoga Duha?

Netko bi mogao opaziti: Primiti Duha Svetoga na nov način – nismo li već primili Duha Svetoga u krštenju i potvrdi? Da, točno! **Ovdje bi mogla možda pomoći usporedba.**

Netko voli piti kavu samo sa šećerom. Zato u vruću šalicu kave stavi dvije kocke šećera. Nakon otprilike 30 sekundi pije iz šalice. Kako će kava prijati? Je li slatka? Ne! Šećer u šalici treba najprije promiješati. Kava će tek tako biti slatka. Miješanjem će se osloboditi snaga slatкости šećera.

Radi se, dakle, o tome da treba da se snaga Duha Svetoga, koji nam je darovan u krštenju, oslobodi i prožme čitav naš život, „oboji“ ga i „zasladi“.

Kako se snagu Duha Svetoga može osloboditi? Dvije stvari su važne:

1) Odluka da svoj život otvorimo Bogu i njegovim planovima.

Eventualno demonstrirati: vino se može uliti u bocu jedino ako skinemo čep i tako oslobodimo mjesto u boci. Inače će vino teći pored boce a to bi bila šteta.

Druga riječ za ovo otvaranje života Bogu glasi: Stati na Isusovu stranu. Izabrati njegovu boju. Prihvatiti ga kao Učitelja i Gospodina.

2) Čežnja za Duhom Svetim.

Duh Sveti je ugledan gost. Ne provaljuje, ne upada nasilno u kuću. Dolazi ondje gdje ga se pozove i gdje mu se izrazi dobrodošlicu. Dolazi samo onoliko koliko mu se otvorimo. Samo onoliko koliko za njim čežnemo. Samo onoliko koliko za njega molimo.

Evo još dva citata koji govore o stvaranju mjesta, o ovoj čežnji za Duhom Svetim:

Pater Joseph Kentenich, osnivač Šenštatskoga pokreta piše:

„Duh Sveti mora sići i na nas. Ako to ne učini, možemo biti sigurni da ćemo uvijek ostati nedorasli ljudi. Sve polovično, sve gnjilo

moramo izbaciti iz svoje nutrine, ali ne kao djelovanje vlastitoga htijenja. Sigurno, ne smijemo staviti ruke u krilo. Ali na kraju krajeva to mora biti djelotvorna snaga Duha Svetoga i njegovih darova.“

Isusovac Anthony de Mello piše:

„To što Crkva danas najhitnije treba,... jest infuzija oduševljenja, nadahnuća, odvažnosti i duhovne snage. Drugim riječima: Trebamo novi silazak Duha Svetoga. Recimo to još konkretnije: trebamo ljude koji su ispunjeni Duhom Svetim.“

Želiš li ti postati jedan takav čovjek? **Tišina - Glazba**

Credo kao osobni odgovor

Nebeski Otac nas ljubi. Stoga nas želi obdariti s onim najdragocjenijim što ima, s Duhom Svetim. Mi u Credo (Vjeronanju) dajemo odgovor na Božju riječ. Otvaramo se onomu što Bog u svojoj ljubavi želi učiniti u nama i po nama.

Credo je sastavljen od „cor“ = srce i „dare“ = dati, to znači doslovce prevedeno: „Dajem svoje srce“. Hoću se otvoriti Bogu. Hoću prihvatiti Božji plan za sebe. Hoću se otvoriti onomu što Duh Sveti u svojoj velikoj ljubavi hoće učiniti u mome životu i kroz moj život.

Postoje različiti oblici izricanja molitve za novi početak. Važno je ovdje sada protumačiti izabrani oblik i pritom naglasiti dragovoljnost. Model je načinjen kako slijedi.

Važno je: najprije protumačiti korake prije nego se izvedu. Nakon tumačenja može se zapjevati pjesmu Duhu Svetome

Imaju li svi listić s molitvom: Iznova započeti s Duhom Svetim?

Sada započinke molitva.

1. korak: tiho i osobno

Sada ćemo postati konkretni i moliti za dar Duha Svetoga. Zato vas sve molim da ustanete. Želimo svjesno stajati pred Bogom.

Sada svatko od vas može izreći molitvu ili molitvu na listiću.

Ostaviti vremena.

Tko sada hoće primiti Duha Svetoga, može ovu želju izraziti tako da podigne ruke i otvori ih prema gore. Tako ćemo u tišini čekati na dolazak Duha Svetoga. Važno je kroz ovo vrijeme biti otvoren za ono što Duh Sveti čini. Može biti korisno zatvoriti oči i sasvim, srcem, biti uz Boga.

Zatim možete moliti ovako ili slično:

„Duše Sveti, molimo Te: Dođi sada k nama. Dođi i dotakni nas. Dođi i progovori nam. Dođi i poveži naša srca s Isusom...“

Sada ostanimo oko 3 minute u tihoj molitvi pred Bogom. Molitvu možemo zatim zaključiti jednom rečenicom ili prošnjom Duhu Svetomu, ili nekim poznatim pripjevom.

2. korak: Liturgijski i solidarno

Tko osobno želi primiti blagoslov ili moliti da primi Duha Svetoga na neku osobnu nakanu, može doći naprijed, kao za pričest. Molit ćemo jedni za druge. Osoba koja stoji u redu iza moli tiho za osobu ispred. Kad ova primi molitvu blagoslova, može joj staviti desnu ruku na desno rame kao znak potpore i praćenja, kao što to čine kumovi na krizmi. **Glazba ili tišina.**

Ovu službu blagoslivljanja obavlja svećenik i drugi za to osposobljeni. Oni koji blagoslivljaju trebaju i sami prije toga od svećenika biti blagoslovljeni. – Nakon blagoslova može se pojedinačno pridodati jednu riječ Pisma.

Daljnji tijek euharistijskoga slavlja ili službe riječi

Ako se slavi služba riječi, nakon molitvenoga dijela blagoslivljanja slijedi zahvala. Zatim Očenaš, pjesme i blagoslovna molitva na kraju. Ako se slavi sveta misa, blagoslovne molitve slijede na kraju, poslije pričesti i zahvale.

Najave i napomene

- Sadržaj sljedećega susreta: Osvrt i pogled naprijed: Kako je moguće trajno mijenjati svoj život iz izvora Duha Svetoga?
- Kako dalje? Protumačiti završni susret s daljnjim mogućnostima. Ako netko ne može sudjelovati na sljedećem susretu a želi biti informiran o daljemu tijeku, napisati adresu.
- Napomena vezana uz agape: Sljedeći put želimo u posljednjemu dijelu slaviti svečanost, kršćansku svečanost: „Slavlje dijeljenja iskustava“. Svi su pozvani ponijeti nešto čime bi obdarili druge. Ovo ćemo staviti na stol da bi od toga svi blagovali ono što žele. Poželjno je, dakako i piće. Na kraju pogledajmo što je preteklo, i uzmimo to sa sobom. Neka stol ostane prazan.
- List za ocjenjivanje seminara „Započeti iznova“
Želimo učiti što bismo na jednome od sljedećih seminara učinili bolje. Ujedno to može biti pomoć za razmišljanje o vlastitome putu na ovome seminaru. Zahvalni smo za svaku povratnu informaciju.
- Pitanja za ocjenjivanje seminara

Moja iskustva

- Što sam nanovo otkrio prošlih tjedana?
- Koja iskustva su me posebno ganula?

Moji poticaji

- Kako prosuđujem ovaj seminar?
- Kakvo poboljšanje bih predložio ili poželio?

Seminar u župi:

- Ime i adresa (dragovoljno)
- Biblijski citati...

7.

117

Pogled naprijed – kako dalje?

1. Uvod, 15 minuta

- Pozdrav i pjesma
- Odgovoriti na pitanja
- Pjesma
- Početak
- Pjesma

2. Iskustva (Poticaji), 30 minuta

Tumačenja i moguće posljedice iskustava

Novi život

Rast novoga

Vrijeme tišine

Zajednica

Sažetak

Jedan mogući model: „*Novo vino u nove mješine*“

3. Razmjenjivanje u malim grupama, 30 minuta

4. Završetak susreta, 10-15 minuta

5. Slavlje agape, otvoreni završetak

Predlošci za kopiranje

- Kartice „*Dođi, Duše Sveti*“
- Listić „Kako dalje?“
- Listić „*Krenuti prema novome*“

Cilj

118

Teži se prema trostrukome cilju:

- Osvrt na dosadašnji put, iskustva i razgovor o još otvorenim pitanjima.
- Informacija o mogućem daljnjem putu: druga etapa POV koja započinje s jednim susretom zajednice i tri izvidna susreta.

Sa slavljem agape malom svečanošću službeno završava prva etapa POV.

Materijal za ovu cjelinu:

- Pribor za pisanje za ispunjavanje upitnika – Listići: „*Kako dalje?*“ (upitnik)
- Pozivni listići za prvi susret zajednice na „*Krenuti prema novome*“.
- Eventualno tezga s knjigama, na njoj nekoliko primjera „*Novo vino u nove mješine*“
- Kartice: „*Dodji, Duše Sveti*“.

Standardni materijal:

Katedra - grafoskop – projekcijsko platno – Folije – CD-player (i glazba za tišinu) – pjesmarice – tekstovi za sudionike – kutija za pitanja – olovke i papir za bilješke – blagajna.

Susret voditelja, voditeljica grupa prije početka tečaja

Tijek: Pjesma – Organizacija, kao i objašnjenje otvorenih pitanja – Agape: organizacija – Uvođenje u temu ove cjeline – Objasniti listiće „*Krenuti prema novome*“ i „*Kako dalje*“ – Tko je spreman pomoći na prva tri izvidna susreta u vođenju? – Za vodstvo izvidnih susreta daje se uvodni susret za tim voditelja. – Kada ćemo se složiti o terminu? – Molitva.

1.

Uvod

Već smo zajedno prošli jedan dulji put. Danas se najprije želimo kratko osvrnuti, a zatim zajedno razmisliti kako bi Put mogao ići dalje. Današnja tema glasi: *Pogled naprijed – kako dalje?*“

Podsjetimo se: posljednji put smo molili za dar Duha Svetoga. Možda su neki i iskusili Duha Svetoga.

Što čini Duh Sveti? Duh Sveti donosi nove stavove i misli, nove oblike kršćanskoga života, novi život u Crkvi. Ljudi se počinju mijenjati, mijenjati sebe a onda i strukture i institucije.

No, u nama samima može ponekad, kao i u Crkvi, biti i otpora protiv obnove i promjene. Pitali jednoga vjernog sakristana: „Koliko dugo već radite ovdje kao sakristan?“ On odgovori: „46 godina!“ Tada će netko drugi: „Onda ste morali doživjeti mnoge promjene u Crkvi!“ „Da“, reče sakristan i doda: „I svakoj promjeni sam se suprotstavio!“

Ali kad dođe Duh Sveti, tada će On započeti novo. Duh Sveti obnavlja i mijenja. To je njegova bit.

Živjeti kršćanski znači: živjeti iz snage i nadahnuća Duha Svetoga. Pater Ernst Sievers, misionar u Africi, kaže, da se svaki dan moramo moliti Duhu Svetom barem toliko dugo koliko gori jedna žigica (oko 15 sekundi). Za njega je to prvo što ujutro čini. Evo te molitve koja traje koliko gori jedna žigica:

„Duše Sveti, Duše ljubavi Očeve, dođi i ispuni me danas ponovno svojom ljubavlju. Zagrij me i užezi svojim žarom. Daj mi postati svjetlo i snaga za druge. Rasvijetli me i pokaži mi što mi je činiti. Daj mi za to radosti i snage. Amen.“

Tako, posežući svaki dan za ovom obnoviteljskom snagom Duha Svetoga, iskusujemo njegovo djelovanje u svome životu. **Pjesma**

2.

Iskustva (Poticaji)

Prije nego odgovorimo na pitanje kako možemo ići dalje svojim putem u snazi Duha Svetoga, najprije se kratko osvrnimo: zajedno smo prošli jedan put. Na ovome putu se s nama nešto dogodilo.

Polazišna točka ovoga puta mogla je biti različita. Primjerice:

- Radoznalost
- Čežnja za nečim novim
- Osobne poteškoće, razočaranja
- Drugi su me pozvali da pođem zajedno s njima
- ...

Ali već smo ubrzo iza toga osjetili: Ne možemo i dalje ostati nezainteresirani slušatelji. To što tu čujemo i što se tu događa, tiče se nas (mene, tebe), tiče se našega života. Zato smo se morali odlučiti, upustiti se ili neupustiti u taj put, krenuti ili nekrenuti.

No, tko je zatim – možda najprije sasvim oprezno, plaho, možda se iznutra čak i pomalo opirući – ipak krenuo, mogao je iskusiti mnogo toga: ponekad radost, aha-doživljaje, oslobođenje, otpore, strahove i još mnogo toga. Ponekad je to bila neka riječ ili slika koja nas je iznutra dodirnula. Nekima su možda pjesme posredovale zaštićenost, drugima je možda godilo zajedništvo koje smo razvijali tijekom naših susreta.

Mogli smo otkriti da se otvaraju novi izgledi za življu vjeru, izgledi za slobodniji i ispunjeniji život, izgledi za bolje i iskrenije odnose. Mogli smo naslutiti kako bi mogao izgledati živi kršćanin, živi kršćanski život.

Tako je bilo – možda nakon slavlja pomirenja ili u bogoslužju - i iskustvo možda dosad nepoznate sreće, snažne unutarnje radosti ili dubljega mira.

Možda ste otkrili da ono ranije, možda ono što ste zavoljeli ili ono što vas opterećuje, niste tek tako mogli ostaviti iza sebe, napustiti, možda to čak niste ni htjeli.

Možda smo bili čak i razočarani samima sobom, jer nismo mogli učiniti korake koje smo ustvari htjeli učiniti. I tako smo osjetili da zapravo stojimo sami sebi na putu.

Možda su neki od nas u sebi opazili da je duboko u njih uraslo nešto nježno, nešto što ne mogu opisati i ne znaju kamo bi to svrstali. Opažaju jedino da je dobro ostati pri tome.

Tako ili slično mogu izgledati neka iskustva koja smo stekli.

Tumačenja moguće posljedice iskustava

Jedan takav seminar u vjeri možemo doživjeti (iskusiti) posve različito. To može biti tečaj kao i svi drugi od kojih profitiramo za svoj život. Jednostavno nas je obogatio. Ali on već samim time što smo ga prošli spada u našu prošlost. Takav seminar možemo tada usporediti s poznanstvom na godišnjemu odmoru ili praznicima: lijep doživljaj kojega se rado sjećamo. Pri tome ostajemo.

Novi život

No, jedan takav seminar može ipak biti i početak ili produbljivanje nečega novoga, nečega što prije još nismo tako poznavali.

Pavao govori o tome da biti kršćanin znači iskustvo nečega novog: „*Tako, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastaj!*“ (2 Kor 5,17).

I Petar govori o tome kad kaže: „*Ta nanovo ste rođeni, ne iz sjemena raspadljiva nego neraspadljiva: riječju Boga koji živi i ostaje*“ (1 Pt 1,23). Primili ste novi život.

Ivan također svjedoči ovo kad na početku svoga Evanđelja piše: „*A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja: onima koji vjeruju u njegovo ime, koji su rođeni ne od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego – od Boga*“ (Iv 1,12-13).

„*Novo, gle, nastaj*“, „*nanovo rođeni*“, „*rođeni – od Boga*“ - to su riječi koje opisuju jednu novu, živu stvarnost u nama.

Kako možemo otkriti u sebi ovaj novi život?

Kako jedna majka opaža u sebi novi život? To može biti vrlo različito. Neke od njih znaju to odmah, intuitivno. Druge to dulje vrijeme još ne opaze. Ali barem kad odu liječniku, barem nakon jednoga pozitivnog testa trudnoće i njima to postane jasno. Barem onda se više ne može prevariti. Polako, blagim iskustvima, promjenama u tijelu, novim žudnjama itd. majka opaža u sebi novi život.

Time se majčin život - a s njime, što je svakako idealno, i očev – počinje mijenjati. Nešto novo postaje polako sve više i više važno: dijete!

Oni se, majka i otac, koji to upravo postaju, pitaju je li dijete dječak ili djevojčica. Nabavljaju se haljinice i dječja kolica. Otac možda čak pohađa i tečaj za povijanje. Majka odlazi na gimnastičke vježbe za trudnice. Možda zajedno čitaju knjige o razvoju djeteta pod majčinim srcem. Majka odlazi k liječniku i pazi je li sve u redu.

Tako novi život zauzima sve više i više prostora. Roditelji započinju živjeti s djetetom. Njihov život dobiva time jedan novi smisao. Život postaje ispunjeniji. Tu je jedna nova sreća.

Slično možemo opažati novi život i u sebi. Možemo biti iznenađeni time da u sebi otkrivamo nutarnji život. Ovaj se novi život pokazuje u novim potrebama. Mi želimo da to što u sebi možemo opaziti može rasti dalje. To novo postaje nam važno.

Rast novoga

Dijete, koje odrasta pod srcem majke, treba njegu da bi moglo rasti. Tako je i ovdje.

Ali kako raste ta novost kršćanskoga života? Kako može rasti odnos prema Isusu Kristu?

Vrijeme tišine

Korisno je uvježbati to što smo za vrijeme seminara naučili: potrebno je – po mogućnosti svakodnevno – provesti neko vrijeme u tišini s Isusom Kristom i njegovom riječju. To hrani. U ovome vremenu pijemo živu vodu. **Izabrati jedan od dva sljedeća primjera:**

- Mlada majka troje djece od jedne do šest godina, koja još pomaže na jednome seoskom imanju, pripovijeda: „Moram si tih svojih 30 jutarnjih minuta upravo ukrasti. 15 minuta posvetim čitanju Biblije a 15 minuta tišini i molitvi. Tada sve svoje brige, pitanja i strahove stavim svjesno u Božje ruke. Ovo vrijeme mi je nadasve važno i prijeko potrebno. Doživljam kako iz toga vremena dolazi blagoslov. Mnogo sam smirenija i nakon toga imam puno više strpljenja s djecom. I u odnosu prema mome mužu je mnogo bolje. Sređeniji su i svi drugi odnosi. A na moje divljenje uvečer uspijem posvršavati sav posao.“
- Franjo Saleški je rekao: „Važno je uzeti svaki dan pola sata vremena za Boga. Osim, kad imamo puno posla. Tada nam je potreban čitav sat.“

Ovo nas iskustvo hoće ohrabriti da tim putem „vremena tišine“ idemo dalje, nastavimo ga ili ga iznova započnemo. Važno je da ne prestanemo, makar neki put i ne uspjeli. Potrebno je vremena dok nam to „vrijeme tišine“ postane spasonosna navika.

Jedna mogućnost jest da još jednom prođemo popratnu bilježnicu; druga je mogućnost da čitamo izravno iz Biblije. Najbolje je započeti s Evanđeljem. **Ovdje je dobro upozoriti na pomoć za vrijeme tišine i protumačiti. Primjerice, „Magnificat“, biblijske poticaje za 30 dana.**

Zajednica

Kad pogledamo Novi zavjet, uočavamo značenje zajednice.

Isus je svoje učenike od početka pozivao ne samo na individualni odnos prema njemu osobno, nego i u zajednicu oko njega.

Za prve vjernike koji su na Duhove bili dotaknuti Božjim Duhom i tvorili jezgru prve pouskrsne zajednice, stoji: „I oni prigrlivši riječ njegovu, krstiše se, te im se u onaj dan pridruži oko tri tisuće duša. Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama“ (Dj 2,41-42). I ovdje upada u oči naglasak na zajednicu.

Kršćanski život je bitno život u zajednici. U vezi s tim želim ukazati na četiri točke:

Zajednica podupire i jača

Čovjek je društveno biće i kao takvo bitno obilježeno svojom društvenom okolinom. Ljudi koji nas svakodnevno okružuju, utječu na nas i oblikuju nas.

Jednostavan primjer za to: Alice se odlučila tjedan dana ne jesti čokoladu. Svi u kući su je hrabрили u tome i odlučili iz solidarnosti s njom također se tjedan dana odreći čokolade. To je njoj davalo snagu da provede svoje namjere. Ali moglo se dogoditi i drukčije. Ukućani su je mogli ismijati i pokušati odvratiti je od njezina nauma. Mogli su na svakome mjestu ostaviti čokolade i punjene bombone i tako ju dovesti u još veću kušnju. Tada bi joj bilo jako teško, posebno u trenutcima kad je sama u kući, ostati vjerna svojoj odluci.

Novi početak treba podršku zajednice. Trebamo ljude koji će nas ohrabriti i poduprijeti u pozitivnim odlukama.

Vlastita iskustva trebaju raščišćavanje i ohrabrenje

Stječemo mnoga iskustva. Tada je dobro ako otkrijemo da je slično i s drugim ljudima: Što, tebi se to isto dogodilo? Što, ni ti to ne shvaćaš? Ako je tako, onda nisam samo ja promašio, propustio? Takva solidarnost čini dobro i ohrabruje.

Imamo mnoge ideje i predodžbe. Kako sada prepoznati jesu li naša religiozna iskustva prava, jesu li dakle naše ideje i predodžbe nadahnute Duhom Svetim ili potječu od naših poželjnih razmišljanja ili naših strahova?

Tu nam pomaže blago iskustava Božjega naroda. Ovo blago iskustava nalazimo u Svetome pismu. Osobito je vrijedno i korisno zajedno čitati Bibliju. Ako se naša iskustva slažu s iskustvima drugih i čitava Božjega naroda, tada im smijemo vjerovati.

Slaviti vjeru

Važna točka je slaviti svoj život i svoj odnos s Isusom i međusobno. Slavlje daje snagu i radost! Slaviti rođendan, imendan, slaviti dan vjenčanja, to pojačava radost.

Zato je važno slaviti i naše prijateljstvo s Bogom. Slaviti ne možemo sami. Za to nam je potrebna zajednica.

Zajednica je posebno mjesto Božje nazočnosti

Isus je rekao: „*Ta gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima*“ (Mt 18,20). Pavao je označio kršćane kao tijelo Kristovo. Svatko je jedan ud na ovome tijelu. Namjera je Isusa Krista međusobno nas povezati na tajanstven način i pomoći nam služenjem naših sestara i braće. Zato nas želi susresti u našoj braći i sestrama i preko njih – preko udova na jednome tijelu – ojačati nas, obogatiti, inspirirati, ohrabriti, korigirati, utješiti i tako dalje.

Evo jednoga primjera: Župnik je nakon svete mise još razgovarao s ljudima. Tada mu pristupi jedan mladi bračni par, stavi mu u ruke u platno umotani svežnjić i zamoli ga da se pomoli za bebu. Kad je pitao kako se beba zove, majka skinje platno kojim je bilo pokriveno lice. Osjetio je kako su djetetu koljena mekana. Da mu otac nije pomogao, dijete bi najvjerojatnije ispalo. Nikada prije nije vidio tako strašno osakaćeno dijete kao što je ovo koje je sada bilo na njegovim rukama. Čitavo središte njegova dječjeg lica bilo je udubljeno. Za župnika je bila zagonetka, kako je uopće moglo disati.

Zanijemio je. „Zove se Emily“, kaže majka. „Rekli su nam da neće živjeti dulje od šest tjedana“, dodao je otac. „Molimo te da se pomoliš za naše dijete, da, prije nego umre, mogne osjetiti našu ljubav.“

Zajedno su se intenzivno pomolili za Emily. Kad je dijete vratio natrag roditeljima, pitao je: „Možemo li inače još što god za vas učiniti? Može li vam župna zajednica na bilo koji način još pomoći?“

Otac mu je na to odgovorio, a odgovor je zadivio svećenika. Otac je rekao: „Gospodine župniče, nama je jako dobro. Mi smo već godinama u jednoj maloj grupi. Drugi u našoj grupi znaju da se ova trudnoća iskomplicirala. Bili su kod nas doma uvečer kad smo dobili nalaz. Bili su u bolnici kad je Emily došla na svijet. Pomagali su nam za sve vrijeme dok je majka s bebom bila u bolnici. Uređivali su naš stan i pobrinuli se za sve obroke, posebno kad se Emily vratila kući iz bolnice. Uvijek su molili zajedno s nama i nazivali nas više puta na dan. Čak su nam pomogli da pripravimo pogreb za Emily.“

Zatim pristupe tri druga bračna para i okruže Emily i njezine roditelje. „Uvijek dolazimo kao potpuna grupa na svetu misu“, reče jedan od članova grupe.

Tu su ljudi iskusili spasonosnu ljubav Isusa Krista i u sestrama i braći. Tu je kršćanska zajednica postala mjesto nazočnosti Isusa Krista. „*Vi ste svjetlo svijeta*“, kaže Isus. Zajednica treba širiti „*Kristov miomiris*“ (2 Kor 2,15).

Kao zajednica pozvani smo objaviti svijetu Isusa Krista i njegovu ljubav.

Sažetak:

- Kako je moguće postati takva zajednica?
- Kako može to što smo za vrijeme seminara tako dobro radili, rasti dalje i jačati nas u svakodnevici?
- Kako možemo u svakodnevici živjeti iz izvora Duha Svetoga?

Važan vidik je, kako rekosmo, ono „vrijeme tišine“ kao svakodnevna oaza, trenutak osame s Bogom.

Pored toga želim uputiti na još jednu mogućnost kako nastaviti put u zajednici i produbiti vjeru.

„Razgovor u grupi“ poželjna je mogućnost nastavka seminara, možda svaka dva tjedna ili pak svaki tjedan. Tada bismo mogli pročitati biblijski tekst, razmijeniti iskustva, ohrabriti jedni druge i zajedno moliti.

Nastavimo i s elementom „poticaj“. Jedan referat i susret u velikome krugu, možda mjesečno ili svaka dva mjeseca.

U nastavku želim pokazati još jedan put, još jednu mogućnost kako ovaj novi život može rasti i razvijati se.

Jedan mogući model: „Novo vino u nove mješine“

Za ovaj daljnji put koristimo radni priručnik pod naslovom: „Novo vino u nove mješine“ (pokazati knjigu). Izradili su je Klemens Armbruster i Leo Tanner specijalno kao produbljivanje puta nakon seminara u vjeri. To je put za jednu godinu a započinje sa izvidnom fazom. Ova knjiga sadrži 12 tema za 12 susreta u malim skupinama. Teme se nadovezuju na iskustva seminara i nastavljaju Put.

Put započinje s uvodnim susretom zajednice u Božju riječ s temom: „Biblija kao objava Božja“ zatim slijede tri nevezana izvidna susreta u malim grupama.

Evo tema: **Kratko ih protumačiti**

Uvodni susret na temu: Biblija kao objava Božja

Prvi izvidni susret grupe: *Dopustiti novomu da raste*

Drugi izvidni susret grupe: *Živjeti s Božjom riječju*

Treći izvidni susret grupe: *Dopustiti Bogu da dođe do riječi*

Nakon ovih susreta mogu si svi postaviti pitanje žele li nastaviti put. Sve je i kasnije potpuno dragovoljno.

Susret zajednice na temu: Blagoslov i blagoslivljanje

Ponovno dolazimo zajedno na ovaj susret da jedni od drugih slušamo, da se kao zajednica bolje upoznamo i okrijepimo jednim snažnim poticajem. Susret zajednice možemo uvijek svršiti susretom agape.

Četvrti susret grupe: *Rasti u molitvi*

Peti susret grupe: *Gajiti osobni odnos s Bogom*

Šesti susret grupe: *Biti blagoslov jedni drugima*

Susret zajednice na temu: *Procesi rasta i sazrijevanja u vjeri*

Sedmi susret grupe: *Dijeliti život*

Osmi susret grupe: *Živjeti zajedništvo*

Deveti susret grupe: *Krize na putu vjere*

Susret zajednice na temu: *Živjeti svoj poziv uz pomoć Božjih darova*

Deseti susret grupe: *Pozvani smo biti Crkva*

Jedanaesti susret grupe: *Pozvani smo otkrivati vlastite karizme*

Dvanaesti susret grupe: *Pozvani smo raditi u vinogradu Gospodnjemu*

Susret zajednice na temu: *Ljubav, naš pravi poziv*

Razjašnjavanje daljnjeputa

Put malih grupa tada službeno prestaje, što ne znači da jedna grupa ne može nastaviti put. Ali svaka grupa treba tada ponovno razmisliti što je za nju ispravno (i kako i gdje pronaći svoje mjesto u župnoj zajednici).

Susret zajednice na temu: *Bogoslužje zahvale i blagoslivljanja sa slavljem agape.*

Ovaj se Put završava s bogoslužjem zahvale i blagoslivljanja i s malom svečanošću.

Evo, tako se Put može nastaviti. Put ipak ne ide jednostavno dalje. Potrebna je vaša slobodna odluka želite li dalje nastaviti ići tim Putem. Da vam olakšamo odluku, postoje različite mogućnosti kušanja.

Ako ste još uvijek nesigurni želite li sudjelovati na daljnjemu putu, možete se ponovno pridružiti jednomu od dva ili tri susreta grupe. Kušanje je iznad studiranja. Puno toga se mora najprije iskusiti, tek je zatim moguće znati je li to ispravan put. Vi se ni sada ne morate definitivno odlučiti. Možete doći na prvi susret zajednice a zatim se pridružiti jednoj od grupâ.

Postoji i mogućnost da se Put nastavi na mjesečnim susretima zajednice koji su otvoreni za sve zainteresirane.

Da bismo dobili prvi pregled o zanimanju za daljnji Put i mogli organizirati ponudu u skladu s vašim željama, pripremili smo jedan upitnik. (Pokazati listić „*Kako dalje*“). Molimo vas da, ako je to moguće, popunite ovaj listić na kraju susreta u grupi.

Razmjenjivanje u malim grupama

- Kako te je zanimalo na kraju seminara vjere?
- Ispuniti listić „*Kako dalje?*“ i predati voditelju grupe (ili kasnije poslati). Imate li još kakvo pitanje?

Završetak susreta

Pjesma – Odgovoriti na otvorena pitanja – Zahvale i informacije – Eventualno pjesma i završna molitva s blagoslovom.

Slavlje agape

Otvoreni završetak

